MIHAI TICAN RUMANO
MONŞTRII APELOR
1958
EDITURA TINERETULUI
Coperta do A. Ionită

Cuvînt înainte

Unii dintre cititorii care au urmărit modestele mele note de drum cuprinse sub titluri diferite în mai multe volume, se vor fi întrebat, desigur, cum se explică oare că autorul acestor note, care a străbătut mări şi ţări de-a lungul şi de-a latul lumii, şi-a fixat interesul şi alegerea, cu o vădită predilecţie, asupra regiunilor în care domină încă starea de primitivitate şi de sălbăticie, regiuni atît de incomode şi de primejdioase pentru un călător, oricît de stăpînit ar fi el de fiorul aventurii şi de atracţia necunoscutului. Lumea asta mare oferă doar atîtea şi atîtea posibilităţi de popasuri încîntătoare, fie prin maiestoasele metropole, unde viaţa pulsează trepidant şi feeric, fie prin minunatele „riviere", cu cer albastru şi peisaje de vis.

Este locul să scot pe aceşti cititori din nedumerirea lor.

Da, în drumurile mele am avut, desigur, lungi opriri şi prin astfel de locuri pline de farmec, care pot deştepta admiraţia şi interesul călătorului pasionat.

Da, recunosc că aceste locuri au deşteptat în mine interesul şi pasiunea cunoaşterii. Dar după ce le-am cercetat, impresiile au început să aibă parcă acelaşi conţinut şi aceeaşi culoare, care de la un timp nu mai aduceau cu ele nimic nou, nimic atractiv. Deveneau chiar obositoare. Firea aventurierului din mine cerea, de la un timp, cu totul altceva.

Şi neprevăzutul, ca mai întotdeauna, a venit la momentul potrivit, ca să mă_ scoată din această cumpănă a saturaţiei de tot ce înseamnă viaţă ordonată şi comodă, într-o lume mereu asemenea cu ea însăşi, strălucitoare de civilizaţie, dar plină de. contradicţii, de inegalităţi, de pasiuni turbate şi

de mizerie ascunsă.

Firea mea de rătăcitor incurabil mă chema spre limanurile unei lumi noi şi necunoscute, unde natura îşi oferă cu dărnicie splendorile ei magnifice, unde flora şi fauna sînt de o bogăţie şi de o varietate unice în măreţia lor sălbatică.

Neprevăzutul mi-a scos în cale un om de care m-am simţit atras, de la prima întîlnire, prin aceleaşi g'înduri faţă de lumea închisă în catenele civilizaţiei burgheze, prin aceeaşi pasiune nestăpînită a evadării spre alte limanuri, spre alte meridiane. 'Acest om a fost prietenul Laffite, tovarăşul^ meu de călătorii şi vînători îndrăzneţe, datorită căruia am putut cunoaşte lumea nouă, minunată, a Continentului Negru.

Nu pot tăgădui însă că la zămislirea pasiunii mele pentru pribegie şi aventură nu mai puţin au contribuit şi meandrele copilăriei mele.

Cu ani şi ani în urmă – eram copil pe-aturici – trăia în satul meu, Berevoeşti-Muscel, un iscusit vînător de fiare sălbatice, pe nume Mihai Bădală. Nu era cine ştie ce namilă de om. Era mai degrabă puţinei la trup şi uscăţiv, purta părul retezat pe frunte şi pletele îi căzeau pe umeri, amintind tipul dacului, aşa cum s-a păstrat pînă-n zilele noastre printre pădurenii din ţinuturile Hunedoarei şi cum ni-l înfăţişează columna lui Traion din Roma şi mausoleul de la Adam Clisi.

Era, în schimb, moş Bădală vînjos în braţe şi în pumni, avea picioare de cremene şi un curaj care-l mîna ca la nuntă în întîmpînarea fiarelor pădurii, înarmat cu puşca lui bătrînă, încărcată cu zdroburi de tuci, care de multe ori se nimerea să nu ia foc, urmărea ursul pînă-n vizuina lui, iar în vînătoarea lupilor, mistreţilor, vulpilor şi rîşilor, nu era nimeni prin toată împrejurimea care să-i stea alături. Curajul – nu-i vorbă – şi-l mai trăgea moş Bădală şi din şipul de rachiu, de care nu se despărţea niciodată atunci cînd bătea pădurile de la Năvrap, Nucşoara, Stîrminoasa şi Gruiul Mare, de unde coborau urşii pînă-n Valea Satului, mai ales toamna, cînd moş Martin venea noaptea să se înfrupte cu porumb din lanurile ţărăneşti

şi din merele livezilor, scuturînd pomii mai abitir ca un gospodar în livada lui.

Şi avea moş Bădală un dar de a povesti, în grai sfătos şi mucalit, care mă ţinea ceasuri întregi nedezlipit de pulpana lui.

„Mai spune, moş Bădală, mai spune" – mă rugam eu, copilul lacom de isprăvi năzdrăvane, fără să mă gîndesc atunci că sămînţa prefirată de el în sufletul meu nevîrstnic avea să încolţească în mine gustul marilor aventuri de mai tîrziu.

De la poveştile sorbite cu nesaţ din gura lui moş Bădală mi se trage, în bună pgrte, pasiunea hoinăritului prin lumea largă, care m-a stăpînit pînă-n pragul bătrîneţelor. Şi acum, cînd mă abat prin satul meu muscelean, întîlnirile cele mai plăcute le am cu vînătorii ţărani, care mi-au fost tovarăşi de şcoală şi de joacă, dintre care mai apropiat îl am pe Ion Didea, guşatul, neîntrecut în meşteşugul vînătorii, dar şi în proslăvirea lui Bachus.

Şi fiindcă am cunoscut şi am gustat cu nesaţ deliciile acestei trăiri magice, în care mă purtau poveştile lui moş Bădală din anii copilăriei, îmi^ dau seama foarte bine acum cită curiozitate şi cită putere au exercitat ele asupra sufletului meu fraged din vîrsta copilăriei.

Rătăcind cu arma la spinare prin jungla şi pădurile africane, nu arareori îmi fugea gîndul la isprăvile lui moş Bădală, simţind parcă cum creştea în mine mîndria că feciorul ţăranului Neculai Tican din Berevoeştii Muscelului şi-a întrecut dascălul şi se luptă acum nu cu lupul, vulpile, iepurii şi urşii de pe meleagurile ţării, ci cu cele-mai primejdioase şi crude sălbăticiuni ale Africei.

În notele mele de drum, publicate în anii dintre cele două războaie, am povestit îndeosebi dramaticele vînători de fiare aparţinînd faunei de uscat.

O călătorie întreprinsă în anul 1925 pe fluviul Congo, unde întîlnirile cu fiarele acvatice mi-au dat mie şi însoţitorilor mei mult de furcă, făcîndu-ne să trecem prin multe clipe tragice, mi-au inspirat ideea de a

povesti o serie de episoade, din care se desprinde lupta crîncenă ce am fost nevoiţi s-o purtăm cu aceste fiare.

Şi cum fauna acvatică a Africei, trăind în apele celor două oceane, care îi udă coastele de apus şi răsărit, în apele Medîteranei şi ale Mării Roşii, cum şi în lacurile şi marile rîuri, este aproape tot atît de bogată şi variată ca şi fauna junglei şi a pădurilor ei, m-am gîndit că strîngerea într-un volum a povestirilor despre întîlnirile mele cu cele mai feroce şi mai puternice specii din fauina acvatică africană poate înfăţişa cititorului cunoştinţe noi şi întîmplări vrednice de interes.

Şi fiindcă animalele care fac obiectul acestei lucrări sînt în deosebi hipopotamii, crocodilii şi rechinii, adică cele mai puternice şi mai primejdioase specii din fauna acvatică a Continentului Negru, am crezut nimerit să prezint aceste însemnări sub titlul de „Monştrii apelor".

Această carte a fost scrisă în 1925, în limba spaniolă, şi tradusă în româneşte în 1931. La dorinţa unor prieteni am reluat volumul, rescriind o parte din el şi făcînd adăogiri.

Autorul

Capitolul I
O EXPEDIŢIE PE FLUVIUL CONGO

De multă vreme pusesem la cale cu tovarăşul meu de călătorii şi vînători africane, Laffite, o lungă expediţie pe fluviul Congo.

Acest important curs de apă, pornind prin trei braţe din regiunea marilor lacuri, străbate, într-un imens arc, cele mai pitoreşti ţinuturi ale Africei Centrale, pe o lungime de 4.000 km., pînă la vărsarea lui în Oceanul Atlantic, mai jos de localitatea Matadi.

Scopul expediţiei era acela de a explora regiunea de pe cursul acestei ape, care prezintă nebănuite variaţiuni de peisaj – munţi, păduri nesfîrşite, căderi de ape – şi totdeodată de a întreprinde vînători de sălbăticiuni africane, cunoscînd fauna excepţională care

populează atît apele cît şi malurile împădurite ale fluviului, faună pe care o socotesc fără pereche în lume ca bogăţie şi diversitate.

Printre sălbăticiunile pe care le găzduiesc rîurile, lacurile, Marea Roşie şi cele două oceane care udă coastele Continentului Negru, cele mai vorace şi mai periculoase specii sînt, desigur: hipopotamii, crocodilii şi rechinii.

într-o formulă rezumativă i-am numit „monştrii apelor" şi în călătoriile miele de-a lungul lumii am întîmpinat multe situaţii grele în întîlnirile şi luptele pe care am fost nevoit să le angajez cu ei; mai multe şi mai grele decît în întîlnirile cu fiarele pădurii.

Această împrejurare m-a şi determinat ca în însemnările care formează cuprinsul acestei lucrări să mă ocup în special de aceşti monştri ai apelor, aşa cum arată însuşi titlul cărţii.

*

★ ★

Eram de o lună de zile oaspetele prietenului Laffite. în acest timp studiasem împreună, în amănunţime, itinerariul expediţiei şi făcusem toate pregătirile de rigoare.

Er, a o expediţie deosebită mult de cele întreprinse pînă atunci, prin faptul ică de data aceasta ea se făcea aproape exclusiv pe apă.

în acest scop, angajasem o navă modernă, cu pînze şi motor, aptă de a face faţă nevoilor unei călătorii mai lungi în susul fluviului. Prietenul Laffite achitase chiar un avans însemnat proprietarului acestui vas, un anume Sadek, care îndeplinea şi funcţia de căpitan de vas. Angajasem, de asemenea, o călăuză şi o echipă de douăzeci de negri însoţitori.

Dar în ciuda pregătirilor noastre, parcă era un făcut: ori de cîte ori fixam ziua plecării, trebuia să se ivească un incident neprevăzut, care răsturna toate aranjamentele noastre.

Este locul să arăt aci că înainte de a fi explorator, prietenul şi

amfitrionul meu era un simplu om de afaceri. Era conducătorul unei case de comerţ – unei „factorerii", cum se spune pe acolo – cu sediul la Matadi, în Congo Belgian.

Ei bine, din cauza naturii ocupaţiunilor sale, se întîmpla ca ori de cîte ori fixam data plecării, se ivea o împotrivire neprevăzută, care ne obliga să amînăm călătoria noastră. Şi nu pentru o zi, ci pentru o săptămînă, două.

Se împlinise deci o lună de zile şi noi tot ne bălăbăneam în amînări interminabile.

Ajunsesem la exasperare. Stăm ca pe jeratic. Bombăneam şi mă perpeleam de mama focului, dînd dracului afacerile amicului Laffite, cu toate incidentele pe care le provocau şi cu toate raţionamentele invocate de el spre a motiva nu numai amînarea, dar pînă la urmă chiar imposibilitatea de a mă însoţi.

Vedeam că era şi el contrariat şi indispus din această cauză.

— De, Ticane dragă, cînd soarta se opune, ce poţi să faci? îmi spunea el cu amărăciune. Afacerile sînt afaceri. Dacă le laşi, te lasă…

— Bine, bine – îi replicam eu – dar o soluţie trebuie găsită, totuşi. Nu putem lăsa baltă toate pregătirile de pînă acum. Şi apoi nu uita că ne-am angajat pînă peste cap în această expediţie, că am sacrificat timp şi osteneală pentru realizarea ei. În afară de aceasta, ştii bine că ai avansat şi o sumă însemnată la. închirierea vasului, fără să mai punem la socoteală pretenţiile căpitanului Sadek, pe care l-amţîncurcat, făciîndu-l să piardă alte ocazii de folosire a vasului. Apoi plata călăuzei şi a indigenilor angajaţi să ne însoţească…

După un moment de gîndire, Laffite îmi răspunse: 'i'V

— Recunosc toate acestea, dar tu personal n-ai în definitiv nici un motiv să te alarmezi. Dacă acum nu pot să te însoţesc, aceasta nu te poate împiedica să pleci şi fără mine. Abia ai şansa de a dispune

nesupărat de nimeni de conducerea expediţiei şi de oamenii ce-ţi stau la îndemînă, fără să dai nimănui socoteală. Paguba rămîne numai pentru mine, pierzînd această ocazie.

în schimb, iată – se înflăcăra amicul meu —'îmi propun cu toată seriozitatea să mă revanşez la întoarcerea ta. Am plănuit eu ceva care o să-ţi facă mare plăcere. Vei vedea…

— Deocamdată văd – îi întorsei eu vorba – că eşti un meşter mare în şurubării avocăţeşti. Păi bine, omul lui dumnezeu, cum îţi închipui că m-aş putea încumeta să iau pe seama mea răspunderea unei expediţii de proporţiile şi importanţa acestşia, cînd tu însuţi ai fost de părere că pe lîngă noi doi trebuia să ne mai asociem şi alţi doi, trei albi familiarizaţi cu locurile şi greutăţile drumurilor africane-

— Îţi mulţumesc că ai adus vorba de această chestiune. Ei bine, în locul meu, vei fi însoţit de prietenii albi la care mă gîndisem. Uite, prietenul Borel abia aşteaptă să se îmbarce. De fapt, am şi vorbit cu el în această privinţă.

Borel era un inginer în serviciul „Companiei Congoleze" şi se afla de cîteva zile la Matadi, împreună cu inginerul olandez Van Thyft, din serviciul aceleiaşi companii, şi aşteptau dispoziţiunile centralei din metropola Belgiei.

Pentru mine, cei doi ingineri nu erau nişte necunoscuţi. Şi poate nici pentru unii dintre cititori. Amîndoi mă însoţiseră la vînătoarea de elefanţi pe care 6 întreprinsesem, nu de mult, pe malul stîng al rîului Congo, în vecinătatea localităţii Poust, vînătoare ale cărei palpitante peripeţii le-am descris în lucrarea „Lacul cu elefanţi".

Borel era originar din Marsilia şi ca orice marsiliez care se respectă, avea un temperament expansiv, volubil, prea volubil la vorbă şi în mişcări, ceea ce după mine nu este tocmai potrivit să-l ai însoţitor într-o expediţie de natura celei proiectate de noi, unde se

cere calm, calcul, prudenţă şi mult sînge rece.

Trebuie să recunosc însă că tovărăşia marsiliezului a fost deosebit de amuzantă în cursul expediţiei de la Poust şi că prin spiritul şi verva-i neobosită a întreţinut tot timpul buna dispoziţie în rîndurile noastre.'

S-a dovedit deasemenea foarte curajos în momentele de primejdie, deşi uneori curajul lui friza imprudenţa.

Cumpănind părţile pozitive cu cele negative, l-am găsit în cele din urmă acceptabil.

în ce-l priveşte pe Thyft, acesta era un tip foarte scump la vorbă. Avea un aer morocănos, dar şi în privinţa lui trebuie să recunosc că în timpul expediţiei de la Lacul elefanţilor dăduse dovadă de multă chibzuinţă şi spirit de iniţiativă, iar în momentele critice, de mult curaj şi sînge rece.

Nu mă împăcăm însă cu firea lui închisă şi taciturnă.

în general, nu-mi displăcea nici societatea lui.

în această dispoziţie sufletească am pornit cu Laffite la cafenea, unde am examinat din nou proiectul expediţiei, în lumina noilor condiţii de întovărăşire.

Am părăsit cafeneaua, ca să ne întoarcem la factoreria prietenului meu.

I se zice cafenea, pentrucă nimeni n-ar şti cum s-o numească altfel. De fapt, totul se rezumă la un stabiliment modest, unde se servesc unele consumaţiuni uşoare, cafeaua fiind băutura ce se putea lua mai cu plăcere în acele locuri.

în drum spre factorerie, ne întîlnirăm cu Borel, care se opri o clipă, aşteptîndu-l pe Laffite, căruia i-a comunicat că primise instrucţiuni din partea Companiei Congoleze, care îi aducea la cunoştinţă să rămîie pe loc, avînd nevoie de serviciile sale în vederea unei lucrări în Congo-ul belgian.

Pentru aceasta urma să i se trimită ulterior indicaţiile cuvenite, după ce consiliul de administraţie al societăţii va hotărî şi localitatea unde urma să se înceapă lucrarea, unde trebuia să se deplaseze împreună cu Van Thyft.

Şi ca şi cînd participarea lui la expediţia proiectată era un lucru definitiv hotărît, îl auzii spunînd:

— Ei, acum, atît eu cît şi Van Thyft putem pleca cu voi liniştiţi.

Aceasta m-a făcut să înţeleg că Laffite aranjase participarea acestor doi în locul său înainte de a-mi fi luat avizul.

N-am obiectat nimic, dar marsiliezul, observînd oarecare contrarietate în înfăţişarea mea, pe care el o traducea ca un sentiment de ostilitate ce l-aş avea faţă de Van Thyft, se grăbi să intervină:

—R Ei, lasă, domnule Tican, că olandezul nostru n-are, săracul, păr de lup, ca să te fereşti de el. în societatea lui nu ne va lipsi ocazia să fim veseli. Lasă în grija mea sarcina asta şi nu vei regreta. Vom petrece foarte bine în compania ursului olandez. în orice caz, tot mai bine cu el, decît cu altul necunoscut, cu pretenţii multe, şi care pe deasupra s-ar crede şi indispensabil. Apoi, nu uita că la Lacul elefanţilor ne-a fost de mare ajutor cu prezenţa lui de spirit şi prin intervenţiile lui totdeauna binevenite.

La rîndu-mi, abia mă stăpîneam să nu zîmbesc, deoarece eram cu totul de acord cu părerile lui şi-l acceptasem de mult pe Van Thyft ca însoţitor în expediţie.

— Aşadar, ne-am înţeles, încheiai eu discuţia. Nici o zi de întîrziere. Mîine plecarea!

Ne-am despărţit, Borel ducîndu-se să-şi înştiinţeze tovarăşul spre a se pregăti de plecare, iar eu şi cu Laffite -ne-am îndreptat spre cafeneaua indigenilor, unde îşi petrecea de obicei timpul căpitanul Sadek, atunci cînd nu era pe bordul vasului său.

Nostim mai era şi căpitanul ăsta, Sadek!…

Trăind de multă vreme în Senegal şi făcînd continuu comerţ cu albii din Congo, îngăima o franceză atît de scîlciată şi de ciudată, încît cu toate sforţările lui de a se face înţeles, preferai în locul vorbelor lui limbajul mut al semnelor.

în fond, Sadek era un om cumsecade. îşi respecta cuvîntul dat şi în ciuda calităţii sale de căpitan şi proprietar de vas, nu se ţinea mîndru; îşi cunoştea şi-şi iubea meseria.

Unica lui meteahnă era că-i plăcea să tragă la măsea, cu toate că era cel mai credincios musulman din regiune. Slăbiciunea lui cea mare era vinul de Parma, care-i plăcea la nebunie.

Se închina de trei ori pe zi şi dacă ora rugăciunii îl prindea la cafenea, îşi făcea rugăciunea chiar acolo, în faţa mesei pe care tronau sticlele cu vin.

în ceea ce priveşte călăuza angajată de Laffite, era un fost soldat care servise cinci ani ca ordonanţă la un ofiţer, astfel că-şi însuşise mai bine limba, vorbind destul de inteligibil franceza.

Acest fapt ne-a şi determinat ca, înainte de a ajunge la cafenea şi de a da ochii cu Sadek, să căutăm să stăm de vorbă cu călăuza, care, la rîndu-i, se va înţelege, desigur, mai bine Cu musulmanul. Mai ales la ora aceea, cînd era de presupus că credinciosul lui Alah avusese răgazul să consume o cantitate respectabilă de vin şi numai bine i se împleticea limba în gură.

Luînd călăuza de acasă, ne-am dus la cafenea.

L-am găsit pe căpitan în toată forma.

— Plecăm mîine dimineaţă, căpitane Sadek – îl întîmpină călăuza de cum îl văzu.

— Cum mîine? Asta nu se poate…

Şi călăuza ne tălmăci mai departe protestul lui Sadek.

El pretindea că trebuia să fie înştiinţat cu cel puţin trei zile

înainte de data plecării; că neîncunoştiinţat la timp, îi rămînea neconsumată rezerva de sticle cu care se aprovizionase exact pentru trei zile şi astfel se vedea păgubit de aceste două zile de… neîndestulare.

— Spune-i că n-are decît să ia cu el, la drum, sticlele cu pricina şi astfel nu va fi păgubit de neîndestulare – interveni Laffite.

Dar musulmanul nu se lăsă convins.

— Asta nu, musiu, asta nu se poate. La bord nu estem voie băutură. Acolo treaba facem, iar nu petrecem. Eu căpitan estem şi nu vrem vapor ducem la fund.

în fine, după multă tevatură, la stăruinţele noastre, călăuza a izbutit să-l convingă să-şi pregătească vasul, iar noi îi vom plăti paguba dacă o rămîne vinul nebăut.

— Aceasta nu se va întîmpla, ne spuse călăuza. Va avea grijă să scape pe gît, în noaptea asta, tot conţinutul sticlelor pe care trebuia să le bea în cele două zile următoare şi pînă la ziuă poate să sugă încă un bun supliment pe deasupra…

De asta nu ne îndoiam nici noi, dar temerea noastră era să nu ne vedem nevoiţi, a doua zi, să-i luăm noi locul la comanda şi la cîrma vasului…

Capitolul II
PLECAREA

Nu se crăpase bine de ziuă, cînd la locuinţa lui Laffite, unde eram găzduit, se auzi o bătaie zdravănă în uşă. Tocmai mă sculasem şi, auzind ciocănitul în uşă, mă grăbeam să deschid, bucuros de sosirea călăuzei, care se conformase astfel consemnului stabilit de cu seară, de a mă însoţi la debarcader cît mai devreme cu putinţă, pînă nu ne prindea zăduful.

Deschizînd însă uşa – surpriză! — în prag dădui cu ochii de figura jovială a năbădăiosului Borel, iar în spatele lui, Van Thyft şi

călăuza încărcată cu bagajele lor.

— Ai făcut ochi, porumbelule? mă întîmpină marsiliezul, în loc de bună dimineaţa.

— Precum vezi – răspunsei eu. Şi adăugai: Dar, după cîte ştiu, rămăsesem înţeleşi cu călăuza ca întîi să treacă pe la mine şi în drum să vă culegem şi pe voi.

— Da, aşa ne înţelesesem; dar să nu-ţi fie cu supărare: de frică să nu ne joci festa şi să pleci fără noi, am luat-o înainte, ca să fim mai siguri…

— Păi să ştii că chiar aşa aveam de gînd – spusei eu într-o doară.

— Atîta ţi-ar fi trebuit. Te denunţam autorităţilor că eşti contrabandist şi ai fi fost arestat la primul popas.

— Să lăsăm glumele, căci n-avem timp de pierdut; hai să pornim odată – interveni, spre mirarea noastră, Van Thyft, cel scump la vorbă.

— Da, da, să ne grăbim, dar prietenul Laffite nu s-a sculat! Vreau să ne luăm rămas bun de la el – adause Borel.

— Laffite mi-a lăsat vorbă că vine direct la debarcader – explicai eu – făcîndu-şi socoteala că pînă ne strîngem cu toţii are timp să mai tragă un puişor de somn.

— • Atunci, la drum!

Am trecut valiza şi lădiţa cu cartuşe călăuzei, iar eu cu puşca de vînătoare şi carabina pe umeri, iar la brîu cu pistolul şi cuţitoaia specială, de care nu mă despărţeam niciodată la vînătorile din Africa, am pornit spre port.

N-am făcut însă nici douăzeci de paşi, cînd auzirăm că sîntem strigaţi din urmă.

'Eira Laffite, care prinzînd de veste că sîntem toţi adunaţi, a renunţat la puişorul lui de somn şi alerga acum într-un suflet să se alipească grupului nostru, ca să ne petreacă pînă la bord, unde ţinea

să-şi ia rămas bun.

L-am primit, fireşte, cu manifestări zgomotoase de bucurie. Ba chiar, observînd că are în mînă un pachet, am crezut un moment că s-a răzgîndit şi vine să ne însoţească în expediţie.

Ne înşelam. Pachetul era o surpriză şi o atenţie cu care aveam să facem cunoştinţă pe coverta vaporaşului.

în drum, Borel, intrigat de cum îşi petrecuse noaptea Sadek căpitanul, se ’întreba dacă izbutise, ca drept pravoslavnic mahomedan, să vină de hac suplimentului de vin de palmier rămas neconsumat, şi mai ales, dacă plin de atîta „îndestulare”, a mai fost în stare să fie prezent pe vas, la postul de comandă.

Călăuza s-a grăbit să îndepărteze orice îndoială în această privinţă, asigurîndu-ne că musulmanul a activat serios toată noaptea, dar că aceasta nu l-a împiedicat nicidecum să fie exact la datorie.

Ajunşi la navă, am găsit, într-adevăr, pe căpitanul vasului şi încă în cele mai bune dispoziţiuni, iar în preajma lui, înşiraţi la bord, pe cei douăzeci de indigeni angajaţi de Laffite, care aşteptau sosirea noastră.

După bineţele de rigoare, năzdrăvanul Borel s-a dus întins la căpitan şi, bătîndu-l pe umăr, l-a întrebat:

— Ei, geanabet, ţi-ai potolit setea? Şi cum ţi s-a părut vinişorul?

— Bun estem, musiu; dar noapte lungă şi beutur puţin estem!…

Laffite interveni atunci la timp, ca să dea drumul surprizei ce ne pregătise: cîteva sticle de şampanie, cu care a ţinut să onoreze despărţirea noastră, dîndu-i un caracter oarecum solemn.

Cînd s-a destupat prima sticlă, la pocnitura dopului, negrii au sărit într-o parte, gata să se arunce în apă. Sadek a făcut ochii mari şi a rămas cu gura căscată.

Am băut cu nesaţ această licoare, atît de căutată şi apreciată de

albi în aceste locuri, unde nu poate fi păstrată decît ţinută permanent la răcitor, altfel explodînd în sticle din cauza căldurii.

Surpriza fu, bineînţeles, şi mai plăcută pentru căpitanul Sadek, care nu băuse niciodată şampanie. I-a plăcut atît de mult, încît, după ce a declarat cu naivă seriozitate că această băutură întrece chiar vinul de palmier, pasiunea lui, ne-a asigurat că la cea dintîi ocazie va acosta într-un port al albilor ca să-şi procure sticle din minunata băutură.

într-o atmosferă de veselie şi de glume, noi am închinat pentru Laffite, iar Laffite pentru noi şi reuşita expediţiei.

Am vizitat apoi vasul, interesîndu-ne de instalarea noastră, iar Borel, ca autentic marsiliez, cu o poftă de mîncare pantagruelică, s-a interesat foarte grijuliu cum stăm cu proviziile.

S-a liniştit după ce i s-au dat asigurări că sînt îndestulătoare şi puse la bună păstrare, aduse pe bord cu bagajele mai grele încă de cu seară.

Am discutat apoi cu căpitanul chestiunea itinerariului şi a etapelor.

Am pus în vedere lui Sadek că expediţia, făcîndu-se în susul Congo-ului, va trebui – pentru a economisi benzina şi a mări viteza – să navigăm pe cît posibil de-a lungul coastei.

Trebuie să adăugăm aci că pe lîngă lungimea şi adîncimea excepţional de mari ale celui mai important fluviu din continentul african, nici lăţimea lui nu este mai prejos. în unele puncte este atît de mare, încît ai nevoie de o jumătate de oră ca să poţi ajunge de la un mal la altul.

Deci, în cazul unui accident, unei avarii sau unui atac în masă al monştrilor acvatici, atît de numeroşi în apele acestui fluviu, era mai prudent să nu ne depărtăm prea mult de mal.

Sadek s-a declarat cu totul de acord cu sugestiile noastre, mai

ales că ele coincideau cu interesul lui de a economisi carburanţi şi de a termina mai repede călătoria, spre a se vedea din nou instalat la cafeneaua lui de-acasă, unde-l aştepta vinul preferat.

*

* ■ *

Negrii se aflau toţi pe covertă.

Cunoscîndu-le neastîmpărul şi mobilitatea – este aproape cu neputinţă să-i vezi stînd locului mai multă vreme – călăuza i-a trecut, pentru a nu ştiu cîta oară în revistă, făcîndu-le numărătoarea.

Este locul să spun, că oamenii de culoare, mai ales în locurile unde vin în contact cu albii, sînt foarte bucuroşi ori de cîte ori sînt angajaţi de aceştia ca însoţitori în călătorii sau vînători. în primul rînd sînt mulţumiţi că prihiesc plată, şi în al doilea rînd, pentru că în asemenea ocazii mănîncă şi ei pe săturate.

Deci, împotriva firii şi a obiceiurilor lor, negrii noştri se arătară de o cuminţenie surprinzătoare, aşteptînd liniştiţi ordinele căpitanului şi ale călăuzei.

Cu riscul însă de a ştirbi valoarea morală a acestei cuminţenii, trebuie să adăugăm că în această împrejurare motivul ei nu era decît frica de a nu fi concediaţi înainte de plecarea vaporului.

Pe cînd schimbam cu Laffite pe bord ultimele cuvinte de salut şi de recomandări, auzirăm glasul lui Sadek, ca o comandă.

Călăuza se îndreptă spre un grup de negri însărcinaţi să dezlege odgonul, cu care era prinsă nava de chei, crezînd că este vorba de un semnal de plecare.

Dar glasul căpitanului sună din nou:

1— No! Aşteaptă, bre 1 Stăm pe loc!

Nu înţelegea nimeni motivul acestui contraordin, precum nu înţelesesem nici rostul primului ordin, pe care noi îl socotisem ca semnal de plecare, deşi nava nu trebuia să părăsească malul atîta

timp cît Laffite se afla încă pe bord. Am înţeles situaţia, cînd am observat apropiindu-se de chei silueta unui alb. Era un reprezentant al poliţiei belgiene din Matadi, care venea pe bord ca să controleze documentele navei. Este o măsură a autorităţilor pentru a şti cine pleacă din localitate, motivul plecării şi direcţia în care se îndreaptă.

Din privirea încruntată aruncată de Laffite luj Sadek, am înţeles că ceva nu era în regulă şi că vina o purta faimosul nostru căpitan.

într-adevăr, lăsîndu-se pradă desfătării bachice din ajun şi onorînd prea stăruitor sucul dulce-acidulat al miezului de palmier, căpitanul neglijase să avizeze poliţia de plecarea noastră.

Cum nu voiam să ne punem rău cu oamenii autorităţilor, care de altminteri sînt foarte exigenţi, dar nu visam nici să expunem pe bietul Sadek la consecinţe supărătoare, am căutat să-l acoperim, declarînd delegatului poliţiei locale că domnul căpitan a venit pe bord în urma noastră şi n-avusese cum să afle numele şi toate datele care ne priveau.

Delegatul a dat din cap semnificativ, exprimîndu-şi părerile sale nu tocmai încîntătoare despre personajul în culpă. Cunoscîndu-l însă pe Laffite, s-a făcut că ia de bune explicaţiile noastre.

După o inspecţie formală, care s-a transformat apoi în simplă vizită de curtoazie, ne-a salutat cu urări de succes şi a plecat.

Sadek, care în timpul întreţinerii noastre cu poliţistul înţelesese că era vorba de nobila sa persoană şi-şi tot făcea de lucru de colo-colo, teribil de preocupat, de îndată ce l-a văzut plecînd şi-a făcut apariţia în mijlocul nostru, ţanţoş şi grozav, ca şi cînd el singur ar fi cîştigat bătălia, ba avînd aerul să ne facă să credem că persoana sa este sacră şi inviolabilă'.

Am izbucnit în rîs, făcînd cor cu noi chiar şi mohorîtul Van Thyft, iar hazul a culminat cu gestul lui Borel, care, îndreptîndu-se spre musulman, cu un salamalec pînă la pămînt, l-a felicitat,

strigînd de trei ori „ura”.

în această bună dispoziţie s-a despărţit Laffite de noi, coborînd pe chei.

O briză plăcută sufla în dimineaţa aceea, venind dinspre Ocean, ceea ce înlesnea simţitor plutirea noastră în susul apei.

Căpitanul a dat ordin să întindă pînzele, păstrînd astfel benzina pentru timpul cînd nu voim putea folosi pînzele.

Vasul s-a desprins de chei, înaintînd uşor de-a lungul malului.

în urma noastră, pe chei, o siluetă albă îşi flutura neobosit batista.

— Rămîi cu bine, prietene Laffite!

*

* ★

Navigînd în susul apei, vaporaşul nostru învingea cu greu curentul. Ti’mp de o oră abia parcursesem 5—6 mile. Străbateam un cîmp pustiu, acoperit de o vegetaţie tropicală foarte bogată. Predominau ierburile înalte şi arbuştii acvatici în culori de o infinită varietate şi frumuseţe.

Soarele zvîcnea tot mai sus pe bolta cerească, făcîndu-ne să-i simţim, din ce în ce mai supărător, neîndurătoarea-i dogoare.

Nu după mult timp ne văzurăm siliţi să părăsim locul de unde admiram priveliştea exuberantei naturi de pe ambele maluri, spre a ne căuta refugiul într-un ungher al vasului mai la adăpost de biciuirile de foc ale astrului solar. Colţul ales se afla la prora vasului, unde călăuza ne instalase un fel de cort, iar pe jos aşternuse un covor indigen, pe care ni-l oferise căpitanul Sadek.

Acum, în faţa culcuşului, discuţia se pornise între noi asupra modului cum trebuia să ne aşezăm culcaţi ca să încăpem şi să ne odihnim cît mai comod în spaţiul limitat al cortului nostru. Aci era de satisfăcut o cerinţă indispensabilă: legea gravităţii corpurilor şi a

echilibrului vasului. Eu susţineam că Borel, cu volumul şi greutatea sa corporală, dacă s-ar aşeza într-una din laturile vasului, l-ar angaja în vrilă şi ne-ar duce cu vas cu tot la fund. în consecinţă, pentru a menţine vasul în echilibru, altă soluţie nu este decît să plasăm omul cu greutate şi volum la mijloc, adică între Van Thyft şi mine.

Auzind de legea gravităţii, Van Thyft-, maniac de tot ce se leagă de ştiinţele fizico-matematice şi inginereşti, a ciulit urechile. Dar n-a scos o vorbă.

De altfel, era mai bine de două ore de cînd nu-i mai auzisem glasul.

Făcînd pe enervatul, Borel prinse momentul şi-l somă:

— Dar mai taci dracului din gură, măi olandezule, că ne-ai asurzit cu pălăvrăgeala ta…

Am rîs de ne-am prăpădit, dar olandezul, sfinx. Nici un cuvinţel nu i-a scăpat din gură şi nici un muşchi al feţii nu i s-a clintit.

— Ce-i de făcut cu fenomenul ăsta de om, prietene Tican?

— Eu cred că dacă nu s-a domesticit el între albi, s-ar putea să păţească aşa ceva între negri – am replicat la întrebarea pusă de Borel.

— Cine trebuie să fie domesticit? întrebă Van Thyft cu gîndul aiurea.

— Cîinele domnului Laffite, răspunse Borel.

— N-are cîine. y

— L-a cumpărat ieri.

— Şi este atît de sălbatic?

„Ca şi dumneata" era cit p-aci să s'cap eu vorba. Dar Borel o luă mai pe departe:

— Da, da: nu vorbeşte absolut deloc.

Nu ne-am mai putut stăpîni rîsul.

Iar Van Thyft, mereu 'distrat, ridică din'umeri, arătîndu-ne că

nu poate înțelege ce am găsit de rîs în chestiunea asta.

Aşa trecu încă o oră.

Vaporaşul îşi continua molatic drumul. Căldura ne tăiase şi pofta de glume. Borel, copleşit de zăduf şi de… grăsime, începuse să picotească. I-am urmat exemplul, întinzîndu-ne cu precauţie în spaţiul ce mai rămăsese disponibil. Ne-a furat repede somnul şi am dormit cum nu s-a mai întîmplat în cele trei zile care au urmat.

Pe la amiază ne trezi călăuza, ca să ne anunţe că prînzul este gata. Ne simţeam atît de mahmuri şi de greoi, încît am preferat să rămînem pe loc.

Am rugat deci călăuza să ne servească masa acolo.

Dar înainte de a pleca să ne aducă mîncarea, apucă să mă audă spunînd:

— Ce păcat 1 Nu putem face o baie în această apă… ',

— Dar de ce nu? a replicat călăuza, întorcîndu-se spre mine. Negrii noştri s-au şi scăldat azi dimineaţă, înainte de sosirea dumneavoastră.

— Şi crocodilii?

— Am eu leac şi pentru dumnealor. Ştiu să rostesc nişte cuvinte, la auzul cărora jivinele se răspîndesc şi pier care-ncotro.

Borel şi cu mine ridicarăm din sprîncene a mirare şi neîncredere, iar Van Thyft se pomeni vorbind ca pentru sine, repetînd: „ştie să rostească nişte cuvinte, cu care alungă crocodilii"…

Rămînea să verificăm cele afirmate prin dovezi pozitive.!

— Aici este, poate, vorba de unul din multele miracole care constituie ceea ce numim în genere „misterele orientului"…

Călăuza, punînd practic chestiunea, ne-a spus că după amiază se va scufunda în Congo şi va aştepta vizita crocodililor.

— Pentru o mai bună încredinţare că descîntecul călăuzei nu dă greş, vei binevoi, desigur, doinnule Thyft – propuse Borel – să

urmezi exemplul călăuzei, ieşind în valuri înaintea crocodililor…

— De ce nu? Şi pentru contraprobă veţi face şi dumneavoastră doi o baie după mine.

— Ne-am înţeles.

în acest timp, călăuza, însoţită de un negru, ne-a adus prînzul. Şi cum nu ne lipsea pofta de mîncare, l-am onorat cu prisosinţă.

Capitolul III

POVESTEA MARABUTULUI

Baia lui Van Thyft

Profitînd de prezenţa călăuzei în timpul mesei în preajma noastră, curiozitatea mă îndemnă să-i cer să ne lămurească cie esite icu descîntecul acela miraculos, de la cine 'l-a învăţat şi cum se explică puterea lui asupra crocodililor.

Călăuza atlîta aştepta. Luîndu-şi un aer imjporitant, îşi mîngîie faţa, dup, a obiceiul negrilor, şi începu:

— Ca să înţelegeţi taina descîntecului, trebuie să vă dep. ăn Imai întîi povestea „marelui Marabut". al poporului meu.

Această introducere ne-a sporit curiozitatea, deoarece pîn! ă atunci nu pomenise nimic'de „marele Marabut".

Ştiam că cuvîntul Marabut este numele unei păsări, pe care unele triburi 'indigene din Africa o soco. t sacră, după cum uite triburi zeifică alte animale: tribul Keita, hipopotamul; tribul Dialii, găinile • , Kuibalii, leul; Samaki, elefantul. Toţi aceştia se socot rude cu unul din aniiirialele intenţionate, care sînt „tabu" pentru oamenii triburilor respective, în sensul că ie este interzis de a le vîna, sau mînca, sau a se atinge în 'Orice fel de ele.

Pasărea Marabut este calm de mărimea unei gîşte, are pieptul alb, aripile negre, gîtul roşu şi golaş, de oare atîrnă o pungă moale de culoare roz. Are ciocul foarte mare ca şi laba piciorului.

Mai ştiam, de asemenea, că în limbajul negrilor denumirea de

„Marabut" se dă şi unor preoţi-vraci, care în unele triburi simt învestiţi şi cu puteri judecătoreşti. Aceştia au mare autoritate în rîndurile indigenilor, fiind socotiţi ică. sînt înzestraţi cu puteri supranaturale.

Autoritatea lor are ca substrat mai mult temerea populaţiei de vrăjile şi puterea descîntecelor, al căror secret îl deţin Marabuţii aceştia.

Nu ştiu ce legătură este între pasărea Marabut şi preotui-vraci cu acelaşi nume.

Marabutul este socotit pasăre sacră poate pentru motivul că ea ajută, fără odihnă, la stîrpirea jivinelor tîrîtoare. Este posibil că acestui fapt se. datoreşte şi identitatea de nume cu persoana sacră a preotului (magician.

Oricum ar fi, să lăsăm mai bine călăuza să ne înşire povestea „marelui Marabut", în legătură cu puterea lui de a alunga crocodilii.

— M-am născut – începu călăuza – într-uni sat numit Fular, aşezat pe malul rîului Congo, cam la trei zile depărtare de Matadi. Eram copil, cînd acest Marabut număra vreo 60 de ani şi era preot de la vîrsta de 20 de ani. Era un om; de statură înaltă, impunătoare/ avea cunoştinţe multe, vorbea multe limbi străine şi înţelegea limba păsărilor şi a animalelor. Da, musiu, înţelegea limba animalelor. Cînd vorbea cu corbii, am văzut cu ochii mei cum aceştia veneau iîn zbor ia eil şi i se aşezau pe umeri; pieptănîndu-i cu ciocul părul şi barba-i lungă.

Marabutul stătea apoi iia sfat cu ei, întrebîndu-i în limba lor de toate întîmplările. După aceea ne tălmăcea nouă destăinuirile: că în cutare loc s-a întîmplat o nenorocire, că în altă parte apele inundaseră un sat, sau că un fiu îşi ucisese părintele…

Era un mare învăţat Marabutul nostru şi un mare sfînt, vestit în toatăl ţara Congo-Ului şi slăvit de toată populaţia băştinaşă. Cînd se

întîmpla ca un rege de ai noştri să se îmbolnăvească, erau trimişi emisari încărcaţi cu aur şi fildeş să roage pe Marabut să meargă la căpătîiul bolnavului, pentru ca prin, harul lui să înduplece pe Alah să ierte pe suferind şi să-l vindece.

'Marabutul, însă, ^dispreţuia aurul şi bogăţiile şi toate deşertăciunile pămînteşti. El refuza răsplata pentru binefacerile pe care le împărţea printre cei căzuţi în necaz.

Trăia sărac şi în singurătate. Sălaşul lui era lingă al părinţilor mei şi cînd îi lipsea hrana, venea să mănînce cu noi.

în aceste împrejurări l-am cunoscut, devenind nu numai admiratorul său, dar chiar prietenul şi protejatul său.

A fost profesorul şi îndrumătorul meu în tainele religiei. M-a învăţat Coranul marelui nostru profet Mahomed, predat discipolilor săi în limba arabă, îl recitam din scoarţă în scoarţă, vorbă cu vorbă şi chiar şi acum îl ştiu pe de rost.

Urmăream povestirea călăuzei, dar nu vedeam legătura cu ceea ce ne interesa pe noi mai mult: taina supunerii şi izgonirii crocodililor, la care nu mai ajungea.

Borel, mai nervos şi mai impetuos decît mine, încercă să-l aducă Imai repede la chestiunea rămasă nelămurită, dar călăuza, ca toţi semenii săi de culoare, avînd pasiunea întinderii la vorbă şi crezîndu-se iscusit vorbitor, Clătină dezamăgit din cap, în semn de dezaprobare, avînd aerul să ne impute: „ce puţin credincioşi sînt albii aceştia şi cît de puţin preţ pun pe poveştile sfinte, pe Coran şi pe marele nostru îdarabut!"

Şi fără să ţină seama de lipsa noastră de evlavie, îşi reluă Senin firul povestirii:

— Cînd se întîmpla unor Marabuţi din alte locuri să aibă de rezolvat o chestiune mai complicată, veneau în satul meu, ca să consulte pe marele Marabut, iar acesta, în numele şi cu puterea lui

Alah, izbutea să găsească dezlegarea cuvenită.

într-o bună zi, am fost eu însutai martorul unei astfel de consultări. Pe vremea aceea învăţam Coranul sub îndrum'ăirille sale. Şi venise la ei un Marabut străin, -dintr-un sat îndepărtat, spunîndu-i că vrea să-i comunice lucruri deosebit de grave.

Crezînd că nu trebuie să fiu de faţă, mă pregăteam. să plec.

— Nu, îmi zise învăţătorul şi protectorul meu. Nu am {nimic de ascuns faţă de tine. Rămîi.

Atunci, celălalt Marabut începu să-şi dea pe faţă durerea:

— Satul meu e bint-uit de mari nenorociri: femeile nu nasc la timpul lor şi mor înainte de a naşte; altele nasc copii morţi. Bărbaţii se pliîng că Alah şi-a întors faţa de ia ei şi nu ştiu de ce. Vin la mine şi mă întreabă ce să facă şi nu mai ştiu ce să le răspund. învaţă-rpă, înţeleptule şi sfînt Marabut, ce este de făcut?

Marabutul rămase -cîteva clipe îngîndurat, ridică ochii spre cer şi căzu în extaz, implorînd sprijinul divin. Şi într-un tîirziu îi auzirăm grăind:

—• Nu fiţi îngrijoraţi! Alah s-a supărat numai pe cei care săvîrşesc crime şi fărădelegi. Averile multora dintre sătenii tăi sînt agonisite din furtişaguri şi înşelăciune, deci spre paguba celorlalţi credincioşi iubiţi de Alah. întoarce-te în satul tău şi dă de veste că mînia lui Alah e mare şi că nimeni dintre ticăloşi nu va mai rămîne în viaţă dacă nu va da lui Alah averile strînse de la alţii.

— Dar se poate înfăptui lucrul acesta, sfinte şi înţeleptule Marabut?

— Îndemnînd pe -toţi să-şi împartă averile -cu cei săraci!

Marabutul străin se întoarse atunci în satul său şi îndată după sosire -chemă poporul şi-l lumină asupra celor -ce trebuia să facă.

Dintre toţi cei vinovaţi, doar, trei inşi n-au primit povaţa. Şi în aceeaşi noapte muriră.

Cei ce au urmat povaţa înţeleptului Marabut au fost dezlegaţi de ura lui Alah ş-i au trăit împăcaţi şi liniştiţi.

Era un om; fără seamăn Marabutul din satul jneu. Era un om sfînt şi era iubit foarte de Alah!…

— Toate bune, dar nu ne-ai spus pînă acum nimic de crocodilii;..

— Aveţi răbdare, musiu, ajung acum şi la povestea cu 'crocodilii. Am crezut că este bine sa ştiţi mai întîi cine a fost Miarabutul din satul meu, ca s! g puteţi pricepe restul… Uite, chiar acum încep ceea ce vă interesează atît de mult.

întîmplarea cu crocodilii s-a petrecut chiar în satul meu. Oamenii de la noi sînt pescari. Sînt mulţi peşti acolo, dar şi mulţi crocodili…

— Ei, iată-ne ajunşi în fine la oile – ba nu, la crocodilii noştri – întrerupse din nou Borel, de data aceasta înveselit.

— Da, musiu, sînt mulţi crocodili pe la noi, dar niciodată n-au fost atît de numeroşi ca în ziua aceea. Atît de numeroşi incit acopereau albia fluviului şi treceau şi peste mal, forfotind pînă în cuprinsul satului. Nimeni nu putea pleca după treburi; nu puteai nici să ieşi din casă. Ştiţi doar cît sînt de groaznice jivinele astea! Ei bine, în timp ce toată lumea sta pitită prin case şi ascunzători, s-a putut ved! ea minunea, că singur Marabutul se plimba liniştit printre ei, mîngîindu-i cu toiagul său de parcă ar fi fost nişte căţeluşi. Toată lumea vorbea chiar că lla trecerea lui se grăbiră isă-i facă loc, ca să poată înainta printre ei.

„Sîntem condamnaţi să murim de foame, copiii sînt flămînzi şi mamele nu-şi pot alăpta pruncii", se plîngeau oamenii satului, cînd dădeau cu ochii de el.

Marabutului *i se făcu milă de ei, se* gîndi profund şi în celei din urmă le spuse:

— În mai puţin de o oră veţi putea ieşi din casele voastre, căci

nu se va mai vedea nici un crocodil prin partea locului.

Mulţi n-au dat. crezare vorbelor sale. Mi-aduc aminte însă ca acum; după o oră de la cele spuse de Marabutul nostru, nu mai văzurăm nici urmă de crocodil… Nici pe uscat, dar chiar nici în apă…

Am dat o goană pînă la locuinţa Marabutului care, cum am miai spus, era aproape de casa noastră. Dar nu l-am găsit acolo.

Unde putea să fie?

Unii pretindeau căi s-a lăsat mîncat de crocodili, jertfindu-se ca să ne salveze satul; 'alţii că a plecat împreună cu ei, alţii tot felul de vorbe.

L-'am căutat în toate părţile. în zadar.

îl crezurăm deci pierdut, cînd un pescar veni să ne spună că l-a văzut pe malul opus, într-un punct numit Roca, stînd în mijlocul crocodililor, care îl însoţiseră acolo ca nişte cîini credincioşi.

Aici călăuza scoase un suspin şi înainte de a avea timp să-i punem vreo întrebare, continuă:

— Am împins bărcile noastre în 'a, pă şi ne-am îndreptat spre locul unde aflasem că se găseşte. Dar, înainte de asta, 'am observat că de la mal nu lipsea nici o barcă, ceea ce ne-a făcut să credem] că sfîntul trecuse rîul pe spinarea crocodililor…

Am ajuns. Cele povestite de pescar se adevereau. Sfîntull 'era acolo şi în jurul lui sumedenie de crocodili. La apariţia noastră aceştia au îndreptat spre noi priviri fioroase. Am înlemnit. Vroiam să ne întoarcem], dar frica ne împietrise picioarele…

— De ce vă temeţi? ni se adresă în mo|mentul acela Marabutul. Nu vă vor face nimic, sînt doar aci cu voi. Apropiaţi-vă 1

Nimeni nu îndrăznea să facă o mişcare. Singur eu îmi luai inim|a-n 'dinţi şi mă apropiai de Marabut, trecînd prin mijlocul crocodililor, care mă priveau nedumeriţi.

Nu vă vine poiate să credeţi, musiu, dar aşa a fost.

M-am aşezat lingă Marabut şi acesta îmi spuse: „Ţie nu ţi-e frică de crocodili, fiindcă nu eşti rău; ceilalţi se tem, pentru că ei' judecă animalele după cum e firea lor".

Astfel mi-a vorbit Marabutul.

Oamenii au, căutat atunci să se apropie, dar Marabutui nu le-amai dat nici o atenţie, jignit de neîncrederea lor.

într-un tîrziu, punîndu-m|i mina pe umăr, mă trase spre el şi-ani spuse:

— Numai ţie îţi voi împărtăşi secretul care dă puterea să te împrieteneşti cu animalele şi să ţi se supuie.

Şi m-a învăţat, într-adevăr, o rostire – un fel d'e rugăciune şi descîntec – care are darul sfînt de a îndepărta crocodilii.

— Nu ni le poţi destăinui şi nouă? sări, împotriva obiceiului său, dar grozav de interesat, V-an Thyft.

— Cu neputinţă, musiu. Sînt legat prin jurămînt.

— Şi ai avut prilejul s! ă rosteşti acel descîntec salvator?

— Da, 'de multe ori iam rostit acele vorbe sacre şi la 'auzul lor crocodilii dispăreau imediat din faţa mea. Chiar azi dimineaţă, cînd îşi făceau baia oamenii noştri, am rostit vorbele sfinte şi nici un crocodil nu s-a văzut.

Aşa a hotărît Marabutul!

*

. * *

Este inutil să adaug că eu, cel puţin, n-am dat nici un moment crezare bazaconiilor înşirate de călăuză. Cu atît mai puţin mă lăsam convins de puterea sugestivă, supranaturală a cuvintelor sfinte, ce pretindea a ile fi învăţat de la Marabut.

Dar Van Thyft nu era de aceeaşi părere. Şi voia să se încredinţeze printr-o verificare de fapt. Propuse deci să cerem

povestitorului să ne facă dovada puterii vorbelor sale printr-o experimentare pe loc, sub Ochii noştri.

Călăuza n-a stat mult pe gînduri:

— Puteţi să faceţi chiar acum o baie fără nici o teamă – ne pofti el.

Borel, însă, prudent, se codea. Dar chiar în clipa aceea cîţiva negri se apropiară de călăuză ca să-i ceară învoiala tle a se scălda.

Ne îndreptarăm cu toţii spre pupa vasului, ca să asistăm la baia negrilor.

Aceştia s-au1 aruncat în apă, în timp ce călăuza, ou privirile ridicate spre cer, murmura probabil vorbele sacre pe care pretindea că le-a învăţat de la Marabut.

Şi, într-adevăr, o bună bucată de vreme nici un crocodil nu se vedea apărînd prin părţile acelea.

încurajat de această împrejurare – şi poate cu o mustrare indirectă văzînd scepticismul meu şi al lui Borel, Van Thyft se hotărî să intre şi el în apă. Cum nu ştia însă să înoate, a trebuit să-l lege de mijloc cu o funie şi să-l coboare binişor în rîu.

Călăuza îl ţinea de funie la suprafaţa apei şi în timpul acesta mormăia rostirea aceea miraculoasă. Ochii lui însă se îndreptau grijulii cînd spre cer, cînd de-a lungul apelor, spre orizont, ca să urmărească mişcările lui Van Thyft.

La un moment dat, tocmai cînd călăuza îşi înălţa privirile spre cer, auzirăm nişte ţipete de spaimă, iar printre ele, tremurat şi bîlbîit, un strigăt exprimat în limba belgo-olandeză…

Alarmaţi, alergarăm spre boird să vedem ce s-a întîmplat.

Un incident fără însemnătate. în timp ce călăuza îşi avea privirile aţintite spre cer, rostind formula magică, funia ciare-I susţinea pe Van Thyft cedase puţin şi bietul olandez se afundase cu capul în rîu, înghiţind o bună porţie de apă, care avea cusurul că nu

era trecută prin filtru.

îl traseräml pe punte; tuşi de cîteva ori şi stropi bine podeaua cu lichidul înghiţit. Iar noi l-am năpădit cu întrebările:

— Zi, ai verificat bine puterea magică a călăuzei?

— Dar apa 'din Congo cum ţi s-a părut la gust?

— Este grea al dracului şi cam acră.

— Trebuia să fi luat lecţii de înnot înainte de a intra în apă.

— Da, aşa iam să şi fac.

După o jumătate de oiră, un grup de negri se aruncară din nou în apă. Cu acest prilej Borel se oferi să-i dea lui Thyft o lecţie de înot. Acesta nu pregetă şi, ajutat de călăuză, coborî în apă, legat de mijloc cu funia.

Şi fiindcă era vorba de o lecţie de înot, Borel luă funia din imîna călăuzei şi, şoltic cum îl ştim, se gîndi să-i joace o farsă. îl susţinu oîtva timp la suprafaţaapei, indicîndu-i prin semne şi îndemnuri cum să se mlenţină singur. încîntat, Van Thyft pretinse chiar că a şi început să înoate. Atît a aşteptat Borel, ca să slăbească funia de tot. Van Thyft a înghiţit iar apă, fireşte.

Şi jocul a (mai continuat cîteva clipe. Negrii îşi terminaseră baia şi urcaseră pe punte.

Thyft se bălăcea de unul singur.

Dar cînd ii era lumea mai dragă, hait, deodată se ivi în depărtare o ceată de calmarii. îngrozit, olandezul dete un ţipăt, bătînd apa cu mîinile, alandala. Se agăţă desperat' de funie, urlînd să-l tragem sus.

Borel se prefăcea că este emoţionat şi că scapă funia din mîini, ceea ce mări spaima olandezului, ieşit de astă dată cu totul din calmul şi impasibilitatea lui obişnuită.

Însfîirşit, rl-amj tras sus.

în apropiere, călăuza, cu ochii smirnă pe cer, bîiguia de ina'ma focului formulele lui sacramentale.

(Olandezul se holba, furios, la călăuză, care totuşi îl asigura, calm, că crocodilii nu se vor apropia nicidecum de dînsul.

Capitolul IV

NOPŢI NELINIŞTITE

în ziua următoare nu s-a întîmplat nimic deosebit. Ceasurile au trecut destul de monotone.

Ca să ne treacă de unt, i-am rugat pe negri să cînte şi să joace. N-au aşteptat să repetăm rugămintea. într-o clipă s-au prins lin jocul ilor, de o ritmică fără pereche, în sunetele unui tam-tam improvizat din beţe şi bucăţi de scîndură mai groasă, care înlocuiau tobele.

Unul din dănţuitori, vrînd să-şi arate îndelmînarea sa de acrobat, făcu un salt riscat, îşi pierdu echilibrul şi căzu glonţ în apă, spre hazul tuturor, chiar şi al lui Van Thyft.

înainte de a ne duce la culcare, Borel, văzîndu-l pe olandez meditînd grav, închis din nou în turnul lui de fildeş, strein de tot ce-l înconjura, îl întrebă ce gînduri îl frămîntă.

— Mă g-îndesc la puterea spirituală a Marabutului şi caut să-mi expilic influenţa magică a formulelor rostite de el asupra animalelor…

— Tot nu te-ai vindecat de această obsesie? îl necăji Borel.

Eu nu mi-am putut stăpîîni zîmbetul, gîndindu-mă la păţaniile caraghioase prin care trecuse olandezul în timpul zilei, sub stăpînirea poves'tei cu Marabutul.

— Nu trebuie să judeicăml lucrurile cu uşurinţă – ne spuse el; Este vorba aci de forţe şi fenomene sufleteşti în ^al căror domeniu vast şi complicat cercetările şi cunoştinţele savanţiloir sînt abia în prag. Ele închid încă multe taine şi, deci, multe surprize. Fenomene ide telepatie, clarviziune, hipnotism, denotă o putere de concentrare a voinţei, în stare să transmită 'altora gînduri, impulsiuni şi sentimente, de care aceştia să n-aibă habar. în definitiv, chiar

dresorii de animale fac uz de aceste forţe spirituale în exercitarea profesiunii lor.

Mă gîndeam deci că /Marabutul era, fireşte, înzestrat cu o putere excepţională de a-şi concentra voinţa şi de a o transmite altora, iar cuvintele aşaziise sacre nu făceau decît să repete procesul acesta de concentrare şi transmitere.

■Nici eu, nici Borel n-am răspuns, nimic la acest început de dizeirtaţie în care se antrenase olandezul. Se vede treaba că cunoştinţele iui Van Thyft despre magnetism, sugestie şi alte probleme de ocultism erau mai întinse decît ale noastre.

Dar mai de grabă cred că şi mie şi lui Borel ne cam venise moş Ene pe la gene şi abia aşteptam să ne aş temem somnului.

Îndreptîndu-ne însă spre locul de odihnă, mi-a venit în (minte faptul că în tot timpul cît a durat prima şi a doua baie a negrilor n-a apărut nici un crocodil pirin apropiere. Iar cînd Van Thyft a intrat a doua oară în rîu, ’ ceata de c-aimani a apărut numai cîteva clipe la distanţă mare, înotînd liniştiţi pe lingă mal, fără să se apropie de noi.

Ei drăcie, mi-am zis.

Cînd am ajuns în dreptul „dormitorului” nostru, am găsit pe Borel gata instalat, iar sforăielile lui sacadate ne prevesteau o lungă şi cumplită insomnie…

*

* *

De altfel, înnoptîndu-se de-a binelea, căpitanul Sadek şi începuse pregătirile pentru popasul de noapte.

Căpitanii indigeni de nave de pe fluviul Congo au obiceiul de a nu călători decît în timlp-ul zilei. Noaptea ei îşi ancorează vasul în larg, sau acostează în apropierea vreunei aşezări omeneşti, lîngă (malul -rîului.

Vasul nostru fu deci oprit şi ancorat în larg, cu pînzele plecate. După spusele căpitanului, era mai bine aşa de-cît să fi acostat la mal, unde în timpul nopţii îşi fac apariţia toate jivinele apei.

Am pus doi gardieni, care, după obiceiul mari' năresc, se schimbau din patru-n patru ore şi, aşa cum se procedează în toate călătoriile pe apă, am aprins fanarul din babord şi pe -cel 'din tribord, unul roşu şi celălalt verde…

Această precauţiune am luat-o din iniţiativa noastră, deoarece căpitanul, ca să economisească puţin petrol, n-avea de loc de gînd să aprindă luminile în timpul cpririi.

Cei doi gardieni -urmiau să deştepte căpitanul l-a nevoie, nava noastră neavînd un ofiţer de cuart.

Mă întinsesem să Imă culc, dar somnul nu se prindea de mine. Sforăiturile lui B-orel, atacul ţînţarilor şi cerga aspră, indigenă, ca 'de cîlţi, pe -care ne-o dăduse Sadek, gonise tot somnul din mine.

Mă perpeleam ca peştele pe uscat, minunîndu-mă de virtuţile somnifere cu care er-a înzestrat Borel, care, în ciuda asperităţilor aşternutului şi a otgonuil-ui improvizat în pernă, domnea ca un prunc nou născut.

Trecuse aşa o oră.. îmi simţeam oasele frînte şi-mi vîjîiiau urechile. Ascultalm duetul de sforăeli, pe toate gamele, -ale cellor doi însoţitori ai mei, pe care îi invidiam.

Însfîu-şit, într-un -tîrziu căzui într-un fel de moleşeală, care nu -era -de fapt somn, deoarece auzeam lămurit tot ce se petrecea în jur-u-l meu.

Amorţeala se transformă apoi în aţipeală. Dar nu trecu Im-ult şi mi se păru că simt corabia noastră balans îndu-se într-un mod cu -totul neobişnuit.

M-îiml deşteptat de-a binelea. Am urmărit atent mişcările spasmodice ale vasului, a căror cauză nu puteam să mi-o explic,

întrucît vîntul nu bătea de fel în acel mloment.

„Ce se petrece oare? mă întrebam, fără să pot găsi răspunsul. Paznicii nu dau nici o alarmă…"

Se auzea chiar, 'din cînd în cînd, cîntecul unui gardian 'de la proră, în apropierea noastră.

„Se vede, atunci, că nu este nimic de tetaiut" —• mi-am zis. Şi încercai din nou să aţipesc, impunîndu-mi o destindere a muşchilor şi nervilor, o potolire c'ît mai desăvîrşită a tuturor simţurilor. Dar numai 'după cîteva. clipe am simţit din nou, parcă şi mai puternice, acele zguduituri ale vasului care mă treziseră cu un moment mai devreme. Ba una din zguduituri fu atît de puternică, încît voluminosul Borel fu zvîrlit în braţele lui Van Thyft.

— Ce este, ce este? strigară amîndoi deodată, ridicîndu-se în capul oaselor.

—— N-iam. idee – răspunsei; uite aşa o ţine de aproape o jumătate de oră.

în timpul acesta cîntecul negrilor se auzea într-una, ca şi cum nimic neobişnuit nu s-air fi petrecut.

— Ei, drăcia dracului!

Şi cu toată) truda noastră de a ne linişti, mişcările vasului continuau cînd mai tari, cînd foarte încete, aproape 'imperceptibile. Şi asta ne scotea din pepeni.

— Se petrece totuşi ceva, ceva anormal! spuse Van Thyft în molmentul cînd zguduirile alternative îşi reluată cursul.

Simţeam Că) vasul se mişcă din ce în ce mai tare. Urmă un zgomlot ciudat, ca de maşină de vapor în plină funcţiune; după aceea un slab plescăit ai apei şi iar o m'işcare bruscă.

— Trebuie să ne sculăm – propuse Van Thyft – să cercetăm ce se petrece.

Ne miram însă că paznicii îşi continuau melopeea cîntecului lor

fără să se sinchisească şi fără să raporteze căpitanului ciudata situaţie.

Ne-am sculat, am luat armele cu noi şi ne-am îndreptat spre primul paznic din vecinătatea noastră.

Noaptea era grozav de întunecoasă, nu se vedeau nici stelele, nici luna pe cer. Tot spaţiul, apa, ţărmurile, pămîntul erau învăluite într-o întunecime atît de opacă, de parcă ne-am fi aflat în camiera obscură a unui fotograf. Nu se întrezărea decît licurul slab al lanternei roşii de la tribord.

N-am fi dibuit nici 'locul unde ştiam că se afla paznicul, dacă acesta n-ar fi fost încins cu obişnuita faşă albă în jurul mijlocului.

O zguduitură mai tare mă sili să mă proptesc de trupul voluminos al lui Borel.

Se vede că şi Van Thyft se sprijinea de el, de partea cealaltă.

Paznicul îşi continua fără grijă cîntecul.

Apropiindu-ne, căutarăm să vorbim între noi cu voce tare, doar îi vom atrage luarea-aminte. Nici pomeneală. Ne-am văzut nevoiţi să-i întrerupem brusc cîntecul, întrebîndu-1:

— Dar ce se petrece cu vasul?

Neînţelegînd limba noastră şi crezînd că vrem să vorbim cu călăuza, se îndreptă în grabă spre prora vasului, lăsîndu-ne fără nici o explicaţie.

Pînă la sosirea călăuzei, am fost iarăşi zguduiţi de cîteva ori.

Călăuza se prezentă, îi cerurăm lămuriri, dar s-a mulţumit să spună că şi el a simţit zguduirile, dar că nu poate să-şi dea seama de cauzele care le pricinuiesc.

— Nu văd ca apele să fie mişcate de vînt. De aceea este mai bine s'ă-fl sculăm, pe căpitan.

însfîrşit, căpitanul fu deşteptat şi cu o lanternă în mînă se îndreptă cu paşi grăbiţi spre tribord. Ridică lanterna şi aruncă

priviri atente în jurul vasului şi pe deasupra apei. Călăuza se apropie de el şi noi făcurăm la fel. Felinarul arunca o lumină tulbure pe suprafaţa apei, prin geamurile lui afumate şi murdare.

în mica porţiune de apă iluminată, deodată zărirăm o masă informă ridicîndu-se la suprafaţă.

Căpitanul şopti ceva călăuzei, iar aceasta ne dădu de veste că este vorba de nişte hipopotami.

— Hipopotami? întrebă Borel, înviorat.

— Da, mlusiu – confirmă călăuza.

— Repede aprindeţi focurile – comandă căpitanul.

— Să tragem cu arma?

— Încă nu – răspunse căpitanul.

Călăuza se îngrijea de aprinderea focurilor, iar căpitanul pornise să trezească pe ceilalţi negri.

Rămaşi locului, am observat cuml vreo trei hipopotami dădeau tîrcoale vasului.

Abia puturăm să1 ne stăpînim impulsul de a trage în dihănii. Aşteptaim cuvîntul căpitanului, ştiind că focul carabinelor noastre cu greu i-ar fi răzbit şi, odată răniţi, n-am fi făcut deoît să-i îndîrjim.

Hipopotamii răniţi devin, într-adevăr, extrem de fioroşi, scot mugete înfricoşăjtoare-şi situaţia no'astră ar fi fost serios peridlitată, deoarece aceşti monştri acvatici au o putere extraordinară, mai ales cînd iatacă 'din apă.

Pentru 'orice împrejurare, am adus cartuşele explozive şi în timpul cînd încărcăm armele, am văzut că două focuri mari se aprinseseră pe bord, în două puncte, astfel alese, ca văpăile lor roşii să Iu? mineze bine suprafaţa apei, dîndu-i reflexe stranii.

La vederea lor, monştrii s-au rostogolit la fund şi din mişcarea valurilor am înţeles că se depărtau de noi, dispărînd în beznă.

Ştiam că focul are darul de a îndepărta fiarele uscatului; de data

aceasta am constatat că aceeaşi putere o are şi asupra monştrilor acvatici, în care trezeşte, desigur, instinctul fricii.

iN-am mai (avut deci prilejul să facem uz de arme.

Eram încă în plină noapte şi cum 'legănăirile vasului deveneau din ce în ce mai rare şi mai doimoale, ne-am gîndit să ne completăm somnul, fără de care noi, albii, nu putem rezista în ţările fierbinţi ale Africei.

Capitolul V
ATACUL HIPOPOTAMILOR

Dormisem bine preţ de două, trei ore, cînd deodată ne-am deşteptat în strigătele alarmante ale călăuzei. Ne trezirăm surprinşi şi zăpăciţi de somn, fără să fi putut înţelege despre ce era vorba, aşa cum se întîmplă mai totdeauna cînd eşti deşteptat pe nepusă masă dintr-un somn adînc.

Pentru moment n-am putut prinde vorbele rostite prea-n grabă de ghid şi ne întrebam ce mai putea fi de data asta, cînd am simţit că vasul făcea nişte salturi anormale, cutremurîndu-se de la un capăt la altul cu o intensitate mai mare decît rîndul trecut.,

— Iar hipopotami! exclamă Van Thyft cu sînge rece, dar pregătindu-şi arma şi încingîndu-şi centura cu revolverele.

— Ne-au îndrăgit rău, bestiile! adaogă Borel cu ochii plini de somn.

— Nu ne rămîne decît să le facem onorurile unei cît mai fastuoase recepţii— completai eu.

Şi ne-am grăbit să sărim în ajutorul celor de pe bord, care, în afară de aprinderea focurilor, nu vedeam ce alt mijloc de apărare mai eficace ar fi putut folosi.

Ajunşi la locul alarmei, ne-am încredinţat îndată că primisem din nou vizita monştrilor acvatici, dar de data asta în număr mult mai mare, dînd tîrcoale corăbiei şi făcînd-o să se balanseze.

Vasul fiind însă bine ancorat la ambele capete – proră şi pupă – la depărtare de vreo zece metri de mal, şi apa nefiind acolo destul de adîncă, monştrii se mişcau mai cu uşurinţă în partea opusă malului nostru.

Evoluţiile lor marcau însă vădit pregătirea unui asalt în masă împotriva vasului, ceea ce ar fi pus în mare primejdie siguranţa vasului şi vieţile noastre. Ne gîndeam cu îngrijorare, dacă faţă de numărul lor mare vom putea face faţă primejdiei cu cele trei carabine pe care le aveam cu noi.

Forţa acestor monştri e atît de mare, încît numai o izbitură dată în coasta vasului cu toată greutatea trupurilor lor sau un salt urmat de o cădere grea peste puntea vasului, ar fi putut să-l rupă-n două.

Gîndindu-mă la o astfel de eventualitate şi observînd că balansările vasului se accentuau sub opintelile monştrilor, mă consultai cu însoţitorii mei dacă nu e momentul să facem uz de arme.

Căpitanul dăduse însă ordin să nu tragem nici un foc pînă nu va da el semnalul.

în acest timp am băgat de seamă că, ajutat de doi negri, căpitanul meşterea ceva în apropierea tribordu'lui. Lucrau de zor la pregătirea unui arcan şi a unei cängi, constînd dintr-un drug lung de fier încovoiat şi bine ascuţit la unul din capete.

Un alt negru confecţiona din pînze vechi un fel de mingi pe care le arunca în apă. Aceste mingi – după explicaţiile ce ni s-au dat – erau un fel de momeală spre a atrage bestiile spre tribord, unde grupul de sub ordinele căpitanului aştepta momentul potrivit ca să intervină.

într-adevăr, cînd unul din hipopotami se ivi în apropierea grupului, fu lansată cangea de fier, care se prinse de pîntecele animalului, iar cînd acesta scoase capul său enorm şi o parte din

trup, fu lansat şi arcanul.

Strigăte de triumf izbucniră din piepturile negrilor cînd laţul cuprinse trupul animalului. Odgoanele de care erau legate cangea şi laţul fură apoi slăbite, spire a evita zvîrcolirile bestiei prea aproape de vas.

Hipopotamul astfel prins, simţindu-se uşurat din cauza slăbirii funiilor, căută să se depărteze, vîrîndu-şi capul în apă. Alţi doi semeni îl urmau. Unul dintre ei trecu cu iuţeală pe dedesubtul frînghiei întinse de care era prins cel diritîi şi în acelaşi timp nişte strigăte stridente ne sparseră urechile. Erau ţipetele de dezamăgire scoase de cei care trăgeau frînghiile slobode.

Bestia scăpase din prinsoare. Dar ceea ce mă intriga era faptul că desperarea lor nu avea ca substrat necazul că n-au reuşit să doboare duşmanul, ci că le-a scăpat din mîini un vînat atît de preţios. Ştiam, e adevărat, că negrii apreciază mult carnea de hipopotam, pe care o consumă după ce o pun la afumat – cu excepţia, fireşte, a triburilor, care sanctifică aceste animale, declarîndu-le. „tabu". Dar faţă de pericolul ce ne ameninţa, socoteam că nu această preocupare a îmbuibării trebuia să primeze.

Ei transformaseră astfel apărarea de atacul hipopotamilor în vînătoare de hipopotami sau mai bine zis în adevărată pescuire.

între timp, un hipopotam, zărind unul din balonaşe plutind pe suprafaţa apei, se avîntă spre el, apropiindu-se de vas. Căpitanul şi grupul său de la tribord repetară operaţia cu laţul şi cu cangea. Toţi urmăreau cu sufletul la gură noua tentativă. Pînă şi calmul Van Thyft, uitînd că la el acasă face parte dintr-o asociaţie pentru protecţia animalelor, se lăsă furat de spectacol, urmărind cu atenţia încordată desfăşurarea manevrei, spre a nu pierde nici un amănunt din peripeţiile ei.

Strigătele stridente ale negrilor ne vesteau că manevra reuşise:

cangea se înfipsese în pîntecele animalului, care se zvîrcolea teribil.

Negrii se încordau vîrtos ca să nu scape frînghia, iar nava se înclinase bine în direcţia 'în care animalul se zbătea şi întindea de funie. Apa se înroşise de sîngele monstrului, iar nava se înclinase atît de tare, încît marginea tribordului atingea firul apei. Se putea întîmpla o catastrofă.

— Daţi drumul puţin frînghiei! se auzi atunci comanda căpitanului către cei care ţineau frînghia legată de cange.

Aceştia executară comanda, iar animalul putu să se depărteze cîţiva metri.

— Acum daţi foc! se auzi din nou comanda căpitanului.

Era şi timpul, căci monstrul trăgea cu furie de frînghie, încît te aşteptai din clipă-n clipă s-o vezi rupîndu-se. Ba erau în primejdie chiar şi lanţurile ancorei, ceea ce ar fi făcut ca vasul să rămînă la discreţia monstrului, care l-ar fi tîrît după sine cine ştie unde, poate chiar la fund.

Am ascultat deci ordinul căpitanului, care comanda de fapt întreaga situaţie, şi am trimis primul cartuş explozibil în direcţia monstrului. Acesta ajunsese la o distanţă de 8—10 metri departe de vas, făcînd sforţări desperate să se elibereze de arcan şi de cange, care, pe măsură ce monstrul se zvîrcolea să scape, se înfigea tot mai adînc lîn pîntecele lui.

însoţitorii mei mă urmară fără ezitare şi o salvă de focuri cutremură 'liniştea nopţii.

Spre satisfacerea noastră, puterile animalului slăbeau văzînd cu ochii, iar negrii care trăgeau de frînghie îl apropiau cu tot mai mare uşurinţă de corabia noastră. Nu era încă mort; cînd l-am văzut aproape de corabie, i-am mai tras un glonţ şi atunci am observat cum deschide botul său. enorm, scoţînd un muget înfiorător.

Fără a pierde timpul, Borel îi mai trase cîteva focuri în fălcile

deschise. Un glonţ, nimerindu-l în cap, i-a sfărîmlat baza craniului. îndată după această lovitură, l-am văzut scufundîndu-şi capul în apă, cu o răsuflare puternică. Ultima lui răsuflare I

Trupul monstrului se rostogoli spre fundul apei, iar negrii, trăgînd cu nădejde frînghia, îl apropiară de corabie, legară frînghia de pălimar şi-l remorcară.

Ceilalţi hipopotami, speriaţi de zgomotul detunăturilor sau simţindu-se în primejdie, după ce asistaseră la capturarea şi uciderea semenului lor, n-au mai încercat nici un atac şi au dispărut din raza vederii noastre.

Se luminase bine de ziuă.

— Totul e în ordine! spuse căpitanul Sadek, mîndru şi satisfăcut că dusese la bun sfîrşit o ispravă înconjurată de atîtea primejdii.

— Şi acum la treabă – mai spuse el, adresîndu-se negrilor din echipaj.

Dădu ordin să se desfacă pînzele, cu toate că vîntul sufla destul de slab.

— Dar ce s'e face cu hipopotamul? am întrebat călăuza.

— Îl lăsăm aşa, legat de corabie, şi va merge cu noi pînă ce vom ajunge într-un loc unde vom acosta. Acolo îl vom tăia şi-l vom pune la uscat sau la afumat.

înainte ca vasul să se pună în mişcare, cîţiva negri desfăcură frînghia care susţinea monstrul şi o legară în partea dinspre pupă, astfel că leşul animalului ne putea urma asemenea unui şlep tras de remorcher..,

Capitolul VI

SOSIREA LA SAKAT Serbarea de pe bord

Cu toate că eram frînţi de nesomn şi oboseală, totuşi emoţiile şi zbuciumul prin care trecusem în timpul acelei nopţi de pomină ne ţineau încă nervii încordaţi, alungind orice gînd de odihnă.

Călăuza veni lîngă moi şi ne comunică:

— În curînd vom sosi la Sakat.

— Şi ce-i acolo? am întrebat.

— Un sat, unde vom debarca şi unde vom rămîne atîta vreme cît va fi necesar ca oamenii noştri să spintece animalul şi să-il transporte pe bord.

— Dar cum se poate păstra? Nu se strică din cauza căldurii? am întrebat noi călăuza.

— Să nu vă temeţi de aşa ceva. Modul în care oamenii noştri ştiu să-l usuce şi să-l prepare, o să vă facă şi dumneavoastră poftă să gustaţi din carnea lui.

— Puşchea pe limbă-ţi – spusei eu pe romînească mea de acasă, ceea ce făcu pe călăuză să creadă că abia aşteptam să mă ospătez din hoitul hipopotamului lor.

Trecuse mai bine de o oră de cînd pluteam pe apele fluviului şi în zare începură să se distingă casele din satul Sakat, despre care ne vorbise călăuza.

Case? Vorba vine, căci nu văzurăm decît nişte colibe primitive, la fel cu toate aşezările din satele negrilor. Colibe de diferite dimensiuni, împrăştiate fără nici o rînduială, şi toate construite din paie şi lut.

O amăgeală, de chei, constînd dintr-un parapet de bolovani puşi unul peste altul, semnaliza celor ce veneau cu luntrile sau micile ambarcaţiuni plutitoare, că acolo e un vad bun de poposire, unde-şi puteau lega vasele de oricare din copăceii ce creşteau de-a lungul malului.

Cu pînzele strînse şi graţie îndemînării căpitanului Sadek, corabia noastră putu să acosteze în bune condiţiuni la acel presupus chei.

în timpul manevrei pentru acostarea vasului, foarte puţini negri

au dat atenţie sosirii noastre. Şi asta în ciuda curiozităţii native binecunoscute a negrilor.

Cînd au observat însă că oamenii noştri descarcă pe mal corpul unui hipopotam, cei cîţiva care ne ieşiseră în întîmpinare, într-o goană nebună s-au îndreptat spre sat ca să anunţe tuturor marea noutate.

După puţin timp, tot satul era adunat pe mal – ca să nu exagerăm numindu-l chei – şi însufleţirea lor fu atît de mare, încît nu-şi mai putură stăpîni picioarele care, automat, începură mişcarea ritmică a dansului bucuriei.

Mă întrebam însă cum de erau ei atît de siguri că se vor împărtăşi din carnea hipopotamului, de porniseră aşa, tam-nesam, danţul bucuriei!

De fapt, acest danţ era la ei mai mult un avans pe care ni-l făceau – aşa cum făceau pe vremuri şi la noi unii ţigănuşi lăutari prin tramvaie, localuri sau grădini de vară, unde se apucau să-ţi cînte la ureche fără să* fie poftiţi, cu calculul ascuns că doardoar s-o prinde.

Fapt e că operaţia jupuirii şi ciopîrţirii hipopotamului neprezentînd prea mare interes pentru noi, în chip firesc atenţia ne fu atrasă spre dănţuitorii negri, care puneau atîta suflet şi expansiune în mişcările şi salturile lor. Din ele se desprindea explozia unei bucurii'pe care era păcat – şi nu te lăsa inima – s-o dezamăgeşti.

*

* *

întotdeauna m-a uimit, pasiunea popoarelor primitive pentru dans şi mai ales simţul ritmic al negrilor care este neimitabil.

Am asistat în călătoriile mele la sute de asemenea spectacole ritmice, în care mai ales negrii excelează.

Cele mai impresionante demonstraţii coregrafice ale negrilor sînt însă cele desfăşurate în timpul nopţii şi în special în timpul nopţilor cu lună. Atunci indigenii prind viaţă şi însufleţire.

Cum se explică aceasta?

Foarte simplu: după credinţa lor, luna goneşte spiritele rele, de care ei au atîta frică. De aceea, dansurile lor se dezlănţuie cu o frenezie fără seamăn mai ales în timpul nopţilor cu lună şi durează fără întrerupere pînă la ivirea zorilor.

Uimitor este iarăşi faptul că toată frenezia jocului lor e susţinută numai prin ritmica tam-tamului, executat dintr-un fel de tobe improvizate din trunchiuri de copac scobite, deasupra cărora e întinsă şi fixată o piele uscată de animal;

în lipsa acestora, ei se mulţumesc să întreţină cadenţa, prin simple bătăi în lemn şi din palme.

E cu deosebire interesant să urmăreşti jocul negrilor în liniştea nopţilor cu lună, ale cărei raze răsfiră parcă un suflu de vrajă în sîngele dănţuitorilor. Sub reflexele luminii de argint a lunii şi sub pala roşiatică răspîndită de făcliile aprinse, feţele îoir de bronz apar transfigurate, fantomatice. Iar beţia jocului creşte şi contaminează ipe toţi ceii din jur.

4 49

Jocul se schimbă cînd în cerc, cînd în înaintări năpraznice, cînd în sărituri sau opriri neaşteptate – toate într-un ritm frenetic, diavolesc.

Cadenţa tam-tamului se aprinde, se iuţeşte, sporind zvîncolirea trupurilor şi bătaia picioarelor.

’ Este un spectacol măreţ, halucinant, torturator!

Iar strigătele corului din jur şi bătăile din palme ia care participă şi femeile şi copiii înteţesc jocul, dînd avînturi noi dănţuitorilor. Ceva întrucîtva asemănător cu ceea, ce în părţile noastre este jocul

„Ciuleandra" descris atît de palpitant şi de sugestiv de Liviu Rebreanu în romanul cu acelaşi nume.

Am asistat, deci, şi de data aceasta cu plăcere la dansul negrilor din Sakat, împărtăşindu-ne şi noi din veselia şi buna dispoziţie obştească ce se desprindea de pe feţele şi din mişcarea galopantă a trupurilor lor.

în timpul acesta, oamenii noştri lucrau de zor la căsăpirea hipopotamului. L-au jupuit întîi de pielea lui cea aspră, din care indigenii îşi confecţionează un fel de scut, care apără pe războinici de loviturile de lance şi de săgeata arcurilor duşmănoase.

Prin pielea hipopotamului, ca şi prin aceea a elefantului, glonţul armei pătrunde cu mare greutate, şi mai ales prin pielea de pe spinare, care este mai groasă şi foarte rezistentă. Nu-mi venea totuşi să cred că această piele uscată putea sa fie atît de rezistentă, încît să facă – după cum susţinea călăuza – ca gloanţele să ricoşeze ca pe o tabl^ de oţel.

Spre convingere, călăuza ne aduse un scut confecţionat chiar atunci din pielea hipopotamului. Pielea avea într-adevăr o grosime cam de doi centimetri • , era puţin flexibilă şi foarte, netedă. Pe cînd partea din afară era lucioasă, cea dinăuntru avea o înfăţişare buretoasă, parcă era de plută neagră.

S-a terminat, în fine, şi operaţia căsăpirii şi acum a început împărţirea cărnii.

Dănţuitorii care-şi desfăşurau jocul pe mal s-au oprit, îndreptînclu-se spre locul unde se împărţea carnea, cîntărind parcă din ochi ceea ce li se dă.

M-a impresionat generozitatea oamenilor noştri de-a îngădui semenilor lor de «culoare să se înfrupte din vînatul ostenelilor lor.

Trebuie să adaug, însă, că omul nostru de călăuză a luat anumite măsuri de precauţie, separînd bucăţile de carne rezervate

negrilor din echipa noastră şi indicînd pe cele destinate obştei negrilor din sat. Pentru cei dintîi au fost oprite coapsele şi partea de la piept, adică bucăţile cele mai fragede şi mai bune la gust. Tot restul a fost împărţit localnicilor.

Pentru ca împărţeala să se facă în bune condiţiuni, am crezut de cuviinţă să organizăm un serviciu de ordine în toată regula, la care am luat parte şi noi.

Borel şi Van Thyft supravegheau încolonarea indigenilor şi perindarea lor în ordine la împărţeală, iar eu îndeplineam funcţia unui fel de comisar general al aprovizionării şi deci al distribuţiei.

Mulţumită acestor măsuri nu s-a produs îngrămădeală, nicicum vreun incident, aşa că fiecare locuitor a plecat mulţumit şi surîzător, ducîndu-şi bucata de carne primită.

Rămînînd, în fine, singuri, abia atunci ne-am dat seama că dacă oamenii noştri îşi asiguraseră meniul unui adevărat banchet, noi nu prea aveam cu ce să încropim o masă mai acătării. De conserve, de găleţi şi de pesmeţi uscaţi ne cam săturasem.

Am hotărît atunci ca în timp ce oamenii noştri îşi vor prepara prînzul din carnea de hipopotam, noi să pornim pe ţărm la o vînătoare de raţe, destul de numeroase în acea regiune de apă.

Am rămas înţeleşi să fim însoţiţi la vînătoare de negrul-călăuză, iar căpitanul să rămînă ca să îngrijească de toate cele necesare pe bord.

înainte de plecarea noastră, negriise grăbiseră să aprindă focul pentru frigerea cărnii. Pentru masa din ziua aceea ei au. pus la fript partea d. e la piept a hipopotamului, restul fiind rezervat pentru zilele următoare. în acest scop i-am văzut cum au luat cele două coapse zdravene ale animalului, pe care le-au atîrnat la uscat pe catargul principal al corăbiei.

Dar cum un asemenea ospăţ n-avea nici un haz dacă nu era bine

stropit, ne pomenirăm cu căpitanul cerîndu-ne învoirea de a trimite pe cineva în sat după vin de palmier.

Am dat, fireşte, îngăduirea cerută, socotind că o astfel de carne nici n-ar fi putut fi mistuită fără indispensabila băutură. •

în timp ce la „chei" şi pe vaş se făceau aceste pregătiri, eu şi tovarăşii mei, însoţiţi de călăuză, ne-am luat puştile şi am pornit de-a lungul apei, în căutarea vînatului. Nu ne-am depărtat prea mult de punctul de acostare şi am dat peste ceea ce căutam.

în scurt timp am putut doborî cinci raţe dolofane, cam cît bobocii de gîscă de la noi. De altfel, în genere, aci, în ţinuturile africane, atît regnul animal cît şi cel vegetal excelează prin dimensiuni necunoscute în ţările noastre. Păsările, broaştele, şerpii, ca şi copacii, ierburile şi plantele florale au aici mărimi excepţionale. La fel animalele sălbatice: întîlnite în mediul lor natural de viaţă, sînt mult mai dezvoltate, mai puternice şi mai feroce decît -cele văzute prin crescătorii, circuri şi grădini zoologice.

Bucuroşi de rezultatul vînatului nostru, ne-am întors la corabie, ca -să dăm în primire bucătarului cele cinci raţe vînate.

Pe drum atenţia ne fu atrasă de chiote şi cîntece de veselie ce veneau din direcţia locului de acostare.

— Banchetul e în toi pe corabie şi vinul din Sakat îşi face efectul – spuse Borel, amuzat.

— Căpitanul trebuie să fie în al nouălea cer! adăugai eu.

Cînd ajunserăm la corabie, chilomanul era la apogeu şi veselia trecea ca o viitoare din om în om, izbucnind în dansuri, cîntece şi chiuituri. Oamenii, strînşi roată în jurul căpitanului, dănţuiau în draci, trecîndu-şi din mînă-n mînă oala cu vin, iar alţii cîntau şi băteau din palme; ţinînd ritmul jocului.

Uitînd de Coran şi de Mahomed, căpitanul Sadek era într-adevăr în al nouălea cer, în compania, mai veselă şi mai

pământească, a zeului Bachus.

Nici nu începuseră împărţirea mîncării şi primul transport de vin de palmieri se evaporase pe gîturile aprigilor băutori care, prin grija părintească a bravului căpitan, aşteptau sosirea celui de-al doilea transport.

Trecuse o bună bucată de vreme de la întoarcerea noastră şi deşi eram flămînzi nu ne-am îndurat să întrerupem serbarea oamenilor noştri, făcîndu-ne plăcere s-o privim pînă la sfîrşit.

Grupul petrecătorilor ocupa partea de la pupă a vasului şi în mijlocul lor trona, pompos ca un paşă cu trei tuiuri, Sadek căpitanul, iar lîngă el era instalat un cazan mare, în care răsturnaseră bucăţile de came friptă, mai mult crudă decît friptă. în jurul cazanului, doi negri executau nişte paşi de dans, care aduceau cu schimmy-ul dancingurilor noastre, iar în cerc mare trepădau din picioare ceilalţi jucători.

La un semn al căpitanului dansul se opri, iar el, punînd pe o tablă mare bucăţile de carne scoase din cazan, se plimba din om în om cu tablaua întinsă, invitîndu-i mărinimos şi magnific să s'e servească.

Tocmai cînd admiram acest gest de confraterniţate şi egalitate, observai că, aflîndu-se în dreptul unuia dintre comeseni, acesta nici nu apucă să se servească bine că Sadek îil şi apostrofă cu cuvinte dezaprobatoare, care-l determină pe negru să lase carnea aleasă, schimbînd-o cu alta.

Întrebînd pe ghid ce a însemnat gestul acesta al căpitanului, el ne lămuri foarte senin.

— • Păi această bucată o păstrează pentru el…

Şi cînd, mai departe, gestul căpitanului se repetă faţă de alt negru, – întrebarăm din nou călăuza:

— Dar bucata asta tot pentru el o rezervă?

Şi acesta ne lămuri din nou:

— Nu, asta-i rezervată pentru mine.

Atunci mi-a venit în minte morala fabulei că dreptatea e pentru duli, iar nu pentru cotei…

S-a terminat, în fine, împărţeala şi am văzut pe negri cum devorau carnea cu lăcomie şi deplină mulţumire.

Stăm rezumaţi de catargul cel mare şi priveam nemişcaţi la acest ospăţ aproape sălbatic. Ca şi în alte ocazii, nici de data asta nu-mi explicam instinctele carnivore ale acestor oameni trăiţi sub climat tropical, care după spusele savanţilor reclamă un regim alimentar sobru, cu totu'l frugal. De altfel, tot atît de inexplicabil mi se pare şi obiceiul albilor veniţi în ţinuturile tropicale de a consuma 'băuturi tari, alcoolice, ca wischi, coniac, cocteluri. Explicaţia dată de unii că acestea servesc ca dezinfectant al sistemului digestiv atît de expus la boli şi deranjamente prin aceste ţinuturi şi că, pe de altă parte, ajută transpiraţia şi deci răcorirea prin evaporare bruscă – nu mi s-a părut plauzibilă, de îndată ce consumul de băuturi tari expune, mai ales aci în ţinuturile calde, la congestii şi tulburări nervoase.

La sfîrşitul mesei era golită şi ultima damigeană cu vin de palmier. Sadek însă avusese grijă să-şi rezerve pentru sufleţelul său două clondire pîntecoase pline, după ce băuse cît şapte din provizia comună. Simţea nevoia, se vede, de a-şi. afirma şi pe calea aceasta superioritatea şi autoritatea sa de căpitan.

între timp, călăuza încredinţase bucătarului vînatul nostru, spre a fi pus la fript. Cina fu pregătită şi cum cîteşitrei aveam o foame de lup, furia cu care ne-am repezit în raţele fripte nu se deosebea mult de lăcomia cu care însoţitorii noştri de culoare devoraseră cu puţin timp înainte carnea de hipopotam.

Şi pentru ca asemănarea să fie şi mai sugestivă, trebuie să adaug că şi modul de a ne servi, luînd hartanele cu mîna şi muşcînd

gospodăreşte din ele, fără să simţim nevoia folosirii cuţitului şi furculiţii – unelte de altfel complet inutile în asemenea împrejurări – ne-a dat să înţelegem că nu ne mai. deosebea nimic de manierele primitivilor.

Ne adaptasem mediului şi mărturisesc că nu ne simţeam de loc rău în primitivitate…

*

★ *

După ce am cinat şi noi, am crezut că serbarea negrilor se va fi încheiat o dată cu terminarea mesei şi a vinului.

Dar nu era aşa.

După ce înfulecară ultima bucăţică de carne şi traseră pe gît ultimul clondir de vin, negrii începură iar jocul, cîntecele şi chiotele, luînd-o de la capăt.

pi, comedie! începusem să ne neliniştim. Ştiam de existenţa celor două hartane mari de muşchi spînzurate de catarg şi ne gîndeam că de cîte ori se vor înfrupta din ele, vor repeta bairamul, aşa încît călătoria noastră pe Congo nu va înainta de loc.

Şi cum tămbălăul reluat a durat pînă după miezul nopţii, se impunea să luăm măsuri, pentru ca repetarea lui să nu ţie în loc expediţia noastră.

Am căzut la înţelegere cu căpitanul Sadek, după ce i-am dat permisiunea ca să mai trimeată un negru pentru reînoirea aprovizionării cu vin de palmier, motivînd că în zilele următoare vom trece prin locuri unde nu se mai găseşte această băutură blestemată, după care li se scurg ochii indigenilor.

*

* *

Pe la şase dimineaţa părăsirăm Sakatul cu destinaţia Musirah, la depărtare de cîteva ore de mers. Aşa ne-a informat cel puţin

căpitanul Sadek.

Navigasem toată ziua; *se* lăsase noaptea şi totuşi nu se desluşea în zare nici urmă de Musirah, aşa cum anunţase căpitanul.

Vîntul încetase de a mai sufla şi de jumătate de oră înaintam cu ajutorul motorului, consumînd benzina.

— Dar de ce trebuie să ajungem numaidecît noaptea asta la Musirah? mă întrebă Borel.

Nu ştiam nici eu de ce. Poate că Sadek îşi făcuse socoteala – mă gîndeam eu – că vom fi mai la adăpost dacă vom putea acosta la rada unui port oricît de mic, decît să ancorăm în preajma unui sat oarecare. Mai sigur mi se părea însă că Sadek voia aceasta pentru simplul motiv că ţinea să-şi mai împrospăteze provizia de vin de palmier din Musirah, unde era sigur că se găseşte. Noi am socotit însă că pentru cheful lui nu eram obligaţi să navigăm în plină noapte la voia întîmplării, expuşi tuturor primejdiilor. Se putea şă ne lovim de vreo stîncă sau să ne împotmolim într-un banc de pămînt sau într-un punct mlăştinos.

— Sadek! îl strigai eupe ton poruncitor, care nu admitea replica. Ne vom opri chiar în punctul acesta şi vom petrece noaptea în aceleaşi condiţiuni ca şi în noaptea trecută.

— Foarte bine, domnule – răspunse căpitanul, înclinîndu-şe respectuos.

După cîteva minute, ancorele au fost lăsate, se puseră doi paznici şi se făcură toate pregătirile pentru. a petrece noaptea în larg.

Negrii ar fi vrut să-şi mai prepare o bucată de carne din pieptul hipopotamului, dar cum pentru frigerea ei era nevoie de flăcările unui foc mare, Sadek nu îngădui acest lucru pe bord. Planul acesta fu deci părăsit şi negrii se mulţumiră să-şi pregătească mîncarea lor obişnuită de toate zilele. La rîndu-ne, ne mulţumirăm cu ceea ce mai

rămăsese din vînatul din ajun.

Un ceas mai tîrziu, toată lumea ne-am aşezat la masă, noi în partea prorei, ceilalţi la pupă. După cină ne fumarăm lulelele pe puntea corăbiei, delectîndu-ne cu jocul negrilor.

Mai tîrziu ne-am îndreptat spre culcuşurile noastre.

Van Thyft, care mergea totdeauna în contra timp, avea chef de vorbă. Surprinşi de această schimbare în dispoziţia lui obişnuită, am fi dorit să-i facem pe plac-. Dar cînd aflarăm tema discuţiei în care vrea să ne angajeze – spiritism, hipnotism, clar-viziune – ne-am luat de seamă şi ne-am lăsat cu entuziasm prinşi în mrejele lui Morfeu. Subiectul însuşi era un leac fără de greş împotriva insomniei şi. cel dinţii care i-a simţit efectul a fost incorigibilul Borel.

Nu ştiu cît timp Van Thyft şi-a depănat peroraţia căci, urmînd exemplul lui Borel, am adormit şi eu, tun.

Noaptea trecu în cea mai desăvîrşită linişte. Nici o întîmplare cu balansări şi. alarme nu ne-a întrerupt somnul, pînă dimineaţă. Am dormit atît de liniştit, încît nici asperităţile aşternutului dat de Sadek nu mi s-au mai părut atît de insuportabile.

în zorii zilei, marinarii lui Sadek au ridicat ancorele şi corabia şi-a reluat cursa, împinsă de briza ce sufla uşor în toate dimineţile răcoroase prin aceste ţinuturi.

Ajunserăm aproape de satul Musirah.

— Ancorăm aici, domnule? mă întrebă călăuza,

— Cum vreţi dumneavoastră? mă adresai însoţitorilor mei..

Dar înainte de a avea răspunsul lor, mă gîndii că, oprindu-ne aici, cu greu vom putea stăpîni pe negri şi pe căpitan, de a nu prăznui escala printr-o nouă libaţie sardanapalică, pierzînd din vedere că noi nu ţineam decît să ducem la capăt călătoria noastră.

— N-avem de ce să ne oprim în satul acesta – comunicai eu călăuzei.

— Atunci să continuăm drumul?

— Fireşte.

Şi ghidul plecă să comunice căpitanului hotărîrea noastră.

— Dar de ce nu ne-am oprit puţin aici? mă întrebă Borel, care nu apucase să-şi exprime părerea la timp.

îi explicai motivul, dar el îmi dădu asigurări că-şi ia răspunderea, susţinînd că va folosi toată energia şi autoritatea sa ca să împiedece tentativa negrilor de a repeta chiolhanul cu prelungiri nesăbuite.

— La urma urmei voi organiza şi îndruma eu însumi serbarea lor în aşa fel încît ne vom putea continua călătoria în foarte scurtă vreme. Voi porunci deci să s>e frigă carnea – şi în felul acesta scăpăm odată şi de pacostea hoitului ăstuia, care atîrnă deasupra capetelor noastre în loc de steag – şi îndată după asta corabia se va pune în mişcare.

— Şi dacă se vor îmbăta şi nu vor mai fi în stare de nici o treabă ca lumea?

—— Sînt gata să iau eu conducerea navei – se grozăvi marseliezul Borel.

— Faceţi cum credeţi, dar eu îmi declin orice răspundere – fu răspunsul meu.

Contra-ordinul, adică hotărîrea de a face escală la Musirah, fu primit cu nespusă bucurie în tabăra negrilor. Nu mai pomenim de excelenta dispoziţie pe care a arătat-o căpitanul cînd i s-a comunicat vestea opririi. Gînclul lui a fugit repede la damigenele rămase în pană şi la reeditarea serbării din zilele anterioare.

Cînd Borel le-a pus însă în vedere – pe tonul cel mai energic de care era capabil – că oprirea va dura exact timpul necesar frigerii cărnii pe mal şi că îndată după aceasta vom continua drumul, ţi-era mai mare jalea să priveşti mutrele plouate ale oamenilor noştri;

parcă s-ar fi întors de la înmormîntarea unei rude scumpe.

Şi era de fapt o înmormîntare: a vinului şi a petrecerii mult rîvnite.

Odată stabilită înţelegerea, corabia noastră trase la ţărm. Negrii au aprins un foc mare, la care au fript carnea, în timp ce cîţiva au plecat să aducă vin. După ce s-au terminat toate pregătirile, ceata negrilor s-a instalat, sub supravegherea lui Borel, în bună rînduială, în partea dinspre pupă, spre a se ospăta, şi tot Borel a ordonat căpitanului să pornească nava. Deoarece briza încetase de a mai sufla, căpitanul a pus în funcţiune motorul.

După o jumătate de oră treceam pe lîngă satul Kosabach. Ajunşi în dreptul acestei aşezări, Borel avu grijă să accelereze viteza, văzînd că negrii goliseră damigenele o dată cu înfulecarea cărnii de hipopotam.

Veni la rînd satu'l Barnava, situat la o mică distanţă de Kosabach, cînd Borel fu din nou nevoit să puie în viteză motorul.

Dar degeaba, negrii tot nu s-au lăsat şi au prăznuit în legea lor masa, cu carne de hipopotam, dănţuind şi chiuind într-una.

Am ajuns într-un tîrziu – erau orele trei din noapte – la Majemek după ce petrecerea negrilor noştri abia luase sfîîiişit.

Majemek este un port aşezat pe rîul Congo – o localitate cu mult mai importantă decît cele întîlnite pînă acum şi unde presupuneam că va fi existiînd şi o colonie de albi.

■— Aici ar trebui să ne oprim – încercă să-mi sugereze călăuza gîndul care-l preocupa pe el şi pe toţi ceilalţi tovarăşi ai săi.

— Şi pentru ce?

— Pentru că de aici încolo, timp de cîteva zile nu vom mai întîlni alt sat la ţărm. Majemek este ultimul port, masiv, de pe acest traseu. După el vine Bovar, la o sută de kilometri depărtare, şi acesta este un biet sătuleţ, alcătuit numai din vreo treizeci de

adăposturi omeneşti.

■Cercetai 'pe Borel cu privirea, dar acesta, fără a interveni categoric, ridică din umeri, vrînd parcă să spună: „Ce importă dacă nu vom întîlni nici un sat?"

I-am înţeles gîndul şi am răspuns ghidului că sîntem hotărîţi să continuăm călătoria, fără a ne opri la Majemek.

Ştiam bine care este tîlcul dorinţei de poposire la Majemek a fîrtaţilor noştri de culoare: tot p'îrdalnica de băuturică, cum şi pofta lor de a consuma şi restul cărnii de hipopotam.

Capitolul VII

CLIPE DE PANICA

O oră mai tîrziu ne aflam într-o regiune cu totul nouă. La dreapta şi la stînga ţărmului se întindea o pădure nesfîrşită, cu o vegetaţie atît de bogată şi atît de deasă, încît nimic nu se putea distinge în interiorul ei. Era întunecată ca noaptea. Plante înalte, tufişuri, sălcii acvatice împodobeau ambele maluri.

Apa, în apropierea malului, nu era adîncă. Pe unele locuri era atît de scăzută, încît auzeam din cînd în cînd cum botul corăbiei aluneca, fîşiind, prin nămolul fluviului.

— Trebuie să navigăm numai prin mijlocul apei —: spuse căpitanul Sadek.

Şi avea dreptate. Altfel riscam să ne proptim în vreun banc de pămînt, sau să ne lovim de vreo stîncă, ceea ce ar fi fost un adevărat dezastru. Fără corabie am fi rămas izolaţi, prizonierii acestei vaste şi înspăimîntătoare pustietăţi.

Aşa cum recomandase căpitanul, corabia a părăsit vecinătatea malului, îndreptîndu-se spre mijlocul rîului. Natura măreaţă îşi schimba din loc în loc aspectul, alternînd desişurile pădurii cu luminişuri încîntătoare, plantaţiile de palmieri uriaşi cu boschete de cactuşi, accacia şi mimoze gigantice.

înserarea venea încetul cu încetul şi deodată ne trezirăm învăluiţi în faldurile nopţii.

Se punea acum chestiunea poposirii.

Căpitanul decise oprirea chiar pe locul unde ne găseam în momentul acela. Cîrmi vasul mai în apropierea ţărmului, aşezîndu-l în poziţia cuvenită, pentru ca în ziua următoare să putem continua drumul.

Au fost scufundate cele trei ancore, au fost aprinse lanternele de babord şi tribord şi se întocmiră toate cele necesare pentru a ne petrece noaptea.

Am observat însă că Sadek umbla agitat de colo pînă colo, gesticulînd nemulţumit.

Nu ne puteam explica pricina indispoziţiei şi nervozităţii lui, afară de unicul motiv, că nu-şi făcuse destulă rezervă din vinul de palmier.

La întrebarea lui Borel: de ce era aşa de frămîntat, el răspunse bosumflat că nu-i place de fel locul ales pentru staţionare.

— Ei, asta-i! exclamai eu. Dar cum trebuie să fie locul de oprire ca să-i placă lui Sadek?

Şi ceea ce ne-a dat şi mai mult de gîndit, atît mie cît şi celor doi însoţitori ai mei, a fost faptul că, împotriva obiceiului, căpitanul dăduse ordin ca în noaptea aceea să se pună patru oameni de pază în loc de doi.

Am întrebat pe călăuză care e pricina acestei dispoziţiuni, la care el mi-a răspuns că Sadek e stăpînit de temerea că vom fi atacaţi de fiare, regiunea fiind foarte periculoasă din acest punct de vedere.

— Ce fiare ne-ar putea ataca, dacă ne aflăm în mijlocul fluviului?

Călăuza n-a ştiut să ne răspundă, ceea ce îl făcu pe Borel să spună că toate acestea sînt pretexte inventate cu scopul de a ne

determina să acostăm pe lîngă sate?

— Ar fi bine, totuşi – sugeră Van Thyft – să luăm unele măsuri de precauţiune. în primul rînd aceea de a ţine la îndemîna noastră combustibil în cantitate suficientă pentru aprinderea focurilor,. în caz de nevoie.

Măsura deşi mi se părea oarecum precară, am pus totuşi să se transporte lîngă adăpostul nostru dinspre prora corăbiei tot ce era necesar pentru a face faţă oricărei eventualităţi.

Paznicii au fost instalaţi la posturile lor, iar noi ne-am îndreptat spre locul nostru de odihnă. Trebuie să mărturisesc însă că pe cîteşitrei ne încerca o neînţeleasă nelinişte.

Ca să ne risipească parcă îngrijorarea, nu după multă vreme auzirăm cîntecele tărăgănate ale străjilor şi, legănati de ele, ne-a furat somnul.

N-a durat însă mult odihna noastră, cînd deodată tresărirăm buimaci din somn, zguduiţi de o smucitură atît de puternică, încît şi astăzi mă cutremur cînd mi-aduc aminte. Urmară îndată altele şi mai violente şi fiecare zguduitură era însoţită de strigătele de groază ale negrilor, în care intrase panica.

Alergînd de colo-colo, se băteau cu pumnii în cap, tremurau din toate mădularele şi urlau mai rău ca fiarele.

— Dar ce este, ce s-a întîmplat, dumnezeule? repetam eu, alarmat de zăpăceala şi descumpăneala generală a oamenilor din echipaj.

—— Fiarele 1… reuşi Van Thyft să rostească oarecum maşinal'iceşte.

— Să ne păstrăm sîngele rece şi să vedem despre ce este vorba, ca să ştim ce avem de făcut – ne suflă Borel în urechi. Altfel nu-i mai putem stăpîni pe negri. Sînt înnebuniţi de frică şi nu mai putem face nimic cu ei.

Adevărul e că situaţia era foarte gravă. Clătinările corăbiei erau aşa de puternice, încît abia ne mai puteam ţine pe picioare. Afară de asta, corăbioara noastră se înclina cînd într-o parte, cînd în alta, de parcă era o biată coajă de nucă, gata din clipă în clipă să se răstoarne.

— Musiu, musiu! se auzi deodată vocea călăuzei, şi chemarea lui fu repetată din gură-n gură, ca un strigăt de deznădejde, ca un semnal de mare pericol dublat de o chemare într-ajutor a unor oameni ce se vedeau pierduţi.

— Să mergem repede la ei; nu mai e timp de stat pe gînduri – strigai eu. Şi cu mina dreaptă strîngînd zdravăn carabina, iar cu st'înga sprijinindu-mă de ce-mi cădea în cale, am păşit cel dinţii spre punctul de unde venea alarma.

Cei doi tovarăşi mă urmau.

Eram înfriguraţi, cuprinşi de o senzaţie de opresiune, cum se întîmplă oricui în faţa unei mari primejdii, mai ales cînd nici nu ştii precis de ce fel de primejdie eşti ameninţat, de unde provine şi care sînt proporţiile ei.

Mergeam bîjbîind în necunoscut.

în emoţia şi zăpăceala generală, uitaserăm să aprindem şi focurile, primu'l lucru pe care ar fi trebuit să-l facem' din capul locului, şi care ne-ar fi dat măcar putinţa de a recunoaşte natura pericolului prin care treceam.

Cu mare greutate am izbutit să ajungem la pupă, punctul de unde porniseră ţipetele de alarmă. Ajunşi aoi, tot n-am putut afla mare lucru. Nu ştiam ce trebuie să facem…

— Un monstru, musiu! Un monstru înfricoşător —• auzirăm, în fine, glasul tremurat al călăuzei.

Dar tot nu ne puteam dumiri ce fel de monstru aveam în faţă.

Panica se propagase printre negri, care, paralizaţi de groază, nu

făceau decît să murmure rugi din coran întrerupte de ţipete deznădăjduite ori de cîte ori buşirile în vas, clătinările şi zguduirile lui se repetau cu tot mai mare intensitate.

Era greu să ne adunăm gîndurile şi să ne recăpătăm sîngele rece, ca să putem cerceta în linişte situaţia. în zăpăceala generală nici nu visam să aprindem focurile, care chiar dacă n-ar fi izgonit bestia, ne-ar fi ajutat măcar să-i identificăm prezenţa şi să organizăm apărarea.

în mijlocul acestui haos de nedescris, am auzit atunci tunînd vocea autoritară a căpitanului Sadek, ordonînd ceva în dialectul său. în acelaşi timp, am zărit silueta lui alunecînd pe lîngă mine. I-am prins braţul şi l-am ţintuit locului.

— Spune, Sadek, ce se petrece? De ce monstru este vorba? Hai, vorbeşte odată!

— Oh, musiu, musiu… ajută… pericol mare… corabia… monstrul rupe lanţurile… răstoarnă corabia… pierduţi!… răspunse el întretăiat.

Dar cu aceasta tot nelămuriţi am rămas.

Borel, care era lîngă mine şi înţelesese gravitatea situaţiei, îmi strigă în urechi pe un ton de nu ştiai dacă e mucalit, aşa cum îi era obiceiul, sau serios, dar aiurit din cauza panicei:

— Unde dracu este călăuza! Să vină odată să-şi rostuiască descîntecele şi să gonească bestiile…

— Ţi-ai pierdut minţile, Borel 1 Lasă mai bine prostiile şi hai să întreprindem ceva. Nu putem sta cu mîinile legate în asemenea situaţie!

— Dar unde-i Van Thyft?

—’■ Nu ştiu. Era adineauri lîngă noi…

— Van Thyft! Van Thyft! Van Thyft 1 repetarăm noi chemarea.

Nici un răspuns de nicăieri.

Din cauza tumultului asurzitor care domnea pe bord, ne-am închipuit că n-am putut auzi răspunsul. Ne uitarăm în jurul nostru. Nimic.

— Dar ce s-o fi întîmplat, doamne, cu el?

Şi repetarăm strigarea:

— Van Thyft! Van Thyft!…

Cîteva Clipe mai tîrziu, o umbră zvîcni ca o săgeată pe lîngă mine, purtînd în braţe un maldăr de vreascuri de lemn de madera şi de ramuri uscate.

În graba trecerii ne izbi zdravăn cu cotul, ceea ce îmi smulse o a'cră înjurătură la adresa grăbitului. Dar Borel care avea ochi mai buni decît ai mei, îmi puse mîna pe braţ şi-mi şopti:

— Ştii cine ne-a lovit?

— Vreun negru, probabil.

— Te-nşeli: chiar Van Thyft în carne şi oase, pentru care ne-am omorît cu firea pînă acum.

— Da ce naiba l-a găsit de alerga ca apucat de streche?

— Alerga să facă treabă bună: căra materialul inflamabil, ca să aprindă focul la proră…

— Numai noi stăm ca viţelul la poarta nouă.

în acest timp, trecu pe lîngă noi căpitanul Sadek cu felinarul în mînă, venind de la tribord.

Exemplul pe care ni-l dădea Thyft şi sforţările pe care vedeam că le depunea Sadek ca să-şi cheme' oamenii Ia ordine şi să stăpînească situaţia, fură pentru noi un imbold ca să ieşim din pasivitatea în care încremeniserăm şi să intrăm în acţiune.

Am! tras revolverul din centură şi am înaintat spre locul unde Van Thyft era ocupat cu aprinderea focului. Aci, l-am văzut pe*. Sadek, aplecat peste bord cu felinarul, cercetînd apa. în acelaşi moment o limbă de foc. ţîşni în văzduh, luminînd viu

împrejurimile. <

O zguduitură teribilă, ca un cutremur de gradul al nouălea, ne aruncă pe unul în braţele celuilalt şi nu pricep nici acum cum Sadek, care sta aplecat peste bord, nu s-a rostogolit cu capul în valuri. Vasul a început să salte ca o. minge, iar din rîndul negrilor scăpă un ţipăt înfiorător.

— Hipopotamul! Hipopotamul! îl auzirăm pe Sadek strigînd.

Ne-am repezit Ia bord.

Van Thyft, sosit înaintea noastră, dădea pe negri la o parte, ca să ne lase un spaţiu liber, şi trase. Un foc, două… trei.

Alte detunături urmară.

Trăgeam toţi trei cu carabinele, ţintind apariţia monstruoasă, care se menţinea la nivelul apei. Lutaina focului care se reflecta în apa îi colora capul şi spinarea într-un roşu lucios, ca de purpură.

Nava îşi continua clătinările, dar, spre mirarea noastră, descria o mişcare rotatoare de întoarcere, îndreptîndu-şi pupa înspre malul care se zărea din apă foarte limpede, iluminat ca de incendiu.

— Ce poate să însemne asta? ne întrebarăm noi.

Vasul evolua în mişcări sincopate, spasmodice, fără să-l conducă cineva.

Monstrul nu se mai ţinea la nivelul apei: încordîndu-şi trupul făcea sforţări să se apropie de mal. Ciudat era faptul că vasul nostru urma aceeaşi traiectorie spre mal.

Ne-am dat repede seama că monstrul tîra vasul după el. Cu alte cuvinte, eram la discreţia lui…

— Cum se explică un asemenea fenomen? mă adresai eu tovarăşilor mei.

— Pentru momjent avem ceva mai urgent de făcut – îmi răspunse Borel. Să ucidem monstrul!

Iar Van Thyft îl completă:

— Să lăsăm conferinţele şi să înteţim, mai bine tragerile!

Aveau amîndoi perfectă dreptate. Situaţia devenea din clipă în clipă mai critică. Pupa vasului se dădea la fund şi pînă la urmă se putea să ne tragă cu totul.

Nedumerirea mea era totuşi justificată, pentru că era de neînţeles cum hipopotamul reuşise să remorcheze vasul, trăgîndu-l după el. M-am gîndit un moment că oamenii noştri, în dorinţa de a captura animalul, spre a se înfrupta din carnea lui, făcuseră din nou uz de cange şi de arcan, ca şi în cazul precedent. Dar nu vedeam nicăieri legată funia de pălimar, la bord.

Vîlvătaia focului şi lumina devenea din ce în ce mai slabă, ceea ce împiedeca eficacitatea tragerii noastre în punctele vulnerabile ale animalului.

— Înteţiţi focul! ordonai atunci negrilor, care îşi mai veniseră niţel în fire.

Aceştia s-au pus repede de au încins din nou focul, permiţîndu-ne astfel să urmărim cu precizie mişcările monstrului, pîndind momentul cînd deschide fălcile, spre a-i trimite în gură rafala de gloanţe explozive. Ştiam de altfel că ori de cîte ori se găseşte în faţa inamicului, primul gest pe care-l face hipopotamul este să caşte fălcile lui enorme, ca şi cînd ar vrea să înghită tot universul.

înfricoşător gest I

Capitolul VIII
MOARTEA MONSTRULUI

Lumina înviorată a focului ne permise, într-adevăr, să ţinem sub atentă observaţie mişcările monstrului şi ori de cîte ori vedeam că-şi înalţă capul deasupra apei, trăgeam cu nădejde toţi trei odată.

După fiecare detunătură, urma zguduirea vasului. Uneori atît de tare, în'cît eram nevoiţi să ne proptim unul de altul, ca să nu cădem.

Simţeam însă că, de la o vreme, corabia' noastră se afunda, împotmolindu-se parcă. Adevărul este că ne aflam într-un loic mlăştinos. Şi asta spre fericirea noastră, pentru că dacă locui ar fi fost stîncos, după atîtea izbituri şi scuturături pereţii ei ar fi fost Ide mult străpunşi de vreo creastă stînicoasă.

Astfel pericolul unei avarii mai serioase era pentru momlent înlăturat.

Negrii întreţineau cu grijă focul, şi lumina lui roşie ne permitea să controlăm în fiecare moment situaţia.

Monstrul se afla în apropierea ţărmului.

După ultimele detunături de armă auzirăm o răsuflare grea, ca un grohăit fioros, şi bestia cutremurîndu-se în convulsiuni atroce, ne făcea să înţelegem că avea dureri teribile.

Van Thyft fu de părere să nu mai tragem cu arma. Era inutil; monstrul era pierdut şi în orice caz nu mai avea puterea să ne tîrască după el.

De altfel, vasul se împotmolise, aşa că şi pînă acum monstrul nu izbutise decît să-i impuie o mişcare de rotaţie oarecum pe loc, aducîndu-i pupa înainte, dar fără, să-l deplaseze prea mult. împotmolirea, de fapt, se datora mai mult balansărilor violente la care fusese supus vasul.

— În acest caz, ce ne Tămîne de făcut? întrebă Borel.

— Să aşteptăm să moară, şi dacă între timp va interveni o schimbare a situaţiei, vom vedea atunci ce trebuie să facem – fu

răspunsul judicios dat de Van Thyft.

Am încetat deci tragerea şi aşteptam deznodământul, lîngrijindu-ne să întreţinem focul.

Monstrul nu mai încerca nici o mişcare. încetaseră şi zguduirile corăbiei. Nu murise totuşi. I se auzea răsuflarea înăbuşită şi, din cînd în cînd, un muget înfiorător sfîşia tăcerea nopţii.

Trecură astfel cîteva ore fără să se întîmple nimic deosebit. Deşi eram obosiţi şi cu nervii hărţuiţi din cauza încercărilor prin care trecusem în timpul nopţii, niciunuia din noi nu-i ardea de somn.

Ba negrii noştri, înviorаţi că pericolul trecuse, crezură că a sosit momentul să-şi facă din nou mendrele.

Şi şi le-au făcut, reluîndu-şi cîntecele şi ţopăiala. Astfel ne-am petrecut noaptea pe bord.

★

★ ★

La ivirea primelor raze ale soarelui, ne-am putut da seama mai bine de situaţie. Monstrul zăcea la o distanţă de cîţiva metri de noi. Tot nu murise. Se afla într-o stare – am putea spune – de comă. Capul său enorm avea din cînd în cînd slabe tresăriri de spasm, iar apa de lîngă ţărm era toată înroşită de sîngele lui.

Van Thyft avea dreptate în ipotezele lui cu privire la modul cum se înlănţuiseră evenimentele.

Negrii nu erau, în nici un caz, responsabili de situaţia creată. Acum ne dădeam seama că în starea de panică ce-i cuprinsese, de abia se mai ţineau pe picioare, necum să se încumete să captureze animalul folosind cangea şi arcanul, cum presupusesem noi la un moment dat.

în timpul nopţii nu ne dumiream cum izbutise monstrul să ne remorcheze şi să învîrteas'că corabia, tîrîndu-o după el.

Acum totul se lămurea.

Dînd tîrcoale vasului, hipopotamul s-a prins singur în lanţurile ancorelor. Atunci, tot zvîrcolindu-se ca să se elibereze, n-a făcut decît să smulgă ancorele din fundul rîului unde erau fixate. Agitîndu-se şi mai violent să scape din capcana în care se prinsese singur, ascuţişul ancorelor i-au intrat în piept şi cu cît se zvîrcolea şi se zibătea mai tare, cu atît braţele ancorelor îi pătrundeau mai adînc în carne, sfîşiindu-i trupul şi imobilizîndu-l.

De aci toate balansările, salturile şi înclinările vasului, care ajunsese aproape o jucărie, pe care furia şi puterea uriaşului animal o sucea, o scutura şi o tîra după sine.

Toate acestea se petreceau la pupă. Cea de a treia ancoră era fixată la proră şi ea. a scăpat neatinsă, deci nedesprinsă de fundul rîului unde era înfiptă. Acest fapt a permis ca mişcarea de rotire impusă de hipopotam în sforţările lui de a ajunge la mal să se facă pe loc; numai pupa a putut fi întoarsă spre mal.

Ancora de la proră a împiedicat, prin urmare, corabia să se deplaseze din amplasamentul ei iniţial. Altfel, aceasta ar fi rămas cu totul la discreţia monstrului. Dar poate chiar că după ce se crease această situaţie, hipopotamul, prin puterea lui monstruoasă, ar fi reuşit să tragă vasul, de'sprinzînd şi cea de a treia ancoră, dacă nu se producea, pe de o parte împotmolirea părţii de la pupă a corăbiei, care suferise mişcarea de rotire în direcţia malului, iar pe de altă parte, intervenţia armelor noastre şi a gloanţelor dum-dum, care măcinase treptat puterile monstrului,

★

.

O dată cu lumina zilei, simţeam nevoia unei destinderi; am fi vrut să ne vedem pe mal şi să facem puţină mişcare şi totodată să chibzuim cum. să despotmolim corabia. Pentru aceasta trebuia însă să ne asigurăm bine dacă monstrul îşi dăduse ultima suflare, ca să

nu ne trezim cu vreo nouă neplăcere.

Borel se însărcină să trimită un glonţ în ochiul bestiei. Ţinta a fost probabil nimerită, căci după aceea animalul n-a făcut decît o slabă mişcare, aproape imperceptibilă, şi şi-a dat sufletul. Labele lui diforme s-au întins, înţepenite.

— Pe uscat! ordonă Sadek. Şi mai mulţi negri săriră în apă.

Patru dintre ei încercară să ridice ancorele, dar ele erau înţepenite în pîntecele animalului şi cea dintîi operaţie ce trebuia executată era scoaterea lor din carnea monstrului.

în acelaşi timp, trebuia să se descurce lanţurile, peste care era culcat trupul hipopotamului.

Din păcate, nici ancora de la proră – cea de a treia – nu putu fi ridicată, fiind prea adînc intrată în fundul rîului. Acest fapt era destul de îngrijorător, pentrucă dacă primele două ancore, dimpreună cu lanţurile lor, erau greu, dacă nu imposibil, de scos din trupul şi de sub trupul hipopotamului, în cele din urmă ne puteam servi numai de ancora de la proră pentru nevoile de acostare mai s'curte.

Ce era de făcut?

— Trebuie să spintecăm animalul – îşi dădu cu părerea călăuza.

— Să încercăm mai întîi să despotm, olim vasul <— propuse Borel.

— Da, să se pună motorul în mişcare – spusei eu.

Motorul se puse în mişcare, după ce fură desprinse lanţurile ancorelor de pe roţile dinţate.

Dar vasul nu se clintea din loc. Era prea adînc împotmolit.

— Să se uşureze vasul de toată încărcătura 1 ordonă Sadek.

Negrii se apucară imediat să transporte pe mal tot conţinutul mobil al vasului, trecîndu-l din mînă-n mînă. Legară apoi capătul unei frînghii lungi de prora vasului şi aruncară celălalt capăt pe

ţărm, unde fu legat de trunchiul unui copac. Se desfăşurară pînzele şi motorul fu pus în mişcare.

Briza dimineţii sufla uşor în pînze, ajutînd acţiunea motorului.

Auzeam din cînd în cînd zgomotul unor pîrîituri uşoare, care păreau produse de începutul de descleştare a vasului. După puţin timp, vasul se eliberase, însfiîrşit, din prinsoarea sa. Lanţurile ancorelor fură prinse din nou pe roţile dinţate. Se înfăşurară pînzele la loc şi vasul putu fi menţinut în poziţia sa cu ajutorul acelei frînghii lungi fixate pe mal… ’

După aceea, căpitanul Sadek execută o scurtă mişcare rotativă, care a avut drept rezultat deplasarea hipopotamului cu ancorele şi lanţurile în care era ţintuit. Această manevră a uşurat în chip hotărîtor descărcarea lanţurilor. Ancorele au rămas înfipte însă în pieptul animalului.

O dată cu transportul bagajelor şi a întregii încărcături de pe vas, a trebuit să părăsim şi noi puntea. Şi cum apa în dreptul vasului era mai adîncă decît un stat de om, a trebuit să facem trecerea pe mial înotiînd, eu şi cu Borel.

Pe Van Thyft, care nu era deloc sigur pe lecţiile lui de înot teoretice pe care i le predase Borel, a trebuit să-l legăm cu o funie de mijloc.

Borel nu s-a putut stăpîni ca să nu-i plaseze şi de data asta una de-a lui:

— Olandezule, înainte de a intra în apă, cheamă călăuza să rostească descîntecul sacru pentru alungarea fiarelor ce ar putea să te atace…

Dar şi fără descîntece şi cu multă anevointă î’l tiraserăm pe olandez ia mal. Toate precauţiunile şi iscusinţa noastră nu l-au împiedicat însă să înghită o porţie bună de apă.

— Bună supa, Van Thyft – îl întrmpină Borel pe mal, văzîndu-l

cum scuipa.

— Cam sărată – răspunse flegmatic olandezul.

— O fi din cauza Sîngelui hipopotamului – insinuă mucalitul Borel.

Fapt <e uă, 'după o noapte 'de zbucium şi de nesomn, baia din rîu ne prinsese bine.

Capitolul IX

REMORCIND HIPOPOTAMUL

Sosirea la Buwar în timpul şederii noastre pe mal, mă întrebam dacă motorul va avea destulă putere să desprindă hipopotamul de fundul rîului, în care iar se împotmolise, împreună cu o parte din pupă.

Van Thyft susţinu că chestiunea este ca şi lichidată.

— Va trebui întîi să înlăturăm, nămolul din. jurul pupei şi al hipopotamului. Vom căuta ca tru7 pul acestuia să! fie afundat 'complet în apă. Cunoaşteţi, desigur, principiul că orice corp, în apă, pierde aceeaşi greutate cît volum ocupă. Corpul hipopotamului înfundîndu-se deci în apă, va degaja motorul, aşa că vasul va putea fi mişcat cu uşurinţă. Vor fi suficiente poate chiar numai pînzele, fără ajutorul motorului.

Acesteia fiind stabilite, am poruncit c'ăilăuzei să puie o parte din oameni la înlăturarea nămolului din jurul hipopotamului şi al pupei, iar pe alţii – să care lucrurile pe puntea vasului.

— Eu voi duce' veşmintele – se oferi unul din negri, care se afla în preajma noastră pe mal.

• — Fără să le uzi?

■— Fără să le ud, musiu. Veţi vedea…

Am acceptat mai mult de curiozitate, fiind sigur că nu va reuşi să treacă lucrurile fără o baie în toată regula, apa depăşind în apropierea vasului înălţimea unui om.

Am luat-o înot şi am ajuns cel dintîi la vas, curios să urmăreasc isprava negrului.

Acesta, însoţit de un alt negru, înainta în apă în direcţia vasului. Cînd apa îi ajunse pînă la brîu, făcu un salt şi se cocoţă pe umerii tovarăşului său. Au continuat înaintarea pînă cînd apa ajunse ia gîtul celui de al doilea negru.

Mai aveau vreo trei metri pînă la vas.

— Şi acum? întrebă Borel.

. Dar tocmai cînd făceam haz pe socoteala insuccesului oamenilor noştri, negrul care ducea lucrurile strigă ceva către cei de-pe bord. Imediat aceştia aplecară un catart în linie orizontală în direcţia celui care strigase şi acesta, instalat cum era pe umerii celuilalt, apucă cu mina liberă parul ce i se întinsese şi se agăţă bine de el, sprijinindu-se şi cu braţul în care ţinea bagajele.

Cei de pe bord riidioajă pîrghia şi o aduseră pînă deasupra punţii, depunînd apoi pe covertă pe negrul zburător, împreună cu toate lucrurile, neudate şi în ibună stare.

Am aplaudat ingeniozitatea şi succesul sistemului folosit de negrii noştri, oferindu-le pe loc o răsplată în bani şi ţigări.

— Ce bine ar fi fost să fi pus şi eu în aplicare sistemul acesta de trecere pe vas… gluimi Van Thyft. \

— Da, dar n-ai mai fi cunoscut gustul apei sărate… îl completă Borel, în izbucnirile noastre de rîs.

*

★ *

Van Thyft nu se 'înşelase deloc în calculele sale. Totul se petrecea exact cum arătase el.

De-abia se puse vasul în mişcare si enormul hipopotam, prins de braţele ancorelor, fu tras cu uşurinţă, continuînd călătoria cu el la remorcă pînă la satul cel mai apropiat, unde cu ajutorul indigenilor,

urma să-l scoatem pe mal şi să înceapă căsăpirea, de pe urma căreia vor avea şi ei partea lor.

Acest sat, după indicaţiile călăuzei, era Buwar.

Cînd am constatat că totul este în ordine şi vasul îşi urmează cursa normal, ne-am dus la odihna atît de binevenită după o noapte agitată şi de nesomn.

Nu ne-am trezit decît la amiază, ca să pnînzim.

Cînd ni s-a anunţat însă sosirea şi acostarea la Buwar, am debarcat şi ne-am dus să vizităm satul.

Precum ne informase călăuza, nu era decît un sătuleţ cu vreo treizeci de colibe.

Pe lîngă mal nu se vedea nici un locuitor.

Ca şi la Sakat, am găsit şi aci un aşa-zis debarcader, construit primitiv din cîţiva bolovani aşezaţi neregulat, ca un fel de parapet, cu care buwarezii indicau, şi oarecum înlesneau, acostarea vaselor şi a bărcilor.

Am plecat în căutarea localnicilor, ca să-i chemăm într-ajutor pentru transportarea şi ciopîrţirea monstrului şi mai ales pentru smulgerea ancorelor din carnea lui.

La început buwarezii ne-au primit cu neîncredere, ba chiar cu atitudini ostile, crezînd că am venit la ei cu gînduri rele. Puţin a lipsit chiar să nu ne atace. Oînd au observat însă că sîntem însoţiţi de negri, s-au liniştit şi ne-au urmat plini de curiozitate.

Ajunşi la debarcader, văzînd hipopotamul la remorcă şi Ştiind că se vor înfrupta şi ei din carnea lui, unii se aşternură imediat pe treabă, iar alţii începură să dănţuiască, manifestare irezistibilă la ei, ori de cîte ori au de sărbătorit un eveniment fericit sau vor să-şi exprime bucuria.

Nu mai ieste nevoie să adaug -că în urma bărbaţilor au venit şi femeile, însoţite la rîndul lor de ciurda copiilor.

Cînd s-a început dansul, femeile, aşezate roată în jurul dansatorilor, ţineau tactul, bătînd din palme.

Ciudat mi s-a părut că unele din ele purtau un fel de pălării de o mărime şi formă cu totul nepotrivite pentru acoperirea sau împodobirea capului. Ca înfăţişare puteai să le asemeni mai degrabă, unor… coşuri.

Pînă la un punct eu eram familiarizat cu fantezia negrilor în ce priveşte coafura şi podoabele; cu care se împăunează ei.

Pălăriile femeilor din Buwar aveau alt rost, unul practic, şi pe care de fapt îl mai observasem odată.

Dar, ca să aflaţi taina, vă voi povesti, dragi cititori, cum am avut prilejul să dezleg această taină…

*

* *

Mă rătăceam odată pe insula Tiburon, tot 'în regiunea tropicelor, unde -am petrecut, după -cum veţi vedea, o neaşteptat de plăcută după amiază.

Şi fiindcă în apele din jurul acestei insule evoluează fără odihriă sute şi mii -de rechini, ea. e-ste cunoscută şi sub numele de „insula rechinilor". Altă caracteristică a ei este prezenţa în număr covîrşitor a mai tuturor speţelor de şerpi.

Poposisem în insulă pentru scurt timp şi ca să ne ferim de atacul periculoaselor reptile, instalasem corturile în apropierea -apei. Adăpostul nostru nu ne apăra însă de dogoarea soarelui, care răzbătea înăbuşitor prin pînza corturilor.

Este de ajuns să spunem că mercurul se ridicase în termometru pînă la 60 de grade, iar în vecinătate nu se vedea nici un arbore mai acătării care să ne ofere binefacerile umbrei sale.

Ne-am mulţumit deci să ne răcorim, într-o măsură destul de relativă, măcar picioarele, făcînd plimbări pe plaja mîngîiată de

valuri.

Rămăsesem singur. Tovarăşii mei plecaseră să exploreze interiorul insulei.

Pe cînd stăm şi-mi bălăceam distrat picioarele pe ţărmul apei, mi se năzări că văd în faţa mea o apariţie omenească. Am crezut, pentru moment, că mintea mea este prada unei stări febrile, atît de frecvente 'în climatul ţinuturilor prea calde. Dar nu, nu era halucinaţie. în faţa ochilor miei se proiecta silueta unei făpturi omeneşti, a unei femei brune, de talie înaltă, cu bustul gol, iar restul trupului înfăşurat într-o fustă teribil de complicată.

„Romantic tablou", zisei în sinea mea, aşteptînd apropierea apariţiei. Cînd o văzui mai bine, observai că pe cap, purta o pălărie uriaşă, formată dintir-un bogat mănunchi de pene – mare ciudăţenie! — şi care mă făcu să mă întreb prin ce miracol îşi păstra echilibrul.

Prima sa mişcare ia vederea mea a fost de înspăimîntare. La rîndu-mi, cunoscînd mijloacele de domesticire în întîlnirile cu primitivii indigeni, am scos din trusa cu nimicuri sclipitoare, pe care o purtam de obicei cu mine, o bijuterie falsă şi i-o oferii. Era o bogată brăţară încărcată cu rubine şi smaralde… de sticlă, pe care ciudata femeie a înşfăcat-o cu un gest grăbit, ca o pisică flărhîndă şi neîncrezătoare.

O văzui apoi că rîde în extaz de fericire.

O întorcea pe toate feţele, chicotind într-una.

Văzînd însă că nu ştie ce să facă cu bijuteria, m-am sculat în picioare şi am venit lingă ea. Era cît p-aci s-o rupă de fugă. Mi-a, dat mult de lucru pînă s-o liniştesc. îi arătai pe-ndeiete cum se încătărămează brăţara pe m|înă. îmi urmărea mişcarea degetelor cu ochii m|ari şi totuşi total absentă, gîndindu-se – probabil – >că va vedea dispărînd preţioasa comoară tot atît de repede cum îi venise.

Cînd văzu cercul de pietre sclipitoare bine fixat pe mînă, nu se mai sătură contemplîndu-l. Părea cuprinsă de vrajă. Albul ochilor se mărise pe fondul arămiu al obrazului, exprimînd înmărmuxirea şi înaintarea. Plimbîndu-şi mereu privirea de la bijuterie ila mline şi de la mine la bijuterie, încurajată, o văzui într-un tîrziu că-şi freacă pîntecele, luînd o mină întristată. Am înţelescă-i este foame, îi făcui semn să mă urmeze spre corturi. M-a urmat. Aci, călăuza tocmai ne prepara masa.

Intrînd în cort, văzui şi auzii ceva neaşteptat: pălăria musafirei mele începu să ţipe, iar penele din vîrf să se legene.

Surîzînd, indigena noastră îşi ridica cu un gest. uşor pălăria de pe cap şi ţipetele încetară.

Mă apropiai şi ce văzui? în pălărie dormita un pui de om, arămiu ca şi miama lui, ca într-un leagăn mic de păsărică…

Mi-am dat seama atunci, înveselit, că la tropice poţi avea parte şi de aventuri mai puţin înfricoşătoare decît cele prilejuite de întîlnirile cu fiarele sălbatice în stepă, pe ape şi în pădurile virgine.

Capitolul X

ATACUL CROCODILILOR

Am început lucrul cu -operaţia extragerii celor două ancore din trupuil monstrului. Treaba nu era uşoară, pentru că totul se făcea în apă şi sub apă.

Cu m-ari sforţări am putut degaja una din ancore. Căpitanul şi călăuza dirijau lucrul. Ciocăniturile topoarelor -în masa de carne produceau un sunet curios, -ca ele metal; cînd atingeau vreun os. al monstrului, ni se părea că loveau în oţelul ancorei.

Pentru înlesnirea desprinderii şi celei de a doua ancore, oamlenii căutau să spargă şi ’să detaşeze din trupul animalului cît mai multe ciozvîrte de carne.

—Dar, atît negrii noştri cît şi localnicii din Buwar, cînd -au văzut

că s-a tăiat -o mare -cantitate d-e came, n-au mai avut răbdare. Au întrerupt lucrul şi au trecut la împărţeală.

Am făcut însă greşeala că -n-am înjghebat la timp un serviciu de -ordine, ca la Sakat. Consecinţa este uşor de înţeles.: îngrămădeală, s-candal, haos I

Ghidul îşi căpitanul s-au văzut -nevoiţi să împartă carnea -alandala, -ca la -oric-e. —învălmăşeală, dînd unora mai mult, altora -prea puţin şi, mai -ales, fără alegere preferenţială pentru -sufleţel-ul împărţitorilor, -căpitanul şi călăuza.

Mai rău încă. Localnicii, după ce apucară să-şi primească porţia, luară drumul satului, grăbiţi să-şi consume -bunătatea de mînc-are.

Abia după plecarea Hor, ne-am dat seama că lucrul nu era terminat nici pe jumătate şi că mai aveam nevoie de ajutorul lor.

Hipopotamul nu era căsăpit decît pe jumătate, şi a doua ancoră nu se vedea încă. A trebuit deci ca lucrul să fie continuat numjai de oamenii noştri. Cum însă erau extenuaţi de oboseală şi nesomn, după o oră de lucru tocmai se pregăteau să facă o pauză, cînd atenţia ne-a fost atrasă de un zgomot ciudat. în acelaşi timp văzurăm pe negri părăsind brusc lucrul şi urcîndu-se, care cum putea mai repede, la bord.

Priveam nedumerit de pe mal şi nici n-am apucat să întreb pe negri ce se întîmplase şi de ce fug, cînd auzii glasul lui Boitei, care sta rezemat de marginea corăbiei, suş:

— O ceată de crocodili!

— Asta ne mai lipsea! exclamai eu, enervat.

L-am împins de umeri pe Van Thyft, care era lîngă mine, pe mal, şi rămăsese parcă hipnotizat, privind în calea jivinelor, şi ne-am urcat pe covertă. De aci ’am putut observa cum un grup mare de crocodili grăbeau năvalnic spre locul pe care abia ’îl părăsiseră oalmenii noştri. Unii veneau prin apă, alţii pe uscat, deschizînd şi

închizînd boturile lor hidoase, în 'Olămlpăniturî înfricoşătoare.

(Borel, şugubăţ ca-ntotdeauna, mă întrebă cu interes poznaş:

— Astfel de peşti ai vînat în Dunărea voastră, amice Tican?

Am rîs, deşi nu-mi ardea de glume. Nici nu era momentul. Dar cu Borel nu poţi fi serios nici în momentele cele mai critice.

Crocodilii se apropiau vertiginos.

Nu mai aveam timp de aşteptat; ne-am luat arm|ele şi cînd crocodilii au ajuns la distanţa potrivită, am tras toţi trei odată, fiecare luînd la ochi cîte unul.

Dar erau atîţia…

La -auizui detunăturilor îşi dublară asaltul, contrariaţi >şi neştiind ce să facă.

Am repetat tragerea. Atunci am văzut pe unii dintre crocodili bătînd în retragere, iar pe alţii îndreptîndu-se spre mal. De aci priveau în direcţia noastră, mişcîridu-şi agitaţi coada şi plesnind cu ea pămîntul şi vegetaţia din jur.

— Unde este căjlăuza? întrebă Van Thyft, observînd că crocodilii nu se hotărau să părăsească definitiv locul.

— Dar ce treabă ai cu el?

— Mai mă-ntrebi! Să vie să gonească bestiile cu vorbele Marabutuilui.

— Da, da, uitasem această poveste – răspunsei eu, gîndindu-mă mai mult ia reprezentaţia ce ne-o va oferi negrul deicît ila eficacitatea ei.

. Van Thyft găsi călăuza. Venea cu eil de mînă.

— Repede! Rosteşte-ţi descîntecul – îi spusei eu.

— A,… acum nu se poate, musiu!

— De ce?

— Pentrucă aceste animlale vin aci să-şi caute hrana…

— Şi ce ne priveşte pe noi foamea lor?

— Pe mine mă priveşte, musiu. Foarte mult mă priveşte, pentru că Marabutul mi-a spus că nu trebuie să facem vreun rău animalelor Domnului, cînd ele cer de mîncare. Avem destulă hrană pentru noi; ce rămîne, Alah a hotărît să fie pentru ele.

Călăuza făcea aluzie la restul de carne – jumătate din trupul monstrului – care rămăsese înfipt în ancoră şi al cărui miros atrăsese, de fapt, asaltul crocodililor.

— Lăsaţi-i să mănîncfe, musiu1, nu-i împiedicaţi şi în scurt timpi toţi vor pleca.

— Dar altminteri nu poţi să-i faci să plece?

— Nu cred, musiu. Dulmneata nu ştii, dar aşa este porunca marelui Marabut.

Rămase un moment pe gînduri.

Totul mi se (părea o jalnică comedie, căci atunci cînd bestiile acestea atacă omluil, n-o fac tot ca să-şi potolească foamea? Ar însemna deci să nu te aperi şi să te laşi mîncat, ca să nu superi pe Alah, şi să nu contrazici vorbele marelui Marabut!

Mă indispunea mai ales faptul că Van Thyft îi ţinea hangul, părînd că ia în serios palavrele călăuzei.

— Nu trebuie să stărui – îmi spuse el – şi să superi pie acest olm cu frica de dumnezeu. Nu vezi? El poartă o adîncă veneraţie marelui său Marabut. De ce să-l obligăm atunci să lucreze împotriva conştiinţei sale, silindu-l să alunge crocodilii?

Ce-i drept, eu l-aş fi constrîns să-şi încerce puterile, pentru a ne mai distra' puţin.

în acest timp, crocodilii se apropiau tot mai m|ult, dlîndu-ne posibilitatea să tragem încă vreo cîteva focuri.

Am cerut însă şi sfatul lui Borel şi, împreună, am ajuns la concluzia că asaltul crocodililor asupra restului trupului hipopotamului ne poate fi de mare folos. Dînd pace crocodililor să

devoreze ce mai rămăsese din trupul monstrului, aceasta ne va ajuta să eliberăm ancora.

Dar operaţia asta se poate săvîrşi şi în mersul corăbiei. Deci, am | putea porni fără să ne mai pierdem vremea staţionînd aci de florile mărului – mi-am dat eu cu părerea.

— Dar, dacă plecăm, crocodilii ar putea devora în voie carnea monstrului, ca să fim sigurică ancora va fi degajată? puse Borel întrebarea.

— N-aveţi nici o grijă, musiu, —■ ne asigdră călăuza. în jumătate de oră ancora va fi complet liberă.

Am chemat deci pe Sadek şi i-am! comunicat hotărîrea noastră.

A fost şi el 'de aceeaşi părere, mai ales că începuse să se simtă o adiere de vînt prielnică înaintării cu ajutorul pînzelor.

Porunci imediat negrilor' să întindă pînzele cu ajutorul unor prăjini, corabia a fost desprinsă de la mal şi ne-am1 Văzut din nou plutind pe apele Congo-ului.

Ceata crocodililor se lua după noi. Ajunseseră atît de aproape, încît de abia ne-am stăpînit tentaţia de a trage.

Era uşor de înţeleşi că crocodilii nu puteau renunţa la o pradă care le asigura un praznic atît de copios.

Şi în timp ce vasul îşi continua drumul, crocodilii s-au repezit buluc în. uilma noastră, iciocnindu-se, încălecîndu-se, aruncîndu-se cu lăcomie asupra prăzii. Era un masacru infernal…

Dar după mai bine de 6 jum'ătate de oră, am constatat că ancora tot n-a fost eliberată.

Aici calculul călăuzei dăduse greş.

Fie din cauza mişcării vasului, fie din cauza învălmăşelii, numai 1 puţini crocodili izbuteau1 să smulgă cîte un hartan zdravăn de came, majoritatea rămînieau cu dinţii înfipţi în fierul ancorei sau în lanţuri, făcîndu-le să dîrdîie, iar ei să salte de 'durere.

— Trebuie să oprim din nou – spuse Borel. Altfel nu vor reuşi să devoreze hoitul, iar noi vom rămîne cu ancora tot încurcată.

Am oprit. Ca la un semnal, jivinele s-au strîns din nou în. ceată şi au năvălit asupra hoitului, formînd o movilă viermluitoare, care oferea un spectacol fioros, şi dezgustător.

Eram siguri că de data aceasta ancora va fi eliberată. Timpul trecea, dar rezultatul aşteptat nu se arăta.

Ba, în loc să fim scăpaţi de pericol, interveni – colac peste pupăză – alt incident,

Greutatea crocodililor îngrămădiţi pe hoitul hipopotamului era aş<a de mare, încît pupa vasului începuse să sei lîncline şi să joace cînd într-o parte, cînd într-alta. în fiecare Clipă se adăugau alţi crocodili, care se icăţărau peste ceilalţi, şi tot mereu alţii şi alţii, punînd în primejdie echilibrul corăbiei. Ba de la o vreme, grămada crescuse atît de mult, că atingea marginile corăbiei. Din clipă-n clipă eram] ameninţaţi cu răsturnarea sau cu năvala crocodililor pe Covertă.

Trebuia să iluăm1 măsuri urgente de siguranţă'.

Călăuza crezu că este momentul să intervină iarăşi:

— Acum c Să isprăvească. Aşteptaţi încă puţin – ne îndemnă ei.

N-am fost de părerea lui. încărcarăm armele, dar cînd să tragem, Van Thyft ne opri:

— Staţi! Să punem întîi motorul în funcţiune. Zgomptul lui îi va goni cu siguranţă.

Ideea nu era nea, gîndindu-ne mai cu seamă că, dacă am fi tras, detunăturile armelor ar fi provocat, este drept, panică1 printre crocodili – cum s-a întîmpdat şi la primele noastre trageri – dar de data aceasta, fiind cu fălcile în carnea animalului şi voind să se salveze, ar fi tras după ei cadavrul cu ancoră cu tot. Şi atunci s-ar fi întîmplat altă nenorocire…

— Pune motorul în viteză! strigai eu lui Sadek, care se apropia de noi.

Aripile elicei, lovind cu putere apa, provocară o mare fierbere printre amfibii. Corabia sta pe loc şi începu să se balanseze. Mormanul crocodililor era însă prea mare, pentru ca motorul să poată înfrînge rezistenţa lor. Pe. de altă pante, riscam, şi pericolul ca aripile lelicei să fie frînte dacă spinările crocodililor s-ar fi încurcat în ele.

— Desfaceţi pînzele! ordonă Căpitanul.

Odată pînzele întinse şi umflate de yînt, ajutau fireşte acţiunea motorului, dar, rezultatul scontat tot nu venea. Dimpotrivă; corabia se clătina amarnic, apa îpcepuse să năvălească pe1 covertă, primejdia. ne ameninţa din toate părţile.

Momentul era critic. Nimeni nu ştia ce să mai facă. Chiar Van Thyft, care de obicei, în astfel de momente, îşi păstra tot sîngele rece, nu găsea nici o soluţie, nu lua nici o iniţiativă.

Căpitanul Sadek începuse să recite rugăciuni din coran, iar călăuzaîi ţinea isonul.

Lucrurile se desfăşurau cu o iuţeală fulgerătoare. Nimeni nu-şi udai dădea seama de ce se întîmplă, de ce se va întîmpla…

Instinctul de conservare însă şi-a spus în cele din urmă cuvîntul. Cu armele în mîini, fără să ne consultăm, fără să ne adresăm un singur cuvînt, ne trezirăm cu ele la umăr şi cu ţevile îndreptate spre grămada forfotitoare a crocodililor.

Am tras cîteva salve.

'La ropotele salvelor, masa jivinelor a început să se destrairie. Se împrăştiau buimăcite, care încotro apucau, liberînd astfel corabia de balastul lor.

Reluîndu-şi poziţia orizontală de plutire, vasul nostru putea să-şi continue, acum, în linişte, cursa.

Negrii avuseseră grija să strîngă la timp lanţurile ce susţineau cele două ancore, spre a nu fi trase de crocodili.

Am crezut că şi cea de a treia ancoră fusese, în fine, liberată de resturile hipopotamului; realitatea era că ea rămăsese încă înţepenită în ceea ce crocodilii mai lăsaseră din hoit şi pe care aceştia n-o mai putuseră hănpăli, fălcile lor întîlnind tăria fierului şi a cîrligelor ei.

Căpitanul fu de părere să oprim, ca să degajăm ancora şi s-o ridicăm la bord.

N-am avut nimic de obiectat. Din cînd în cînd, aveaml grijă însă să tragem focuri de armă, ca să ţinem la respect hoarda crocodililor care, strîngîndu-şi rîndurile, încercau să se apropie iarăşi de corabie..

*

*• *

în timpul tragerilor noastre au căzut cîţiva crocodili victime ale tirului nostru, dar şi al lăcomiei lor nepotolite.

A fost o vînătoare accidentală, involuntară.

Şi în alte dăţi am participat ia vînători de crocodili, dar ca şi acum, prilejuite numai întîmplător de întîlnirile cu aceste jivine, fără să le fi căutat şi fără să 'fi intrat în ţelurile noastre iniţiale. în unele împrejurări, am putut vedea şi modul în care vînează indigenii aceste animale.

Sistemul lor este foarte primitiv şi foarte primejdios, de aceea nu-l folosesc decît vînătorii experimentaţi şi curajoşi. Arma de care se servesc în acest scop, este un topor mare cu două tăişuri, înarmat cu' această unealtă cu dublu tăiş şi cu coada lungă, vînătoiu'l indigen merge în întîmpinarea crocodilului. Ajungînd la distanţa potrivită, vînătorul întinde toporişca cu ascuţişurile înainte spre botul bestiei. Animalul, lacom şi flămînd, se repede cu fălcile

căscate larg şi apucă între fălci toporul, strîngînd cu putere. Vînătorul lasă, fireşte, toporul din mină, avînd grija să se dea deoparte, la mom|entul oportun.

Tăişurile toporului se înfig în pereţii gurii, făcîndu-l să se zbată în dureri. Din această Clipă, capt'ivarea iui este sigură; dar nu încă lipsită de primejdii pentru vînător, pentru că în afară de fălcile lui teribile şi de dinţii puternici şi ascuţiţi, crocodilul mai este înarmat şi cu o coadă năpraznică, extrem de elastică şi blindată cu tăişuri de ferăstrău. Acesta este al doilea moment critic al vînătorilor indigeni de crocodili.

Dacă vînătoirul n-apucă să se ferească la timp după ce crocodilul a îmbucat tăişurile, în ciuda durerilor atroce, ba tocmai din cauza lor, înfuriindu-se, îl poate plesni cu atîta putere cu coada lui ferăstrău, -înalt săl-i despice trupul în două ca pe un pepene.

De aceea, indigenii nu se apropie de crocodilul astfel străpuns: deaîit după ce i se scurge tot sîngele şi devine inofensiv.

Vînătorii europeni folosesc la întîlnirile cu crocodilii armele de foc şi cartuşele explozibile, care şi acestea nu sînt eficace decît cînd ating punctele nevralgice, adică părţile vulnerabile din trupul anim|alului: ochii, gura deschisă şi încheieturile subsuorilor. Restul trupului este foarte dur şi gloanţele nu pot răzbi prin pielea lui.

Cînd stă la pîndă, ascuns în tufişuri, crocodilul' scoate un ţipăt amăgitor, asemănător cu scîncetul copilului.

Vînătoarea de crocodili se întreprinde de obicei în timpul nopţii, cînd animalul doarme întins pe iarbă, sau pe nisip, şi ţine gura deschisă.

Ouăle de crocodil sînt foarte căutate de 'indigeni, care le mănîncă cu foarte -multă poftă, în ciuda gustului iilor rînced.

Cînd fac victime, crocodilii le spintecă de obicei prin lovitura cozii şi le tîrăsc apoi în apă, scufundîndu-se cu ele spre a le devora

în voie.

■palpitantă vînătoare de rechini, la care am fost martor ocular pe cînd pluteam pe apele Mării Roşii.

Ieşind din canalul Suezului, vaporul „Chanti'lly", pe care eram îmbarcat şi care urma să mă debarce la Djibuiti, primul port al Somaliei franceze, plutea de şase ziile pe apele Mării Roşii, marea bibliei, marea legendelor sacre, care a adăpostit zămislirea celor două mari religii, cu toţi proorocii şi martirii lor…

Trecusem pe lingă cele două insuliţe gemene, în ■preajma cărora îşi practicau greaua meserie pescuitorii de perle, trecusem de oraşul sfînt al mahomedanilor, Mec'ca, şi intram în zona căldurilor tropicale.

Marea, care pînă aci fusese de un albastru ce punea în umbră azurul cerului, denegînd astfel denumirea de „El bahar,. el ahmar", pe care i-au dat-o arabii şi care înseamnă „marea cea roşie", şi-a schimbat deodată culoarea devenind într-adevăr sîngerie.

Explicaţia? Pe de o parte, valurile de nisip roşu aduse de vînit din deşertul Arabiei şi presărate mai ales în jurul coastei răsăritene; pe de altă parte, prezenţa algelor marine şi a miliardelor de' peştişori roşii, care în jocul lor continuu, sub scînteierea razelor soarelui african, împînzesc suprafaţa mării,

A străbate Marea Roşie, în tot lungul ei – de la Port-Saild, de unde m-am îmbarcat eu, pînă la golful Aden, în care intri prin strîmtoarea Bab-ElMandeb – nu aduce întru nimic cu ceea ce, obişnuit, numim o călătorie „de agrement". Dimpotrivă, tot acest parcurs, care durează în genere o săptămînă, este, mai ales pentru călătorul din ţările cu climă temperată, un teribil calvar.

■De cum alm intrat în zona apelor tropicale, am simţit în toată grozăvia ei dezlănţuirea rigorilor soarelui ecuatorial.

Cerul este greu şi apăsător, aerul parcă tremură înaintea ochilor

împăienjeniţi de moleşeală, iar apa ţi se pare că dă în clocot, absorbind toată dogoarea focului solar. În zadar dai năvală pe punte să prinzi o undă firavă de adiere.

Chiar cînd îi simţi fluturarea, nu este 'dacît o undă de jar venită din nisipurile 'calcinate ale Arabiei şi de care eşti mai bucuros să fii scutit. Nu ajută la nimic nici adăpostul pînzelor întinse pe punte, nici ventilatoarele puse în funcţiune, nici consumul excesiv de răcoritoare.

O toropeală de moarte îţi aipasă creierii, venind deopotrivă din înaltul văzduhului şi fierbetul apelor.

Căldura excesivă şi monotonia peisajului ne moleşiseră în aşa măsură, încît toţi pasagerii aşteptau cu respiraţia tăiată o schimbare de decor, un eveniment – fie chiar o furtună sau ciclon —ca o descătuşare salvatoare.

Pînă acum fiecare zi se asemănase în totul cu cea precedentă. în faţa ochilor, acelaşi unic tablou cu două planuri: pe de o parte întinsul apelor înfierbîntate, pe de alta, nemărginita boltă albastră a cerului, 'din înaltul căreia astrul solar ne încingea cu dogoarea suliţelor lui necruţătoare.

Fîşîitul adormitor al apelor mărea şi mai mult senzaţia de moleşeală şi plictiseală.

Cînd şi cînd, cîte un stol de păsări călătoare, istovite de zbor lung, coborau frînte pe marginile vaporului, eveniment salutat de pasageri ca un divertisment binevenit. Marinari şi călători, ne întreceam să le facem onorurile de gazde, azvîrlindu-le grăunţe şi apărîndu-le de zburătoarele de pradă care le urmăresc pînă aci.

Alteori, ore întregi ne pierdeam privind asaltul rechinilor în urma vaporului, distracţie care, de la un timp, devine şi ea plictisitoare.

Veţi spune, poate: ei, dar aveţi peisajul apusului şi răsăritului de

soare, care aci în regiunea ecuatorială nu se poate să nu aibă un farmec special.

Ei bine, este locul isă spun că nici măcar acest peisaj nu face excepţie de la monotonia care predomină în această regiune. Nu vezi aci acel convoi spectaculos al nuanţelor de roşu, roz, portocaliu, violaceu sau argintiu, care nimbează aurora şi crepusculul în ţările noastre.

Grăbit să pîrjolească totul în calea lui, globul solar apare aci la orizont, deodată, întreg, aproape fără nici o tranziţie, şi tot la fel dispare, Scufundat în unda apelor. Nu-l întîmpină şi nu-l însoţeşte acea minunată variaţie Ide culori, care face farmecul răsăriturilor şi apusurilor de soare de pe meleagurile noastre.

Monotonia peisajului, adăugată la excesele căldurii, nu făcea decît să exacerbeze dezolarea şi nervozitatea noastră. Iar necesitatea unei schimbări, indiferent de ce natură şi de cum se va produce, devenise pentru noi adevărată obsesie.

S-a întîmplat pînă la urmă să vie şi schimbarea mult aşteptată. Pe cînd dormitam în cabină, toropit de zăduf, observai la un moment dat că vasul nu se mai leagănă. Nu se mai auzea ron-ronitul maşinilor.

— Ce se întîmplase?

Ajuns pe punte, am aflat că vasul se oprise din cauza unei defectări a maşinilor, că nu era nimic grav şi că în cel mult 4—5 ore nava îşi va relua cursa;.

Schimbarea de produse, este adevărat, dar din nefericire nu aducea cu sine nimic îmbucurător. Dimpotrivă. Ţintuiţi în mijlocul mării, tocmai cînd soarele îşi vărsa mai năpraznic valurile de foc, bieţii de noi suportam şi mai anevoios această calaimitate.

Pe lingă asta, oprirea neprevăzută întîrzia sosirea mea la Djibuti, unde socoteam să ajung înainte de a se înnopta.

Toate acestea, precum este uşor de ghicit, nu făceau decît să sporească nerăbdarea şi neliniştea mea.

*

★ *

Cînd ne aşteptam însă mai puţin, iată că un fapt nou veni la «timp, ca să' ne scoată din amorţire.

Marinarii din echipaj, recrutaţi în majoritate dim tre chinezi şi arabi, hotărîseră să folosească acest popas forţat ca să întreprindă o vînătoare 'de re-, chini.

Ideea a fost primită cu satisfacţie de toţi pasagerii. Se rupea lanţul plictiselilor şi monotoniei, oferindu-ni-se un spectacol nou şi, desigur, interesant.

Mărturisesc că, pentru mine, chiar vînătoarea de rechini era o noutate. în diversele mele călătorii pe mări şi oceane, văzusem, fireşte, sute de cete de rechini alergînd în urma, vaporului, dar nu asistasem niciodată la o vînătoare a lor.

*

★ ' *

(Cînd eram; mic prinsesem cîte ceva din povestea acestor monştri ai mărilor calde. Vă aduceţi aminte, desigur, de păţania lui Ţăndărică, copilul de lemn, veşnic neastîmpărat, care fusese înghiţit de un rechin; apoi cum se întîlnise în pîntecele rechinului cu un unchiaş, care sta la o masă mare, pe care, într-un sfeşnic de lemn, ardea o luminare. Şi mai departe, cum, acolo, în burta monstrului, s-au ospătat moşul şi cu Ţăndărică de-a mai mare dragul, ca la ei acasă.

Altă poveste spunea cum tot un copil năzdrăvan a străbătut marea pe spinarea unui rechin…

în mintea) mea de copiii simplu aceşti peşti grozavi luau proporţii extraordinare, ajungînd pînă la mărimea unei case – unei

case ţărăneşti, bineînţeles, deoarece case de oraş nu văzusem încă ia vîrsta aceea.

Şi acum, asistînd la vînătoarea pregătită de marinarii noştri în apele Mării Roşii, poveştile copilăriei se împleteau 'cu întîmplările prezentului, nu fără să-mi a'ducă un zîmbet înduioşător pe buze.

în acest timp marinarii au făcut pregătirile necesare. Ei ştiu bine seama acestor fioroase şi lacome vietăţi marine, care, însoţind vapoarele, aşteaptă să li se arunce mjîncare, cînd întîmplarea nu le aduce plocon şi cîte un trup omlenesic. Este foarte drept că, de multe ori, marinarii îşi fac o plăcere să-i mai şi păcălească, azvîrlindu-le, în loc de mîncare, tot soiul de obiecte devenite inutile, pe bord şi îndeosebi cutii de conserve, ceea ce nu împiedică pe aceşti căpcăuni să le înhaţe la repezeală şi să le dea pe gît.

De data aceasta, ţinînd seama de numărul mare al rechinilor ce dansau în jurul vasului, sub apă, scoţînd din cînd în cînd capul la suprafaţă, vînătoarea se anunţa deosebit de bogată.

Să ne înţelegem însă: vînătoarea rechinilor nu este uşoară şi nici lipsită de pericole. Principala unealtă pe care o folosesc vînătorii indigeni este o cange mare de oţel în forma unei undiţe, de grosimjea unui creion gros, avînd vîrful foarte ascuţit, iar îndoitura de 15—25 cm.

De asemenea unealtă s-au folosit şi marinarii noştri. în vîrful acestor undiţe enorme, ei iau prins cîte o halcă de carne şi ceva plumb care s-o poată trage la fund.

Au aruncat mai multe undiţe de acestea în apă, la distanţe potrivite între ele. Obişnuiţi cu resturile de mîncare pe care ile primesc de obicei, rechinii s-au repezit năpraznic să le apuce, iar cei mai ageri le-au şi înghiţit.

Mă aşteptam ca îndată după ce rechinii au apucat să înghită carnea cu undiţă cir tot, vînătorii marinari să se grăbească să tragă

spre ei prada, aşa cum tragi peştele din baltă sau din rîu.

Nicidecuim. Grija lor era să se asigure mai întîi dacă undiţa a foist bine înghiţită şi verificau asta trăgînd uşor de sîrma de care erau legate undiţele. Sîrma este tot de oţeil ca şi undiţa; destul de groasă, are o lungime de 20—30 de imetri şi se continuă cu o funie de 150—200 metri.

Este o tactică ce numai rareori dă greş.

Vînătorii noştri s-au dovedit foarte dibaci, iar desfăşurarea fazelor vînătoarei oferea un spectacol deosebit de interesant, pe care l-am urmărit cu acelaşi interes palpitant cu care urmăreşti o luptă aprigă în arene.

Cînd rechinii au înghiţit mom (eala şi au simţit înţepătura undiţei, au început să se agite violent de durere, sucindu-se în toate direcţiile. Dar, agitîndu-se astfel, făceau ca undiţa să se înfigă tot mai adînc în carnea lor.

Animalul o lua la fugă, înnebunit de durere, iar în urma lui, vînătorul desfăşura în acelaşi ritai funia de pe colac. După un timp îl readucea, strîngînd funia. Rechinul iar o întindea Ia fugă şi jocul a continuat aşa mai bine de o oră.

Rostul acestui joc – după explicaţiile ce mi s-au dat – era tocmai acela de a munci animalul, obosindu-l pînă la extenuare.

într-adevăr, cînd au constatat că rezistenţa rechinului şi impulsul fugii au slăbit, vînătorii au început încet mjanevra de readucere aproape de bord.

Dar chiar şi în această fază, au procedat cu multă prudenţă, neridicîndu-i prea mult la suprafaţa apei, ci numai atît cît să permită ajutoarelor să înfigă în trupul monştrilor nişte cîrlige imense fixate în lemn.

Şi fiindcă nici acestea nu păreau prea sigure, au intervenit aşa-zişii „ochitori", care aruncă „laţul" cu îndemînarea unor

adevăraţi cowboy, înfăşurînd trupul animalului de mai multe ori.

Au sărit apoi şi ceilalţi marinari, ajutî-nd la ridicarea şi depunerea vînatului pe podeaua vasului.

Răniţi grav, rechinii prinşi se abateau scoţînd mugete de durere. Gura lor mare, înfricoşătoare, cu trei rînduri de dinţi, se deschidea şi închidea spasmlodic. Expuşi în plin soare şi lipsiţi de elemientul lor vital, apa, puterile îi părăseau văzînd cu ochii. Trupul abia mai zvî-cnea. Numai coada mai batea idin timp în timp1 podeaua. în ultimele momente ale agoniei, marinarii au trecut la faza finală a operaţiei: înjunghierea, apoi disecarea şi jupuirea.

Pielea şi dinţii rechinului au mare căutare în cojmerţ şi industrie, ca şi grăsimea lui. Mai puţin carnea, care este tare, zgîrcioasă şi rău mirositoare.

Mi s-a spus că! părţile înotătoare – aripile – constituie un articol alimentar foarte căutat de chinezi.

într-un cuvînt, osteneala marinarilor a fost cu prisosinţă răsplătită. După cîteva ore de muncă, aveau pe bord şase rechini mari, cîntărind între 150—200 kg. fiecare.

în timpul aît se făcea disecarea, iam observat pe feţele marinarilor o curiozitate şi un interes care-i făceau să -stea ciorchine în jurul animalelor jertfite, aşteptînd cu privirile ţintă şi cu nervii încordaţi producerea unei minuni.

Mi s-a ispus că nu rareori în pîntecele rechinilor s-au găsit bijuterii, ceasornice şi alte obiecte preţioase…

■Se putea arăta norocul şi -de data asta. De aci febrila curiozitate -a marinarilor.

—Din nefericire, norocul nu s-a arătat.

Iar staţionarea vaporului în mijlocul mării şi în cuptorul soarelui tropical a ţinut nu mai puţin de opt ore.

Capitolul XI

DIN NENOROCIRE ÎN NENOROCIRE

Vasul fu îndreptat' spre coastă, care părea foarte biogată în plante tropicale şi unde apa nu era prea adîncă.

Am fi putut alege, desigur, un loc mai nimerit pentru escală, dar nici noi, nici Sadek nu ţineam s'ă purtăm o veşnicie hoitul hipopotamului 'după noi, situaţie care ne expunea la repetate atacuri din partea crocodililor • , apoi hoitul, alterîndu-se, ar fi infectat atmosfera. Dar în afară de acestea, aveam tot interesul să ne scăpăm de hoit ca să eliberăm odată ancora.

Cu pînzele desfăşurate şi cu motorul pus în mişcare, înaintarăm cu precauţiune pînă la o distanţă de 3—4 metri de mal.

Negrii s-au aruncat în apă şi s-au apucat să desprindă restul de hipopotam ce rămăsese înfipt în ancoră!. Lucrul nu era prea anevoios, deoarece resturile monstrului se reduceau acum la foarte puţin. — '

După o jumătate de oră, operaţia a fost terminată', ancora a fost, în fine, eliberată şi bucăţile de came aduse pe corabie. Negrii au dat un chiot de satisfacţie şi s-au urcat pe punte.

Tocmai ne felicitam că lucrurile s-au terminat 'Cu bine şi că am scăpat de toate buclucurile, cînd deodată ne trezirăm cu călăuza venind într-un suflet spre noi, ca să ne anunţe o altă pacoste:

— S-a terminat benzina 1 Fu un moment de tăcere.

îl auzirăm apoi pe Van Thyft căutînd să ne liniştească:

— Atîta timp cît ne putem folosi de pînze, să nu ducem grijă. Cu ajutorul lor vom continua drumul pînă vom da de un sat cu o factorerie,. de unde ne vom procura benzina.

— Toate bune – interveni Borel – dar cine suflă în pînze, căci nu se simte nici pic de adiere.

— Şi satul cel mai apropiat se află la vreo două zile de drum – completă călăuza.

— Aista e mai grav, dar nu atît de alarm|ant ca să ne îngrijorăm – spusei eu. Vom naviga încet, încet şi în trei zile vom ajunge. Altă soluţie nu văd.

— Ba da – interveni1 Borel. N-avem decît să trimitem cîţiva din oamenii noştri înapoi, la Buwar, ca să cumpere benzină.

— Dar după cît mi-aduc aminte, la Buwar n-am dat peste nici o factorerie – am răspuns eu. Pînă una, alta să încercăm să ne folosim de pînze.

Ahn desfăşurat pînzele, dar nici cea mai uşoară briză nu se simţea. Pînzele au rămas atîmate de catarturi fără nici o! clintire.

Eram nevoiţi să1 rămînem locului, pînă s-o îndura cerul să ne trimită un pic de vînt.

Negrii noştri nu se sinchiseau cîtuşi de puţin de acest incident. Dimpotrivă, păreau foarte bucuroşi: rîdeau, povesteau, îşi spuneau glume în dialectul lor.

Căpitanul le porunci să strîngă la loc pînzele şi după ce executară ordinul, aprinseră focul şi se apucară să frigă cîteva bucăţi de carne din resturile hipopotamului.

Alah se arătase binevoitor cu ei.

După ce s-au ospătat bine, ce aveau mai hun de făcut decît să-şi înceapă dansul, cîntecele şi chiotele în cea mai deplină voioşie?

Numţai căpitanul Sadek se arăta rău dispus: îi lipsea stimulentul lui obişnuit: zeama de palmieri.

$i friptura de hipopotam era tare grasă… Cum. naiba s-o mistui fără picuş?

Ce plicticos e să petreci noaptea pe Congo, fără să poţi dormi!

După ce negrii îşi sfîrşiră bairamul, mai încercară în cîteva rînduri suflarea vîntului. Nici pomeneală. Vîntul dormea; tot văzduhul şi toată împrejurimea dormea, Numlai de noi nu se 'lipea somnul.

Vom fi siliţi deci să ne petrecem noaptea în această pustietate, pînă în zori cînd vom avea briza mult aşteptată.

— Tare mi-e teamă că vom primi iarăşi vizita monştrilor în noaptea asta – se băgă în vorbă călăuza.

Ce te face să crezi? N-avem decît să aprindem iar focul pe bord – spusei eu.

— Numai dacă se va învoi căpitanul, căci nu mai avem combustibil lichid şi va trebui să întreţinem focul cu lemne.

L-am chemat pe Sadek şi l-am convins să accepte aprinderea focurilor pe nişte tăblii de fier.

S-au adunat vreascuri şi s-au aprins întîi măi multe focuri pe mal, spre a preveni un eventual atac al fiarelor, 'de pădure, şi două focuri pe corabie. Au fost desemnaţi apoi oamenii de pază, iar noi ne-am dus la culcare, după ce le-am dat consemnul să vie să ne trezească la cel mai mic semn de primejdie, înainte chiar de a scula pe căpitan şi călăuză. Am dat acest consemn spre a putea înfrunta de la început primejdia, ţinînd în loc atacul fiarelor înainte ca panica să se producă şi toată lumea să-şi piardă cumpătul..

Pentru moment am fost foarte liniştiţi şi am dormit bine în cortul întins pe malul rîului. Abia dinspre ziuă auzirăm nişte strigăte de alarmă şi un paznic mă scutura de mama focului.

— Ei, ce dracu' mă zgîilţîi aşa? S-a întîmplat ceva?

— Musiu, musiu, un (animal m|are! spuse el, continuînd să mă scuture îşi arătînd cu mîna în direcţia pupei. în timp ce mă sculam, gîndindu-mă că animalul mare zărit de paznic trebuie să fie tot o namilă de hipopotam, gardianul trecuse cu scuturătura la ceilalţi doi tovarăşi ai mei, bîlbîind într-una: „Musiu, animal mare, veniţi!"

Se ridicară şi ei cu toată graba; am luat cu noi carabinele şi ne-am îndreptat spre corabie, care era cu partea de la pupă foarte apropiată de uscat.

Liniştea dimineţii era impresionantă. Numai paşii noştri grăbiţi scîrţîiau moale pe nisipul malului. Cu acest prilej am remarcat bucuroşi că negrii noştri îşi păstrau de data asta calmul, cu toată primejdia ce se anunţa.

Paznicii aţîţaseră toată noaptea focurile; numai în revărsatul zorilor le lăsaseră să se cam stingă şi acum se temeau să nu-i certăm pentru neglijenţa lor.

Negrul care ne deşteptase ne arăta mereu cu mina în direcţia din care venisem cu corabia.

în imensitatea pustiului african lucrurile ţi se par mai apropiate decît sînt în realitate. Acesta era cazul şi cu apariţia noii primejdii. Cum am spus, ţărmul era acoperit de o vegetaţie bogată şi la o distanţă cam de 500 metri se prizărea prin ierburi o formă monstruoasă ce nu era greu de recunoscut. Da, era tot un hipopotam, şi încă unul de o mărime considerabilă. Se distingea numai o parte din trup, pe cînd capul şi-l ţinea ascuns prin ierburi. Nu făcea nici o mişcare.

îl privirăm cîtva timp. Ezitarăm să-l provocăm ca să nu-l întărîtăm împotriva noastră. Apoi şi distanţa ce ne (despărţea de el era prea mare, pentru ca gloanţele să fi avut vreo eficacitate. Am găsit deci că e mai nimerit să rămînem în aşteptare spre a vedea dacă se apropie sau se depărtează. Negrii din escortă se strînseră în spatele nostru, cu ochii ţintă către animal.

Cînd călăuza fu informată de motivul adunării noastre, dădu drumul unui „ahhh" din toţi rărunchii.

Nu-mi vine să cred că „ahh"-ul călăuzei a putut răzbate pînă la urechile monstrului, dar – coincidenţă: abia sfîrşi călăuza „ahh"-ul său prelungit şi dihania îşi săltă capul din ierburi, se uită într-o parte şi în alta şi dînd cu ochii de noi, o porni în direcţia noastră.

După ce parcursese o scurtă distanţă de-a lungul malului, se

îndreptă spre apă. Abia atunci ne puturăm da seama că pe urma lui veneau încă două exemplare mai mici. Era, se vede, mama cu puii. în drum spre apă vedeam cum puii se tot opreau prin locurile unde vegetaţia era mai deasă. Mama se întorcea cînd şi cînd spre pui, îndemnîndu-i s-o urmeze, dar aceştia se jucau şi zburdau prin iarbă fără să se sinchisească de încordarea şi îndemnurile mamei lor, care privea întins spre corabie. Ţinînd linia malului, grupul celor trei înainta cu spor spre noi. Ne-am strîns cortul la repezeală şi ne-am suit cu toţii pe punte, pregătindu-ne să întîmpinăm atacul, dacă cumva s-ar fi produs. Deocamdată, însă, n-am putut observa vreo mişcare cu intenţie agresivă din partea hipopotamului matur.

Pe măsură ce grupul se, apropia, am observat însă în rîndurile negrilor noştri o frămîntare ciudată – amestec de frică şi dorinţă. De frică în faţa monstrului matur, de dorinţă faţă de cei doi pui pe care-i pierdeau din ochi, la gîndul gustului şi frăgezimei cărnii lor tinere.

Ne-am edificat asupra acestui punct cînd, nemaistăpînindu-şi gîndul, negrii ne cerură cu stăruinţă să ucidem măcar unul din pui. Ba începură chiar să-şi exprime prin strigăte şi manifestări această dorinţă nestăpînită.

Sadek se asocie şi el la manifestările negrilor din echipaj, dînd mulţumire lui Alah pentru ploconul ce le trimisese.

Nu ştiu dacă hipopotamii sînt înzestraţi cu inteligenţă sau dacă măcar instinctul de conservare poate să ţină loc de aşa ceva la ei. Pot să spun însă că pachidermul din faţa noastră dădea dovadă că e lipsit şi de una şi de alta. La strigătele negrilor în loc să se depărteze, ca să-şi puie la adăpost măcar odraslele, pachidermul venea întins spre noi cu puii după el.

Era uşor de doborît puii. Dar mama s-ar fi resemnat oare de această pierdere, ca să fugă şi să se salveze pe sine, sau dimpotrivă,

sub cuţitul durerii şi desperării materne, s-ar fi năpustit năpraznic asupra corăbiei, ca să-şi răzbune chiar cu preţul vieţii uciderea puncilor ei?

Aceasta era chestiunea.

Şi judecind cu chibzuinţă, am înţeles că era foarte primejdios să începem atacul înainte de a fi siliţi s-o facem. Van Thyft îşi consuma toată energia, încercînd să potolească pofta negrilor.

în acest timp, mama şi familia îşi continuau înaintarea, aţîţaţi, parcă, de strigătele negrilor. Cînd au ajuns la o distanţă de vreo sută de metri, femela nu părea să mai fie de loc paşnică.

La ordinul lui Sadek, negrii plecară în goană să aducă frînghiile şi să pregătească laţul probabil pentru capturarea unuia din pui. Van Thyft încercă din nou să oprească aceste preparative. Eu şi Borel urmăream mişcările animalelor. Am văzut cum, ajungînd aproape de vas, hipopotamul-mamă a intrat în apă urmat de cei doi pui. Borel cheamă pe Van Thyft, care continua discuţia cu negrii. Aceştia se arătau nehotărîţi, dacă să urmeze poruncile căpitanului, sau să dea ascultare recomandărilor noastre. în treacăt o spun că Sadek se făcea că nu înţelege limba franceză, aşa cum făcea ori de cîte ori nu-i convenea ceva.

Cînd Van Thyft veni lîngă noi, monstrul se afla la o distanţă de numai 8—10 metri de corabie. Se vedea după mişcări că era furios şi se pregătea să se năpustească cu violenţă în peretele vasului.

— Trebuie să tragem – opină Borel.

— N-avem încotro – răspunsei.

Pericolul era iminent şi orice sentiment de prudenţă sau menajare nu-şi mai avea rostul.

Tocmai reflectam dacă prietenul Thyft, membru al Societăţii internaţionale pentru protecţia animalelor, este de acord cu noi, cînd avurăm surpriza să constatăm că prima detunătură a pornit

din carabina lui.

Monstrul se izbi de peretele vasului aşa de tare, încît puţin a lipsit ca să fim zvîrliţi în rîu. L-am văzut apoi cum s-a retras într-o parte, arătînd intenţia – spre cea mai mare mirare a noastră – de a repeta atacul. N-a întîrziat mult şi pentru a doua oară se aruncă asupra vasului cu o înverşunare atît de mare, încît acesta, rupînd frînghia cu care era priponit, se desprinse de mal, aşa cum într-o arenă de lupte cu taurii, picardul este proiectat cît colo în momentul cînd calul său primeşte în pîntece teribila lovitură a coarnelor.

Dar învelişul corăbiei rezistă şi de data asta izbiturii monstrului şi acesta se, trase iar într-o parte.

— Va sfîrşi prin a ne sfărîma corabia – grăi îngrijorat Borel.

— Trebuie să înteţim tragerea! spusei eu.

Dar după un moment adăugai:

— Staţi, n-am făcut nimic: carabinele sînt încărcate cu cartuşe obişnuite.

Aşa era. Uitasem că seara vînasem ceva pentru masa noastră de a doua zi şi schimbaserăm cartuşele, fără să le înlocuim apoi cu cartuşe explozive.

Puteam să 'tragem; toată ziua salve asupra monstrului, ele nu il-ar fi deranjat întru nimic. Borel se repezi numaidecît să caute explozivele. în acest timp, cîţiva negri, ajutaţi de Sadek, pregăteau de zor uneltele sistemului lor de luptă contra monştrilor acvatici: laţuri şi pîrghii prevăzute cu cîrlige ascuţite.

Hipopotamul ajunsese la al cincilea atac şi era mare mirare că corabia rezista încă. între timp, cei doi pui, speriaţi de detunăturile armelor şi poate de zvîrcolirile mamei lor, se opriseră la oarecare distanţă. Se apropiau de femelă numai cînd aceasta se depărta de corabie, pregătindu-ne o nouă izbitură, şi mai furioasă.

Nimeni dintre noi, albii, nu acordam o atenţie specială celor doi

pui; în schimb, negrii, în ciuda pericolului, n-aveau ochi decît pentru ei.

Manevra monstrului împotriva corăbiei dura de mai bine de o jumătate de oră. în acest timp, pachidermul primise multe gloanţe explozibile, dintre care cîteva şi în părţile vulnerabile ale trupului său.

I se cauzaseră şi alte răni cu cîrligele negrilor, dar de mai mică importanţă. Apele Congo-ului erau roşii de sîngele său. Dădea chiar semne că începuse să-i slăbească puterile, deşi se arăta tot atît de furios, dacă nu şi mai sălbatic acum.

Pe negri însă1 nu-i interesa prea mult hipopotamul-mamă. Ochii lor nu se dezlipeau de pui. Ba, gîndindu-se că mama e pe punctul de a capitula, aşteptau momentul ca să arunce laţurile asupra puilor, j

Dar monstrul nu se arăta grăbit să capituleze. După încă două izbituri mai anemice, dîndu-şi seama că puterile îl părăsesc şi că atacul împotriva corăbiei rămîne zadarnic, s-a îndreptat spre odrasle, ca să le puie Ia adăpost de nenorociri.

între timp negrii aruncaseră frînghiile cu cîngile. Puii, atraşi parcă de un magnet, se îndreptau în neştire spre frînghii, la locul unde era mama lor. înainte de a ajunge însă la ea, aceasta se încurcase rău în laţuri. Negrii au început să tragă cu putere de frînghii.

Corabia se înclina, bălăbănindu-se, gata-gata să s; e afunde în apă. O parte dintre negri săriră atunci pe mal, continuînd tragerea din toate puterile. în ajutorul lor sări şi căpitanul, reuşind cu mare greutate să-l apropie de mal, urmat de cei doi pui care nu-şi părăseau mama.

Aceasta o ştiau foarte bine negrii noştri.

Cu toate sforţările negrilor, pachidermul, deşi grav rănit,

încordîndu-şi toate forţele izbuti să se fixeze locului, cînd dădu cu -picioarele de fundul apei, la mal.

— Mai mulţi oameni! Să vie încă cinci oameni! ordonă Sadek în dialectul lui.

Dar cînd se adăugară la tras şi ceilalţi cinci oameni, una din frînghii se rupse, pîrîind uscat. După o clipă se rupseră şi celelalte.

Simţindu-se liber, hipopotamul începu să se mişte, îndepărtîndu-se de mal, şi puii îl urmară.

Neaşteptîndu-se la acest deznodămînt, negrii rămaseră un moment cu gurile căscate, apoi se porniră pe nişte înjurături grozave. Căpitanul Sadek părea că le dă tonul. Din tuciuriu cum era, se făcuse alb la faţă de mînie şi de necaz.

Aceasta n-a împiedicat însă ca monstrul să fie scăpat, cu totul scăpat.

Văzînd partida pierdută, Sadek veni la noi pe punte şi cu o mutră plîngăreaţă ne rugă să tragem în micii hipopotami, care, neştiutori, se ţineau de mama lor.

O puteam face şi încă cu succes sigur, deoarece fugara familie era încă în bătaia carabinelor noastre. Dar eu, cel puţin, nu am vrut să trag în pui. Şi credeam că la fel vor face şi tovarăşii mei, cînd ţîşni de lîngă mine o detunătură de armă.

Trăsese Borel. Şi nu ştiam ce-l determinase.

— De ce ai tras? l-am întrebat.

Drept răspuns, altă detunătură răsună şi apoi alta, şi alta…

Totuşi fugarii îşi continuau nestingheriţi retragerea, fără oprire. Păreau neatinşi.

— Ce te-a făcut, omule, să tragi în micile făpturi? pusei din nou întrebarea lui'Borel, puţin mai tîrziu.

Van Thyft se asocie şi el întrebării mele.

Borel începu să rîdă zdravăn.,

Rămăsei contrariat,

— Am tras în vînt! explică el – am tras în vînt ca să-i fac pe negri să creadă că nu ne-am dat-în lături de a le îndeplini dorinţa…

Capitolul XII

O EXCURSIE CE PUTEA SA SE TERMINE RĂU

Nu e plăcut lucru să te vezi ţintuit locului într-un ţinut pustiu, aşa cum eram noi pe malul păduros al Congo-ului, izolaţi de orice aşezare omenească, din cauza încetării vîntului.

Şi cum răbdarea nu este pentru mine o virtute, mă gîndeam ce mijloc să găsim de a ucide timpul.

Altceva decît vînatul, ce puteam găsi?

Hai atunci la vînătoare 1

Crezuseml că cei 'doi tovarăşi vor accepta fără discuţie iniţiativa mea. Dar nu se întîmplă tocmai aşa. Unul dintre ei, rotofei şi cam greoi – aţi ghicit, sînt sigur, de cine vreau să vorbesc – suferea rău de căldură, iar imobilizarea noastră fără ieşire din cauza lipsei totale a brizei îi alungase cu totul buna-i dispoziţie de totdeauna.

Propunerea mea risca deci să cadă baltă, dacă excelentul şi îndatoritorul Van Thyft nu s-ar fi oferit să mă însoţească – poate chiar numai din spirit de camaraderie.

— O idee bună – spuse el. Ce zici, Borel?

— Pe căldura asta!

— Ai ocazia să mai dai jos din osînză – îl apostrofai eu. i

— Îngrijiţi-vă mai bine de a voastră, să n-o pierdeţi în gura vreunei fiare de pădure.

— Abia vei rămîne să te distrezi pe bord de unul singur – îi replicai eu.

— Ba i-l vom lăsa moştenire pe drăguţul de Sadek, căpitanul, şi hoitul de hipopotam din vîrful catargului…'— mă completă Van Thyft, pe care întîia oară îl auzeam riscînd o glumă.

— Ei, la revedere, „porumbelule" – mă adresai din nou lui Borel, făcînd aluzie la o veche pasiune a lui: tragerea la ţintă în porumbei zburători, sport în care se (lăuda el că este mare maestru, premiat la toate concursurile la care participase.

— Călătorie sprîncenată I Nu vă urez succes, ca să nu vă port nenoroc.1)

Şi se cuibări în hamacul de pe punte.

Ca să-i sporească plăcerea, Van Thyft trase o împuşcătură în direcţia lui, care-l făcu să sară-n sus.

— Vreţi să vă scăpaţi de mine, bandiţilor, dar nu vă merge…

Şi pe cînd ne duceam să terminăm pregătirile, auzirăm în urma noasitră glasul lui Borel.

— Staţi pe loc, măi oameni buni! M-am răzgîndit. Cum să vă las, sărăcuţii de voi, pradă fiarelor din pădure?…

Ne-ia venit inima la loc. Ar fi fost pentru prima oară că Borel ar fi stricat sfînta noastră treime, separîndu-se de nor.

Am continuat totuşi să-l necăjim:

— Ei, uite-aşa vine drăguş la căuş – îi spusei eu în româneşte, explicîndu-i înţelesul.

— Ba să mă ierţi; *n-o fac ca* să mă ţin coadă după voi. Simţeam pur şi simplu nevoia să fac puţină mişcare.

■— Şi-ţi va prinde bine, Borel dragă. Uite, abia ţi-ai exprimat ■această dorinţă şi ai şi început să prinzi siluetă…

— Invidioşilor! 4

Cînd ne-a ajuns din urmă, l-am îmbrăţişat.

Van Thyft părea şi el mai bine dispus ca niciodată. în ciuda firii lui închise, omul acesta avea un suflet de aur.

---

1 Se ştie că în lumea vînătorilor stăruie superstiţia că nu e bine să li se ureze „succes" cînd pornesc la vînătoare : riscă să se întoarcă cu tolba goală, (n.a.)

*

* *

Mergeam la vînat într-o regiune absolut necunoscută. De aceea eram hotărîţi să nu ne angajăm prea departe în inima pădurii. Am luat cu noi şi doi însoţitori negri, dintre care unul părea cel mai isteţ între toţi ceilalţi şi rupea şi cîteva vorbe franţuzeşti. între altele, ei trebuiau să ne ajute la întoarcere şi la transportarea vînatului la bord, dacă norocul ne-ar fi surîs.

Pădurea începea chiar de la linia malului şi se întindea deasă şi bogată în vegetaţie tropicală – dumnezeu ştie pînă unde.

înaintam cu multă greutate şi ajutorul celor doi negri s-a dovedit foarte binevenit. Mergînd înaintea noastră, aproape la fiecare pas trebuiau să înlăture crengile arbuştilor şi să taie lianele împletite în vaste perdele de un verde foarte viu printre copacii uriaşi, deschizîndu-ne calea.

Trecuserăm prima barieră – zid al pădurii – formată din amestecul copacilor mari cu liane şi arbuşti, bariere ce se întîlnesc în mai toate pădurile africane, împiedecînd vederea şi trecerea. În faţa noastră se deschidea, din cînd în cînd, un fel de colnice, care se pierdeau după cîţiva paşi, ori se înfundau în desiş, obligîndu-ne să schimbăm direcţia prin nesfîrşite ocoluri.

Pe cînd traversam un astfel, de colnic, o pasăre mare, complet neagră, se opri pe una din crengile cele mai de sus ale unui „mului". N-o puteam identifica; mi se părea că nici nu mai văzusem asemenea exemplar prin ţinuturile africane colindate de mine… Avea ciocul m|are, adus în formă de cîrlig,

şi în întregime roşu. Zburase probabil cu greutate prin desişul pădurii şi acum părea că se oprise la puţină odihnă. Corpul i se mişca sub suflul grăbit al respiraţiei.

Privea spre noi'.

Nu-mi făcea de loc impresia că ar fi un vînat… comestibil. Dar negrul cel isteţ, ghicindu-mi parcă gîndul, se grăbi să-mi explice (redau în formă inteligibilă ceea ce noi abia am descifrat din gesturile şi puţinele lui cuvinte franţuzeşti):

— Această pasăre, musiu, se numeşte *albmar* şi este foarte bună de mîncat. Carnea ei place şi albilor, care o şi vînează. Am văzut chiar eu mulţi albi împuşcînd albmari şi erau foarte bucuroşi de aceasta. Sînt rare de-tot păsările astea, musiu. E un noroc că ne-a ieşit în cale. împuşcaţi-o, musiu. E foarte bună…

Tovarăşii mei mă priviră întrebători. Aşteptau să ridic arma.

N-aveam însă încredere în spusele negrului şi nu găsii de cuviinţă să stric un cartuş pe ea.

— E cu putinţă să se mănînce carnea unui astfel de monstru înaripat?

Semăna cu o varietate de vulturi de stînci.

Văzînd ezitarea mea, negrul insistă:

— Eu spun, musiu, că pasărea asta e foarte bună de mîncat.

„O fi foarte buna de mîncat pentru voi", mi-am zis eu, gîndindu-mă la deosebirile ce există între noi şi oamenii de culoare, africani, în ceea ce priveşte hrana.

Din bucătăria lor nu lipseşte, între altele, carnea de şarpe, de hipopotam, de crocodil, carne de fiare sălbatice de pădure, nici chiar carne de maimuţă. Sînt triburi, ca cel al dinkaşilor şi silukilor din regiunea Nilului de jos, care întrebuinţează şi apreciază foarte mult… urina de vacă. Ei o folosesc în toaleta lor, în locul parfumurilor, apei de Colonia şi diferitelor loţiuni pe care le întrebuinţăm noi şi pentru care ei n-au nici o preferinţă.

Ştiind toate acestea, nu puteam să am încredere în recomandările însoţitorului negru, pe care în fond îl socoteam de

perfectă bună-credîxiţă: că, după gustul lor, carnea de albmar e bună, foarte bună de mîncat. Se vor fi găsit şi albi care s-o mănînce, dar de nevoie poate, în lipsă de altceva, şi răzbiţi de foame. în vremuri de secetă şi de foame n-am auzit de oameni care îşi amăgeau foamea cu turte de pămînt argilos, iar în timpul asedierii atîtor cetăţi, ostaşii şi populaţia n-au consumat cîini, pisici şi şoareci?

în împrejurarea de faţă n-am voit să risc şi n-am tras în faimosul albmar.

Pasărea nu se mişca din locul unde se aşezase; părea totuşi alarmată de prezenţa noastră.

Borel, potrivit temperamentului său aprins şi gata la orice ocazie să descarce puşca chiar numai pentru plăcerea de a-şi vedea atinsă ţinta, nu se putu stăpîni nici de data as'ta şi slobozi glonţul. O dată cu detunătura văzurăm cum se împrăştie din vîrful copacului un nor negru de pene şi fulgi, iar pasărea, deschizîndu-şi aripile enorme, se pierdu pe deasupra copacilor.

— E rănită! strigară negrii şi alergară în direcţia în care-şi luase zborul pasărea. A trebuit să mergem şi noi pe urmele lor.

Pasărea, rănită, se aşezase pe un copăcel, dar abia a simţit apropierea negrilor, care erau mai sprinteni la alergătură decît noii, şi se ridică din nou în zbor. De astă dată însă, cu mai multă greutate. Aşteptam să cadă dintr-un moment într-altul.

Tot ţinîndu-ne după ea, ne-am trezit lîngă un rîu. Dar nu era Congo-ul', ci unul din afluenţii săi. Pasărea, deşi zbura greoi, se putu depărta de noi şi căzu în partea cealaltă a rîului.

Rîul nu era prea lat; depărtarea dintre două maluri nu era mai mare de 25 metri. Se punea totuşi

întrebarea: cum ajungem dincolo? Pentru mine şi Borel nu era o

problemă trecerea înot. Dar Van Thyft, care nu ştia să înoate?

Unul din negri intră în apă ca să'i încerce adîncimea. Văzînd că o poate trece cu piciorul fără să-i ajungă la umeri, ne propuse să ne treacă în cîrcă, pe rînd. Am primit bucuroşi. în cîteva minute ne-amtrezit pe celălalt mal, fără nici o dificultate şi fără cel mai mic accident.

Spre hazul nostru, pentru transbodarea voluminosului Borel a fost nevoie să colaboreze umerii ambilor negri.

*

* *

De îndată ce se văzură liberaţi de povara noastră, negrii noştri o şi rupseră la fugă în direcţia unde presupuneau că se află pasărea. Toate cercetările lor şi ale noastre au fost însă zadarnice. Nu se zărea nici urmă de pasăre.

Mai rătăcirăm prin pădure, răsfirînd ierburile şi cercetînd desişurile – nimic.

Şi astfel mai trecu o o, ră de orbecăială prin pădure.

Ne simţeam obosiţi şi indispuşi. Pe Borel, încaltea, nu-l mai ţineau de loc curelele. Nu-i mai ardea nici să facă haz de necaz, aşa cum ştiam că-i era obiceiul. Bombănea într-una că i-am stricat tihna, silindu-l să bată acum mărăcinişurile pădurii, umblînd după cai morţi ca să le ia potcoavele.

Ne-am oprit locului, ca să mai răsuflăm. Umbra deasă şi răcoroasă era îmbietoare, dar, ca şi pe malurile Congo-ului, nici aici nu sufla vreo boare de vînt.

Negrii însă, nici gînd să se oprească. Nu se lăsau descurajaţi şi nici în ruptul capului nu voiau să renunţe la urmărirea albmarului.

Din adăpostul nostru răcoros, îi vedeam cum îşi pierd urma în desişul pădurii.

— Cum nu obosesc oamenii ăştia, domnilor? Cum nu li se

topesc creierii de căldură, umblînd cu capetele neacoperite pe arşiţa cea mai teribilă? se întrebă cu voce tare Van Thyft.

— Uiţi că sînt negri şi se găsesc în Continentul Negru, la ei acasă – spusei eu.

— Da, aici sînt în elementul lor – adăugă Borel. Dar iată, voi doi rezistaţi mai bine decît mine (deşi sîntem albi toţi trei.

—• Deosebirea e că tu eşti om cu mai multă… greutate decît noi – căutai eu să-l necăjesc.

Iar el nu scăpă replica:

— 'Asta aşa e şi se vede foarte bine – şi la propriu şi la figurat.

Pe cînd pălăvrăgeam noi, tolăniţi la umbra unui copac înalt, auzirăm nişte strigăte, pe care le puteai asemăna cu lătratul cîinilor de vînătoare atunci cînd îşi anunţă stăpînul că au descoperit urma vînatului. Erau strigătele negrilor noştri. Ne-am bucurat, socotind că în chipul acesta ne dau de veste că au prins pasărea.

Eu şi Van Thyft ne puserăm repede pe picioare şi în cîteva minute ajunserăm la locul de unde auziserăm strigătele.

Borel n-a vrut să-şi părăsească odihna.

Găsind pe cei doi negri, ce văzurăm? Nimic: nici o palmă de albmar. măcar.

— De ce ne-aţi chemat? îi întrebarăm noi, contrariaţi.

— Pe aci a fost pasărea, musiu. Albmarul a trecut pe aci…

— O fi trecut, dar unde e acum?

— Albmarul a fost aci, jurăm, musiu! tot repeta negrul asigurarea lui naivă, încălecînd cuvintele şi suprimînd unele sunete, aşa cum obişnuiesc ei.

• — Fi-v-ar de rîs albmarul! bombănii eu, întorcîndu-le spatele, ca să iau din nou drumul spre adăpost, împreună cu olandezul.

Negrii au rămas foarte consternaţi, văzîndu-<ne că-i părăsim. Van Thyft nu-şi putu stăpîni rîsul.

Cînd am ajuns lîngă Borel şi i-am povestit scena, a rîs şi el ou poftă, jubilînd de pătărania noastră.

Dar tot Borel ne atrase atenţia:

— I-. aţi lăsat, ca nişte guguştiuci, de capul lor; ăştia sînt în stare să umble şapte zile şi şapte nopţi după sărăcia aia de pasăre, lăsiîndu-ne singuri aci, în inima pădurii.

Avea dreptate. Ce era de făcut? Ca-ntotdeauna, Van Thyft se hotărî şi-l văzurăm plecînd după ei, fără să rostească un cuvînt, ca să-i aducă.

A trecut mai bine de o oră, pînă l-am zărit venind cu cfei doi negri.

Van Thyft era foarte încruntat, ceea ce ne-a făcut să înţelegem că avusese mult de furcă cu ei, pînă să-i hotărască să renunţe la căutarea păsării.

Negrii se temeau de o. nouă bruftuială din partea noastră şi aşteptau, spăşiţi, judecata.

Nu le-am zis nimic. Mai tîrziu i-am poftit doar şi pe ei să se odihnească, pentru ca după un scurt popas să luăm drumul spre corabie.

Van Thyft, asudat şi frînt de oboseală, se trînti numaidecît în iarbă.

Capitolul XIII

NEGRUL CU BARCA ÎN SPINARE

'Antrenaţi, fără să ne dăm seama, în cursa prostească pentru căutarea păsării rănite, ne depărtasem mult de malul Congo-ului, unde era acostată corabia; dar, fiindcă ne aflam lîngă cursul unui afluent al acestuia, socoteam că nu va fi prea anevoios drumul la întoarcere.

Odihna ne prinsese bine; ne simţeam picioarele dezmorţite, răcoriţi şi învioraţi, gata să pornim din nou la drum.

Ne-am ridicat din iarbă şi abia făcurăm cîţiva paşi şi înaintea noastră apăru o arătare stranie. O făptură omenească, ţinînd deasupra capului o luntre mică, venea în goana mare. Nu venea chiar spre noi; cu capul ascuns în scobitura luntrei, fugea cu o sprinteneală uimitoare, ţinînd linia rîului. Se vede /că luntrea nu era prea grea, ca să-i stînjenească goana.

Puţin timp după această apariţie, auzirăm în urma ei strigăte amestecate de oameni. Şi nu trecu mult, cînd după o cotitură a rîului văzurăm o ceată de vreo douăzeci de negri şi negrese gonind după individul cu luntrea.

Intrigaţi de această nouă tărăşenie ne-am oprit, întreb îndu-ne:

— Ce naiba s-o fi întîmplat?

— Ce hram poartă omul cu barca în cap şi de ce îl urmăresc ceilalţi?

Negrii noştri n-au ştiut să ne dea nici o desluşire.

Le spusei atunci să urmărească pe fugar, să-l prindă şi să-l aducă înaintea noastră. Negrii s-au executat, de parcă n-ar fi aşteptat decît acest lucru. Am urmărit cursa lor pînă i-am pierdut din vedere. J

Am aşteptat aşa multă vreme, dar să se întoarcă^, pace. începuserăm să ne neliniştim, de teamă să nu se fi rătăcit de noi, bîjbîindu-ne urma.

Borel rupse tăcerea, sppnînid că e foarte probabjl că dacă ai noştri au pus mina pe fugar, ceata urmăritorilor nu-i va fi lăsat să-l aducă la noi.

După părerea sa, oamenii nu-l puteau urmări, desigur, pe fugar pentru vreo faptă bună.

— O fi vreun hoţ, un răufăcător – întări Van Thyft presupunerea lui Borel.

împinşi de gîndul că oamenilor noştri li s-a întîmplat vreo

neplăcere, amestecîndu-se pe nepusă masă în daravelile altora, am hotărît să mergem în căutarea lor şi, eventual, să-i scoatem din încurcătura în care se băgaseră din vina noastră.

Abia pornirăm în direcţia în care dispăruseră fugarul şi urmăritorii lui, cînd văzurăm apărînd pe lîngă mal cei doi negri împreună cu purtătorul bărcii. Acesta o ţinea vîrtos deasupra capului, dînd parcă să înţeleagă că pentru nimic în lume nu s-ar fi despărţit de ea.

Cînd au ajuns lîngă noi, negrul cel isteţ se trudi să ne explice întîmplarea:

— L-au pierdut. Vroiau să pună m'îna pe el să-i. ia bărcuţa. Noi l-am ascuns pînă cînd urmăritorii au trecut de noi, crezînd că fugarul e tot înainte. De acum pot să-l caute ei mult şi bine.

Toată explicaţia ne-o dăduse negrul nostru cu ajutorul celor cîteva cuvinte franţuzeşti pe care le schimonosea, dar mai mult cu ajutorul unei mimice foarte expresive, cu care îşi însoţea sporovăială lui.

— Dar ce a făcut în definitiv, omul acesta? Pentru ce-l urmăresc atît de înverşunat ceilalţi? se interesă Van Thyft, pe tonul sever al unui veritabil judecător.

— Nu ştiu, musiu… voiau să-i ia bărcuţa.

— Întreabă-l cine este, de unde vine şi de ce voiau să-i ia bărcuţa.

Urmă o avalanşă de sunete guturale, de gesturi, de surîsuri schimbate între negrii noştri şi cel interogat.

Instrucţia aceasta a durat aproape jumătate de oră şi ar fi continuat poate pînă la miezul nopţii, dacă eu şi cu Borel nu ne-am fi pierdut răbdarea, invitînd pe negrii noştri să ne spună tot ce aflaseră.

Lucrul nu era deloc uşor pentru negrul nostru cel iscusit.

Luîndu-şi înfine inima în dinţi, acesta începu:

— Omul cu bărcuţa se numeşte Olisur – şi tribul său este Emiiaj. Zice că a lucrat în multe rînduri în oraşele de pe ţărmlurile Congo-ului, dar n-a reuşit niciodată să strîngă destule parale prin munca sa, pentru a putea călători. Spune că-i place să umble mult, să cunoască lumea. Vrea să plece din ţara lui, vrea să trăiască în ţara albilor.

Din tribul său, Emiaj, pînă aici, este o cale de trei zile de mers de-a lungul ţărmurilor acestui rîu; el a ajuns însă numai în două zile pînă aici. Şi dacă nu ar fi fost împiedecat de urmăritorii săi, ar fi ajuns chiar în această noapte în Congo.

Tălmaciul se opri puţin, pentru a-şi aduna gîridurile, deoarece acum începea partea cea mai grea a povestirii. 1

în acest moment Olisur, cel cu barca, întrebă pe negrul-tălmaci de ce şi-a întrerupt istorisirea. Iar acesta reluă firul povestirii:

— Omul acesta a făcut numai două zile de drum pentru că, trecînd printr-un sat situat pe ţărmul Congo-ului, a dat de o barcă trasă pe uscat. A luat-o el gîndindu-se că-i va fi foarte de folos ca să ajungă mai repede în ţara albilor,

Abia pornise însă să coboare rîul cu barca, şi locuitorii satului, prinzînd de veste, s-au urcat repede în bărcile lor şi au început goana după el. Numărul urmăritorilor creştea necontenit.

Ca să nu fie încolţit şi prins, a sărit pe uscat în dreptul satului Durdam, a luat barca în spinare şi a rupt-o la fugă. Cînd au ajuns în dreptul satului Durdam, primii urmăritori, de teamă să nu le dispară băncile, au încetat urmărirea şi s-au întors la locurile unde erau priponite, mulţumindu-se să aducă faptul la cunoştinţa locuitorilor din al doilea sat, care le-au luat locul în continuarea urmăririi.

Negrul-tălmaci făcu din nou o pauză scurtă, după care adăugă:

— El spune că dacă ar fi lăsat barca în mîna urmăritorilor, ar fi scăpat lesne, dar eil nu putea să se despartă de barcă, căci fără ea n-ar mai fi putut' ajunge în ţara albilor. Dîndu-i noi ajutorul, a putut să scape de urmăritori.

— Şi acum ce pofteşte? încotro vrea s-o ia?

— V-am spus: în ţara albilor, în ţara dumneavoastră. Pentru aceasta el cere acum lămuriri cum poate ajunge acolo, ce drum trebuie să urmeze?

Un zîmbet înţelegător mi-a fluturat pe buze.

— Ciudat negru! mi-am zis. Şi năzuinţa lui de a colinda prin lume, de a vedea ţări noi, de a munci şi a trăi în ţara albilor?!…

O, cît de bine înţelegeam sufletul acesta aventurier, romantic, adăpat la izvoarele fanteziei şi ale celui mai curat optimism 1

Fapta pentru care era urmărit nu mai avea nici o importanţă pentru mine. A săvîrşit-o în slujba marei, sfintei lui năzuinţe, de a cunoaşte lumea, de a se ridica din mizeria vieţii înguste, înapoiate, sălbatice, în care şi-a trecut anii pînă acum. Mai sus, tot mai sus – excelsior! — aceasta era lozinca sufletului său, care-i încolţise nebulos în conştiinţă, dar cu o dîrzenie pe care nimeni n-o putea zăticni.

Dar cum va putea ajunge el în ţara visurilor lui cu ajutorul ridicol al acestei sărmane bărci plăpînde?!

Cum aş fi dorit din tot sufletul să-l pot ajuta I

— Omul acesta este un hoţ şi trebuie predat autorităţilor! mă deşteptă din visare vocea aspră şi autoritară a lui Van Thyft. Şi-a însuşit un bun care nu-i aparţinea…

Puţin a lipsit să nu mă reped la olandez şi să-î zdrobesc ţeasta capului cu patul armei.

M-am stăpînft la timp ca să nu oferim negrilor un spectacol detestabil.

între timp îmi venise-n minte o soluţie împăciuitoare. Spusei interpretului să comunice lui Olisur că-l vom lua pe corabia noastră şi la reîntoarcere va călători cu noi pînă la Matadi, unde vom vedea ce rămîne de făcut.

— Cum vom vedea ce avem de făcut?! Ştim foarte bine ce avem de făcut: îl vom preda autorităţilor din Matadi.

— Bine, fie şi aşa! mă mulţumii eu să închid discuţia, indignat pentru a doua oară de puritanismul justiţiar al lui Van Thyft. s

Capitolul XIV
FURNICARELE

Se făcuse tîrziu cînd această iritantă istorie luă sfîrşit prin găsirea soluţiei în cazul Olisur.

Era deci timpul să ne întoarcem. Păţania cu pasărea albmar şi incidentul Olisur ne-au făcut să pierdem de-a surda o zi întreagă. Singurul lucru care m-a amuzat şi m-a mişcat a fost destăinuirea proiectelor fantastice plăsmuite de mintea înfierbîntată a negrului cu barca, care nu-mi ieşea din cap.

Preocupat de frumoasa lui poveste, n-am băgat de seamă că rămăsesem mult în urma tovarăşilor mei. Am grăbit pasul şi am întins-o la drum.

Ştiam că drumul ia întoarcere îţi pare totdeauna mai lung şi mai greu. Dar de data asta aveam impresia că această credinţă se adevereşte cu vîrf şi-ndesat.

Aveam de traversat afluentul Congo-ului, care îşi urma cursul la dreapta noastră, deci trebuia să căutăm punctul pe unde traversasem la venire, deoarece acolo descoperisem un vad foarte bun de trecere.

Asta era părerea mea, dar nu şi a celor doi însoţitori, care susţineau că puteam trece rîul prin orice parte. Eu socoteam că era mai sigur să alegem vadul prin care trecusem prima oară.

Procedînd astfel, am fi găs'it foarte uşor locul unde ne odihnisem în aşteptarea negrilor care hoinăriseră după pasăre.

Şi de aci ne era mai uşor să ne orientăm pe drumul care răspundea la corabie, deoarece am fi întîlnit în drum toate urmele lăsate de noi la prima noastră trecere.

M-am supus însă părerii majorităţii, ca să trecem rîul în punctul în care ne găseam atunci.

Acolo apa era mult mai adîncă şi n-o mai puteam trece, ca la venire, pe umerii negrilor.

Cum aveam: barca negrului fugar la îndemînă, am trecut cu ea. Şi cum era imposibil să încăpem toată ceata – şase inşi – într-o luntriţă, care abia putea să susţină numai două persoane, am decis ca noi trei să folosim barca cu rîndul, iar negrii să treacă înot.

Prima trecere cu bărcuţa am făcut-o eu şi Van Thyft. Unul din negri a condus-o apoi goală la celălalt mal, ca să se îmbarce numai de unul singur subţirelul Borel. Trecerea lui n-a fost, fireşte, scutită de glumele şi rîstele noastre.

Odată debarcaţi cîteşitrei, căutai să-l previn pe olandez:

— Ştii, domnule Thyft, că acum nu-l mai putem denunţa pe Olisur?

— De ce?

— Pentru că ne-am servit de corpul delict – adică de barca furată – liberi şi de bună voie, în cunoştinţă de cauză că era lucru de furat.

— Este chiar aşa – confirmă Borel. Legalmente sîntem consideraţi colmplicii lui Olisur…

Am observat că gluma mea s-a prins. Olandezul înclinase capul, ridicînd din sprîncene, şi părea frămîntat de gînduri. Aceasta mă înveselea foarte.

După un timp, Van Thyft, preocupat intens de chestiunea pe care o ridicasem, spuse:

— Dar atunci nu-l putem primi nici pe bord. Este un infractor, un hoţ, şi nu-l putem primi în. tovărăşia noastră.

— Ba să mă ierţi! Cu corabia este altceva. Cînd vasul este în cursă, căpitanul este autoritatea. Căpitanul controlează şi răspunde de toţi oamenii de pe bord şi de tot ce se petrece pe vasul lui. El are puteri disciplinare şi chiar judiciare, cînd este cazul, dtipă cum poate îndeplini şi funcţiunile ofiţerului de stare civilă: extracte de naştere sau de deces, cînd actele respective se înt'împlă pe vapor. La nevoie, tot el îndeplineşte şi oficii sacerdotale.

El poate deci să judece fapte penale petrecute în cursul călătoriei, cum şi pe infractorii pe care îi descoperă el sau îi sînt denunţaţi. în scurt, negrul ne poate denunţa oricînd ca complicii săi, ca unii ce ne-am folosit cu bună ştiinţă de luntrea furată, înţelegi asta? Ne va denunţa, ne va acuza. Şi acest lucru îl va face şi cînd vom sosi la Matadi, în faţa agentului de poliţie, care se va prezenta la bord.

Aş fi dorit ca cititorul să fi fost martor ocular la această scenă, ca să fi putut contempla expresia feţei lui Van Thyft în acel moment.

Eu, care am fost de faţă, m-am socotit pe deplin răzbunat

*

* *

în timp ce mergeam noi aşa, pălăvrăgind şi împungîndu-ne, observai că negrii căutau de zor. punctul de unde trebuia să ne orientăm. Umblam în neştire, fără să avem vreo siguranţă că sîntem pe drumul cel bun.

Se înserase; *era ora* 6 trecute şi tot nu găsirăm punctul de orientare. Tot părîndu-ni-se că am dat de el, apucam direcţii înşelătoare, care ne împingeau tot mai adînc în interiorul pădurii.

Borel gîfîia şi înjura în draci; eu eram enervat şi le imputam că n-au dat ascultare sfatului meu de a trece apa prin vadul pe unde

trecusem la venire.

Numai olandezul tăcea, închis în gîndurile lui.

Trecu încă o jumătate de oră pînă ne văzurăm din nou la ţărmul rîului pe care îl părăsisem.

Pădurea era atît de deasă şi drumul atît de anevoios printre perdelele de liane şi ierburi, care făceau ca înserarea să sporească şi mai mult întunecimea pădurii…

Sărmanul Olisur ne urma cu răbdare şi părea că se simte foarte fericit în compania albilor. Grija lui cea mare era concentrată tot asupra bărcii, pe care o ţinea cu religiozitate deasupra capului. Oboseala nu se lipea de el.

★

★ *

Pe la şapte, pierdusem orice speranţă că vom ajunge la sălaşul nostru, corabia. Abia ne mai ţineam pe picioare. Bietul Borel se clătina ca un vas în timp de hulă.

Cel mai potrivit lucru era să ne oprim şi să alegem un loc bun, unde să poposim peste noapte, urmiînld ca a doua zi să întreprindem mai odihniţi investigaţiile pentru găsirea drumului bun.

Am ales unul din colnicele mai apropiate.

Negrii au aprins un foc bun, spre a ne apăra de atacul fiarelor, cu toate că ştiaim că din cauza luminii vom fi asaltaţi, în schimb, de negurile de ţînţari. Am socotit însă că este mai acceptabil să suferim înţepătura ţînţarilor decît ghiara sau muşcătura fiarelor.

Unul din negri făcea de pază lîngă foc, spre a-l întreţine, iar celălalt şi Olisur se tolăniră în iarbă, ca să se odihnească, aşa cumj făcurăm şi noi.

Cel dintîi care a adormit a fost, bineînţeles, Borel şi după el olandezul. Pe mine, somnul refuza să mă viziteze.

Trecuse vreo jumătate de oră, cînd auzii mîrîitul lui Borel, care se agita grozav.

— Lăsaţi-mă să dorm odată 1 desluşii eu, printre gemetele şi zvîrcolirile lui.

— Ce dracu l-o fi apucat?

Mă sculai în capul oaselor şi la lumina focului băgai de seamă că pe faţa, gîtul şi mîinile lui forfoteau nişte gîngănii mici.

Mă apropiai mai bine. Era un val de furnici, care tăbărîse pe trupul gras şi sîngeros al simpaticului nostru marsiliez…

— — Ptiu! fir-ar al dracului, dar bine am nimerit-o – vorbii eu de unul singur – ne-am instalat lîngă un furnicar.

Abia făcusem această descoperire şi-l văzui pe olandez zvîrcolindu-se şi scărpinîndu-se de mama focului, de să-şi rupă carnea de pe el.

I-am scuturat pe amîndoi, ca să se scoale, i-am deşteptat şi pe negri, şi împreună am pornit-o în căutarea altui adăpost.

Ştiam din proprie experienţă ce înseamnă un furnicar în Africa. Eram doar Stan-Păţitul din alte călătorii.

Asemenea furnicare se întîlnesc adesea în pădurile africane. Ele nu sînt simple şi modeste muşuroaie, aşa cum le cunoaştem prin părţile noastre. Aici, ele ating înălţimea unei case. Şi nu sînt uşor de distrus, pentru că furnicile de prin părţile acestea secretează o materie lipicioasă, ca un fel de clei, care încheagă pămîntul şi paiele adunate în furnicare, cimentîndu-le. Nu le-ai putea distruge decît cu tîrnăcopul, şi aceasta destul de greu. Dar cine s-ar încumeta? Ar cădea imediat pradă milioanelor de furnici, care atacă în valuri-valuri, urmărind pe imprudent pînă la distanţe de sute de metri. Căci aceste furnici sînt foarte agresive şi răzbunătoare cu cei care le atacă sau distrug cetatea lor.

Interesant este că în cazul cînd li se distruge totuşi aşezarea, ele

îşi mobilizează imediat toate forţele şi oricît de mare va fi fost distrugerea, într-o singură noapte o refac în întregime, ca şi cum nu s-ar fi produs.

*

★ *

Pe cînd umblam ca să ne găsim un alt culcuş, auzirăm un zgomot de crengi rupte şi ca un fîşîit moale în iarbă, prin apropierea noastră, apoi umbra unei făpturi omeneşti.

— Blestemată zi! îmi ziceam în gînd – numai neplăceri şi ghinioane. Ce primejdie ne mai paşte acum?

Umbra se desprinse bine din desiş şi un glas cunoscut ni se adresă:

— Ce faceţi aici, musiu?

— Pe dracu ghem —răspunsei eu, —• recunoscînd de data aceasta şi glasul şi înfăţişarea.

Era călăuza. Văzuse de pe bord focul, căci ne aflam în apropierea locului unde era acostată corabia, şi şi-a închipuit că trebuie să fim noi.

Văzînd că nu ne-am înapoiat pînă la căderea nopţii, toată lumea rămasă pe vas a bănuit că ne-am rătăcit. De aceea căpitanul a trimis în ajutorul nostru pe negrul-călăuză şi încă un însoţitor, care se afla mai departe, lîngă un copac.

După cîteva minute ne aflam cu toţii pe corabie, şi cu Olisur, bineînțeles.

Am răsuflat uşurat. Niciodată, parcă, nu mi se păruse biata noastră corăbioară atît de ospitalieră, atît de încîntătoare. Nu era ea limanul salvării noastre, acum şi pînă acum? Fortăreaţa, la adăpostul căreia ne-am putut apăra împotriva tuturor atacurilor şi tuturor primejdiilor prin care trecusem?…

Desigur că aşa era.

Şi alături de noi, tot ea mai primea acum la sinul ei ospitalier un fugar, un oropsit iluminat de un gînd mare, feeric, gîndul de a cunoaşte lumea, de a-şi schimba viaţa, de a veni în contact cu albii şi cu civilizaţia lor.

Ne-am grăbit să-l prezentăm căpitanului, care l-a primit prietenos şi binevoitor. Toate acestea mi-au umplut sufletul de bucurie şi de satisfacţie.

Dar, durere! Bucuria şi frumoasele mele proiecte în legătură cu acest negru minunat şi cu drumul ce voiam să-i deschid spre lumea visurilor lui, s-au năruit în foarte scurtă vreme.

Nu trecuse o oră de la sosirea noastră pe vas şi negrul fugar dăduse bir cu fugiţii…

Ce se întîmplase?

Se vede treaba că negrul tălmaci, care mijlocise înţelegerea noastră, îl pusese în curent cu ameninţările lui Van Thyft şi de frică sa nu-l dăm pe m'îna autorităţilor din Matadi a dispărut cu luntre cu tot. Cu luntrea lui făcătoare de minuni, cu luntrea cu care trebuia să ajungă în ţara albilor…

Ce se va întîmpla acum cu el? Se va aventura cu luntrişoara lui pe apele fluviului Congo?

Sînt sigur că aşa va face.

Dar cum va lupta. el cu atacul monştrilor acva-. tici şi cu toate primejdiile unei călătorii atît de riscante?

Dacă vedeam în el un luptător şi un erou, mă înfioram la gîndul că acest brav între bravi va cădea 'la prima întîlnire, pradă uşoară lăcomiei nemilostive a crocodililor şi hipopotamilor, căpcăunii apelor din ţările calde…

Dispariţia negrului cu barca nu mi-a ieşit multă vreme din minte în timpul călătoriei. Şi pentru că această dispariţie fusese pricinuită de ameninţările lui Van Thyft că-l va preda autorităţilor din Matadi,

nu puteam ierta prietenului meu această cruzime fără rost. Şi fapta lui mi se păTea cu atît mai ciudată cu cît, în general, Van Thyft avea un suflet bun şi generos şi înţelegător în relaţiile cu ceilalţi oameni, cu toată firea lui ursuză. Faţă mai ales de oamenii de culoare, el nutrea o simpatie vădită.

Eu, care avusesem contacte mai dese şi mai lungi cu aceşti oameni, trăind multă vreme în mijlocul lor, împărtăşind cu ei şi zile bune şi zile rele, înfruntînd alături de ei nenumărate clipe grele de primejdii şi nesiguranţă, ajunsesem să cunosc fondul bun al sufletului lor, simţul lor de dreptate, de ospitalitate şi de sacrificiu, care-i ridica în ochii mei.

I-am cunoscut în toate întovărăşirile pe drumurile anevoioase de-a-lungul unor regiuni aproape neumblate. Niciodată obosiţi, întotdeauna respectuoşi şi îndatoritori, răspunzînd bucuroşi ori de cîte ori am apelat la serviciile lor de însoţitori credincioşi.

Oameni sobri şi nepretenţioşi, la sfîrşitul fiecărei expediţii, citeam pe feţele lor regretul că se despart de noi.

Iată de ce n-am putut înţelege.'şi n-am putut ierta atitudinea lui Van Thyft faţă de negrul cu luntrea.

Capitolul XV

IN LUPTA CU CONDORII

Negrii din echipajul corăbiei noastre s-au consolat repede de pierderea micilor hipopotami, la care avusesem o contribuţie hotărîtoare.

De fapt, le rămăsese încă destulă carne din hoitul primului hipopotom şi care atîrna spînzurată de catartul principal. Ei priveau toate întîmplările, bune sau rele, prin prisma fatalismului. Aşa a fost să fie I

Şi acum, fiindcă li se făcuse foame, priveau cu nesaţ la rămăşiţele hipopotamului din vîrful cat'artului. încinse de căldura

soarelui african, deveniseră poate tot atît de fragede ca şi carnea puilor de hipopotam, după care jinduiau atîta. Şi cu siguranţă că aşa era de îndată ce începuse să intre în putrefacţie.

★

* *

Chestiunea care ne preocupa însă pînă la îngrijorare era aceea a continuării expediţiei. Terminarea benzinei şi nemişcarea atmosferică ne ţintuisera locului. Cît timp am avut combustibil, nu era dimineaţă în care să nu simţim adierea plăcută a brizei. Acum stăm înţepeniţi lîngă malul pustiului, fără să vedem o frunză mişcîndu-se în arborii din apropiere.

Şi totuşi era atît de frumos! Nici un nor nu se ivea pe cer, deci nu ne puteam aştepta la briză nici în ziua aceea.

Am revenit din nou la ideea de a trimite cîţiva negri la Buwar după combustibil. Călăuza ne atrase atenţia că oamenilor le va trebui o zi întreagă ca să ajungă şi să se întoarcă de la Buwar. Şi dacă în lipsa lor se iscă vîntuleţul mult aşteptat? Nu ne va folosi la nimic, căci va trebui să aşteptăm întoarcerea oamenilor noştri. Dar în afară de asta, ne mai spuse călăuza că după ştiinţa lor la Buwar nu se găseşte benzină, pentru că acolo nu acostau vase cu motor, ci numai mici ambarcaţiuni cu pînze şi bărci.

Am renunţat deci la această încercare, rămînînd mai departe în aşteptarea mult jinduitei brize.

A

* *

Marsiliezul era desperat. După peripeţiile obositoare ale aventurii din ajun, se umflase de somn şi acum nu-şi găsea astîmpăr. Nici eu nu mă simţiam în apele mele.

Nu e de loc plăcut lucru să te vezi poticnit în cursul unui drum lung, neputincios în faţa capriciilor naturii. Mişcarea, ocupaţia au

darul de a te smulge din mlonotonia şi plictise'lele aşteptării. Timpul trece mai uşor şi aşteptarea îţi pare mal suportabilă.

Trebuia să căutăm deci o ocupaţie, un divertisment, care să ne scoată din marasmul în care ne afundasem.

Cu ce te puteai îndeletnici sau distra în acest colţ izolat şi puţin rămas parcă în afară de lume?

M-am gîndit că singurul mijloc de dezmorţire în această pustietate e tot vînatul. Van Thyft a fost de acord, dar Borel, amintindu-şi pătărania din ajun cu urmărirea albmarului şi cu toate ostenelile şi necazurile îndurate, ne-a declarat solemn că preferă să-l împuşcăm decît să părăsească culcuşul din hamac.

Am riscat totuşi o întrebare adresată ghidului:

— Ai idee cam ce fel de vînat se poate găsi prin părţile astea?

— De tot felul, musiu, dar nu trebuie să ne depărtăm prea mult de ţărm.

— De ce?

— S-ar putea porni vîntul şi dacă ne-am îndepărta prea mult de ţărm, l-am pierde.

— În acest caz, lîngă ţărm, ce-am putea vîna decît şerpi, crocodili sau hipopotami? Mai bine lipsă.

Ghidul ne mai spuse că Sadek nevenirid cu noi, nu trebuie să-l lăsăm singur la bord.

— Dar pentru ce, îl mănînCă lupii?

După ezitările semnificative ale călăuzii, apa înţeles care era motivul. Sadek suferea de moarte din pricină că-i lipsea băuturica. Fusese prea mult timp înţărcat de acest stimulent care făcea parte dintre tabieturile lui de fiecare zi. Se usca bietul om pe picioare. De aceea, n-ar fi de mirare ca în lipsa noastră şi în cazul cînd se va fi stîrnit vîntul s-o pornească fără noi cu corabia în căutarea elixirului de palmier. Ce nu face omul la desperare?

— Totuşi ceva tot trebuie să încercăm, ca să ne clintim din loc – îl auzii pe Borel dîndu-şi părerea. Poate că mai departe vom da de puţin vînt…

Toate bune, dar prin ce mijloc am fi putut pune vasul în mişcare-?

Ne-am gîndit să tragem la edec, legîndu-l cu funii şi punînd pe negri să-l tragă de-a lungul malului, ei înaintînd pe uscat.

Dar navigînd de-a lungul ţărmului, riscam ca vasul să se lovească de colţuri de stîncă şi să se avarieze, sau putea să se împotmolească… Ar accepta oare Sadek ca vasul lui să înfrunte asemenea pericol?

Cum o-ntorceam, cum o suceam, soluţia nu putea fi găsită şi nu ne rămînea decît tot soluţia aşteptării îndărătnicei brize pentru a ne continua drumul.

— . Eu cred că în' colţul ăsta /adăpostit între coline vom aştepta mult şi -. bine să bată vîntul – – opină Van Thyft, care pînă acum urmărise conversaţia noastră fără să fi scos un cuvînt.

După părerea sa, numai vîntul de nord putea să mişte corabia, dar pentru aceasta trebuia să ieşim cu orice preţ din acest refugiu închis vînturilor.

— Bine, bine, dar cum ieşim de aici?

Borel propuse tot mijlocul tragerii la edec.

L-am chemat pe Sadek la consultare şi după ce l-am pus la curent cu soluţia la care ne oprisem şi cu considerentele pe care ne sprijineam, a fost şi el de părere că, părăsind acest loc, era posibil ca mai departe să întîlnim vînt.

Executarea acestui plan ne-a dat însă mult de lucru, pentru că între timp vasul se împotmolise, ceea ce ne-a silit să descărcăjm pentru a doua oară toată încărcătura grea de pe punte.

Negrii, care, ca şi noi, începuseră să simtă şi ei plictiseala, au

muncit din greu; am pus şi noi mîna de i-am ajutat.

Au legat apoi funiile; unii dintre negri au coborît pe uscat, iar alţii.au rămas pe punte, ca să împingă cu prăjinile. L-am lăsat pe Borel la bord, ca să controleze mişcarea vasului, iar eu şi cu Van Thyft am coborît cu armele pe ţărm, ca să putem apăra pe negri, în cazul cînd am fi fost atacaţi de fiare.

Vasul s-a desprins în sfîrşit 'din locul unde era înţelenit şi şi-a reluat încet plutirea, spre liniştirea şi bucuria noastră.

Am mers aşa vreo jumătate de oră, fără a cîştiga însă distanţă mare, dată fiind dificultatea de care ne loveam în a da direcţia cuvenită vasului fiindcă, întîmpinînd rezistenţa limanului, vasul se apropia mereu de mal spre partea de unde trăgeau negrii cu funiile, astfel incit cei de pe bord erau nevoiţi să-l depărteze de uscat cu ajutorul prăjinilor, corectîndu-i direcţia.

Pe uscat înaintarea noastră se făcea, de asemeni, cu multă anevoinţă, deoarece de-a lungul ţărmului ne împiedecam de tot felul de vegetaţii, tufişuri, pietroaie, care ne ţineau în loc.

După o oră de trudă, toată lumea era extenuată. Trebuia să facem un popas. Dar se vede că toate ne ieşeau pe dos în ziua aceea. Abia îi spusei lui Borel şi căpitanului să ancoreze, cînd auzirăm un zgomot straniu – nişte foşnete de aripi, însoţite de un croncănit rău prevestitor.

Privirăm alarmaţi în direcţia de unde venea zgomotul, cînd deodată răsună o detunătură.

Borel îşi dăduse seama înaintea noastră de ce se 'i '^'. vînţîmpla şi, ca să prevină primejdia ce ne ameninţa; –, a tras un foc de armă.

Ce fetsa-?. Din înaltul văzduhului o dihanie înaripată se avînta ca o săgeată în direcţia grupului nostru.

Am spus o dihanie, dar, după cum am observat îndată, erau trei dihănii, trei condori de o mărime 7 / considerabilă. Doi se-roteau

sus, în văzduh, pe cînd

7 – al treilea cobora întins spre-noi.

'. • *:.. Cine cunoaşte agresivitatea, -şi ferocitatea acestor păsuri, nu se va mira de spaima stîrnită în rîndurile noastre de apariţia lor.

7 *l'-'ti..* Condorul este o specie de vultur extrem de sîngeros şi rapace. Atacă; în genere, animale mari: cai, măgari, chiar şi boi. Le ucide prin forţa şi viteza izbiturii, înfigîndu-le în cap cangea ciocului lor de oţel.

E foarte rar însă, pe cît ştiu, cazul cînd condorul atacă un om. Aceasta se întîmplă numai atunci cînd este provocat sau omul vrea să-i smulgă prada.

Glonţul lui Borel a rănit pasărea destul de rău, căci acum zbura în jumătate de cerc, năucită, îndreptîndu-se spre apă. Ceilalţi doi zburau deasupra noastră, descriind cercuri din în ce în mai dese şi mai scurte.

Altă detunătură a lui Borel răni pentru a doua oară condorul, care de data aceasta începuse să bată molatic din aripi, spre a-şi menţine plutirea.

Cu toate sforţările, n-a mai putut rezista şi a căzut în apă.

— Se îndrepta spre noi să ne atace – aceasta a fost prima noastră reflexie, care contrazicea însă ceea ce ştiam eu despre condori, că nu atacă omul fără provocare.

Dar împuşcăturile lui Borel, şi uciderea primului condor nu sînt o provocare pentru ceilalţi doi?

Şi comunicai lui Van Thyft gîndul meu.

Olandezul nu-mi răspunse, dar îl auzii strigînd spre cei de pe punte pe ton imperativ:

— Trageţi corabia mai aproape de mal!

Am rămas foarte intrigat de ordinul lui Van Thyft, al cărui rost nu-l înţelegeam.

N-am obiectat nimic. îl cunoşteam doar foarte bine pe olandez, ca să nu-mi dau seama că iniţiativa asta îşi avea temeiurile ei. Nu era doar întîia oară cînd mă vedeam obligat a recunoaşte în taciturnul şi mizantropul Van Thyft un om de curaj şi un spirit dotat cu multă ingeniozitate. Temperamentul lui închis denota frămîntări în adînc, iar lipsa lui de expansivitate îi ajuta să nu-şi piardă cumpătul cînd se găsea în situaţii dificile. Am avut de multe ori prilejul să-i admir aceste calităţi, iar deciziile lui practice şi totdeauna la timp venite ne-a scăpat de multe încurcături.

Priveam fascinat rotirea condorilor deasupra noastră, cînd un nou strigăt m-a făcut să tresar:

— Toată lumea pe covertă! Fără zăbavă! tuna glasul lui Van Thyft, murmurînd încă nu ştiu'ce printre dinţi.

Am urmat grupul negrilor şi al călăuzei care dădeau fuga să ajungă pe covertă. Dar tot nu înţelegeam intenţiile inginerului olandez.

Şadek striga şi el ceva, dar nici din strigătele lui n-am înţeles nimic. Se pare că era un protest împotriva ordinului lui Van Thyft, dacă nu nişte înjurături musulmane pentrucă vasul suferea unele stricăciuni în urma ciocnirii de pietrele de lîngă mal.

În acest timp condorii îşi continuau rotirea, coborînd în cercuri tot mai dese; eu şi olandezul ne-am dus lîngă Borel, ca să ne sfătuim şi să ne pregătim de luptă.

Sadek dădu un ordin şi tot echipajul se refugia în magazia goală a corăbiei. întrebîndu-l pe olandez din ochi ce are de gînd, el şopti misterios:

— Condorii nu vin asupra noastră. Nu pe noi ne vizează ei…

Dar condorii planau totuşi exact deasupra corăbiei şi linia lor' de coborîre avea ca obiectiv final vasul şi oamenii de pe el.

Borel credea acelaşi lucru.

Şi cînd direcţia de coborîre a atacanţilor zburători nu mai lăsa nici o îndoială că noi eram ţinta lor, îl. întrebai pe Van Thyft:

— • Ei, tot susţii căi nu vin pentru noi?

— Sînt sigur de ce spun; aşteptaţi încă puţin şi vă veţi convinge.

— Haide, haide, nu mai susţine prostii! îl dojeni Borel, ridicînd arma sa tragă.

Am tras şi eu o dată cu Borel, dar distanţa fiind încă prea maxe şi mlişcarea păsărilor prea repede, gloanţele s-au rătăcit în aer fără să le atingă.

La auzul detunăturilor, condorii s-au făcut mai fioroşi, mai agresivi.

— Îi provocaţi fără rost şi riscaţi abia acum să se năpustească asupra noastră. Nu v-aţi dat încă seama – ne destănui el, în fine, taina – că ceea ce-i atrage spre corabia noastră este carnea hipopotamului spînzurată de catart, iar nu prezenţa noastră…

Am rămas un moment buimaci, şi' eu şi prietenul Borel.

Desigur, asta era: obiectivul asaltului condorilor era blestemata carne de hipopotam, care începuse să miroasă.

Urmăream cîteşitrei cu atenţia supraîncordată apropierea prădalnicelor hiene zburătoare, curioşi să asistăm, la devorarea hoitului.

I-am lăsat deci să opereze în voie, pregătiţi totuşi să tragem, în caz de nevoie. Aşa chibzuiserăm.

Dar instinctul de conservare şi starea de tulburare în care ne aflam se dovediră mai tari decît chibzuiala noastră. Cînd unul din condori s-a apropiat de vîrful catartului superior, părîndu-se ia un moment că vrea să se îndrepte spre noi, eu şi Borel nu ne-am mai putut stăpîni şi, maşinaliceşte, am apăsat pe trăgaci. Spre mirarea noastră, îndată după noi a tras şi Van Thyft.

După primele trei focuri, au urmat alte trei şi încă altele şi altele,

pentru că în urma provocării noastre, condorul îşi schimbase direcţia şi, ridicîndu-se din nou în văzduh, se pregătea să ne atace pe noi.

Celălalt, ' care plana încă ceva mai sus, se repezi în ajutorul celui dintîi, astfel că, la o mică înălţime deasupra noastră, izbutisem să ne atragem atacul a doi inamici teribili.

Menţionez că este mai puţin periculos să fii atacat de un leu sau chiar de un bivol sălbatic, decît să faci faţă atacului furibund a doi condori.

Nu dădeam pas atacanţilor nici un moment să cîştige timp, ţinîndu-i la respect cu rafalele armelor noastre.

Unul din ei – se pare primul atacant din ultimii doi – îşi încetinea parcă rotirea în aer. Era rănit grav, dar se menţinea încă în văzduh. Această constatare ne determină să ne concentrăm atenţia asupra celui de al doilea. Dar observarăm că şi acesta se ţine cu multă greutate, în aer, făcînd sforţări să salte mai sus.

Deodată se auzi un' chiot de bucurie din magazia corăbiei, unde se adăpostiseră negrii, urmărind printr-o spărtură fazele luptei.

Pasărea mai grav rănită, primind încă un număr de gloanţe, nu s-a mai putut ţine în aer şi a căzut în mijlocul negrilor, care năvăliseră între timp pe punte. Am auzit atunci strigăte de spaimă şi de durere. Condorul căzuse peste unul din negri şi cu ultima sforţare ce-i mai rămăsese îşi înfipsese ciocul său încă puternic în spinarea nenorocitului, rănindu-i tot corpul cu ghiarele. Se zbătea să se ridice iarăşi în zbor.

în acest timp, noi nu-l slăbeam pe cel de-al treilea. După cîteva lovituri, căzu şi acesta rănit mortal, lingă ţărm.

Astfel se încheie lupta cu condorii.

Călăuza ne-a istorisit pe urmă cum s-a întîmplat accidentul negrului rănit. Condorul, deşi grav rănit, în căderea lui s-a aruncat

asupra primului negru ce i-a fost mai aproape. Acesta a căzut grămadă pe punte sub greutatea păsării şi n-a mai putut să se ridice. Condorul, deasupra lui, a început să-l lovească cu plisoul în spinare, ţinînd ghia-, rele înfipte în coastele victimei. Am crezut că-l va lăsa mort. Atunci cu credinţa în Alah, am scos cuţitul la iuţeală şi m-am năpustit asupra păsării. Rănită mortal îşi trase ghiarele din carnea omului şi se întoarse înspre mine. Avusesem însă grijă să mă aşez cu picioarele pe aripile ei. Şi, astfel, nemişcată, îşi dădu sfîrşitul, mulţumită lui Alah.

Ne-am apropiat de negrul rănit. Era tocmai negrul care ne însoţise în ajun în pădure, negrul iscusit care ciripea cîteva cuvinte franţuzeşti.

— Nu e nimic, o să te vindeci repede – îl mîngîiai eu în limba lui atît Cît o puteam şi eu vorbi.

Iar rănitul mă întrebă în limba franceză, aşa cum se pricepea el:

— Adevărat, nu voi muri?

— Fii liniştit, te vei face bine.

Călăuza mă întrebă de asemeni, în şoaptă, dacă într-adevăr nu e nimic grav.

După ce-i dădui toate asigurările, l-am trimis să caute în bagajele mele trusa sanitară, i-am spus să ia din ea tinctura de iod şi pansamentele necesare, cu care să bandajeze rănitul.

x x

Retraşi în adăpostul nostru de la proră, ne-am gîndit înainte de toate că trebuie să ne scăpăm odată de resturile hipopotamului din vîrful catartului. Şi aceasta pentru două motive: întîi pentru că se alteraseră şi făceau aerul irespirabil; în al doilea rînd, pentru că, menţinîndu-le spînzurate, ar fi atras şi alte zburătoare carnivore.

L-am chemat atunci pe căpitanul Sadek, căruia i-am pus chestiunea net: să dea imediat hoitul jos de pe catart… Şi din două

una: sau să-l împartă pe tot oamenilor din echipaj, ca să-l consume – dacă doresc, aceasta, sau să fie aruncat în apă. De păstrat nu se va mai păstra nimic, căci nu permitem depozitarea resturilor nicăieri în cuprinsul corăbiei.

Sadek s-a pronunţat pentru consumarea cărnii, dar cu un amendament, în sensul ca ea să fie împărţită şi mîncată toată odată în momentul cînd vom acosta la debarcaderul primului sat ce ne va ieşi în cale. Planul lui era prea străveziu ca să nu înţelegem ce ţintea. Debarcarea, în primul sat îi da putinţa să-şi procure mult-." jinduitul vin de palmier, căci fără această băutură nu se poate mînca cu poftă carnea grasă de hipopotam.

După ce a fost dat jos de; -pe. caţart hoitul, am făcut pregătirile pentru continuarea'flrumului prin tragere la edec, ca şi pînă acum, deoărece, din cauza lipsei totale de vînt, tot nu puteam folosi pînzele.

Capitolul XVI

INSULA REPTILELOR ŞI CITEVA NOTE UESPRE INTILNIRI CU GORILE

Am reluat aşadar drumul greu în susul apel, fără vînt şi fără benzină, tîrînd după noi corabia, care devenise acum o nesuferită povară.

în timp ce negrii rămaşi pe punte manevrau prăjinile, îndreptînd la fiecare pas vasul spre larg, ca să nu ne ciocnim de mal sau de vreo stîncă, acei care trăgeau de. funii, ţinînd uscatul, asudau din greu, poticnindu-se mereu. înaintarea celor de pe ţărm devenise foarte anevoioasă din cauza terenului mlăştinos prin care erau nevoiţi să treacă. Acolo unde mlaştina era prea mare şi impracticabilă, ei nu puteau continua drumul decît intrînd în apă, ceea ce sporea munca celor de pe punte, deoarece de multe ori rămînea numai pe seama lor sarcina de a împinge vasul.

Era o trudă titanică.

Numai speranţa de a ajunge într-un sat, unde ştiau că dau de vin şi se vor ospăta în lege, le mai ţinea puterile. Gîndul acesta îl preocupa mai ales pe căpitanul Sadek, care îşi însufleţea oamenii prin convingătoare îndemnuri.

Pe noi însă ne preocupa găsirea benzinei, de aceea eram tot mai îngrijoraţi de dificultăţile tot mai mari ale drumului, care ţineau în loc înaintarea, istoveau forţele oamenilor şi întîrziau apropierea noastră de sat.

Eu şi Van Thyft, care însoţeam pe ţărm pe cei care trăgeau la edec, ca să-i apărăm cu armele de un eventual atac al fiarelor, am fost puşi în imposibilitate de a-i mai urma pe uscat, cu toate ocolurile mari pe care eram nevoiţi să le facem, ca să evităm mlaştinile.

Ne-am suit la bord şi am dispus schimbarea oamenilor de pe mal, ca să se poată odihni. Am format astfel trei echipe de schimb, care alternau la tragerea funiilor de pe mal.

Trecuseră multe ore de mers, dar în ciuda aşteptărilor noastre şi a sforţărilor încordate ale oamenilor, sporul se dovedise prea neînsemnat.

Bieţii oameni cădeau extenuaţi.

Am chemat călăuza să ne spună dacă mai avem mult pînă la primul sat.

— Primul sat în calea noastră se'cheamă Alchak – se muţumi el să ne răspundă, dar nu putu, sau nu înţelese, să ne lămurească la cîţi kilometri se află şi nici cîte zile de călătorie avem de făcut pînă acolo, aşa cum ştiam că este obiceiul să se calculeze distanţele prin părţile acestea.

Pe noi ne interesa mai mult distanţa decît numele localităţii, care nu ne ţinea de cald. Ţineam să ştim distanţa pentru că ne îngrijora şi

temerea de a nu izbucni vreo epidemie pe bord din cauza afurisitelor rămăşiţe de hipopotam, intrate în putrefacţie, care, potrivit tranzacţiei încheiate cu Sadek, nu ne puteam descotorosi decît acostînd lîngă primul sat întîlnit în cale.

Fără să fim cît de cît 'edificaţi asupra drumului ce-l mai aveam de parcurs pînă la satul cel mai apropiat şi constatînd că oamenii nu mai pot rezista, ne-am hotărît să poposim pe locul unde ne aflam.

Am comunicat căpitanului şi călăuzei hotărîrea noastră, care a fost primită ca o adevărată binefacere, mai ales de negrii din echipaj, căci la oboseala lor se adăuga şi foamea. ■

în timp ce căutam un punct mai puţin mlăştinos şi mai potrivit pentru acostare şi popas, auzirăm comanda căpitanului:

— Stop!

Era formula pe care ştiam că o întrebuinţa el ori de cîte ori dădea vreun ordin şi noi trebuia să ne interesăjm ce s-a întîmplat.

— Vasul face apă! ne transmise ghidul marea bucurie.

— Asta pune vîrf la toate – exclamă Borel, şi-şi părăsi imediat hamacul.

Trăgînd şi pe Van Thyft – amîndoi ingineri – s-au dus spre Sadek, ca împreună să cerceteze avaria.

După un examen minuţios, au constatat că, de fapt, nu era vorba de o spărtură, ci de deplasarea unor scînduri din peretele vasului dinspre mal, aproape de proră, prin care se infiltra apa.

Atunci ne-am adus aminte că în timpul acostării din noaptea precedentă vasul se lovise de un obstacol, probabil un colţ de stîncă. Noi simţisem şocul, dar nu-i dădusem importanţă. Deplasarea se produsese aproape de linia apei, aşa că infiltraţia se producea numai cînd vasul avea o înclinare mai mare în partea aceea. Totuşi, nu mai puteam continua călătoria fără o prealabilă reparaţie.

După dispoziţiile date de cei doi prieteni ingineri, toată

încărcătura vasului a fost transportată imediat în partea opusă, ca să se degajeze aripa peretului unde se produsese avaria.

Am ales apoi un punct de acostare, unde malul era uscat şi dispus în pantă uşoară, aşa ca să permită ridicarea corăbiei cu prora, 'lîngă care era avaria, pe uscat, ca să se poată începe reparaţia.

Spre norocul nostru, negrii din ţinuturile riverane Congo-ului sînt foarte pricepuţi meşteri. Sînt foarte abili în a construi o casă sau o barcă, sînt tîmplari, zidari, fierari.

Î41

Abia am tras vasul cu prora pe uscat şi luînd cu ei ciocane, cuie, scînduri, o bucată de tablă, s-au şi aşternut pe lucru.

Am admirat zelul acestor oameni, care, uitînd de oboseală şi foame, şi-au pus toate forţele ce le mai rămăseseră la contribuţie, ca să nu ne lase în pană.

Lucrară cu încordare mai bine de o oră, sub supravegherea celor doi prieteni ingineri şi a lui Sadek şi avînd călăuza ca şef de echipă.

Odată terminată reparaţia, ne-am urcat toţi pe bord, iar oamenii au aprins focul pe ţărm, ca să-şi pregătească mîncarea.

Întîlnindu-mă pe bord, Van Thyft, car'e urmărise atent toată lucrarea, îmi spuse:

— Aceasta nu va folosi la nimic.

— De ce?

— A fost numai o reparaţie superficială, exterioară, cînd trebuia întărit peretele pe dinăuntru. încheieturile vasului sînt slăbite şi nu vor putea suporta presiunea apei.

— Dar dacă vom naviga ou băgare de seamă şi aproape de mal, vom putea ajunge pînă la satul Alchak, şi acolo o să încercăm o reparaţie mai serioasă.

— Numai dacă pînă acolo nu ne vor onora cu vizita ceva hipopotami sau crocodili! ne spori buna dispoziţie Borel.

— Pai numai de noroace de-astea am avut parte pînă acum – îi întorsei vorba.

În timpul acesta, oamenii se ospătară, izbutind să mai dea gata o ciosvîrtă din resturile cărnii de hipopotam.

Ospăţul lor ne-a adus aminte că toată ziua nici noi nu îmbucaserăm nimic.

— Dar chiar să vrem n-avem ce! ne înştiinţă Borel, care ţinea evidenţa proviziilor.

— Asta-i una şi mai bună!…

*

* *

Şi fiindcă mai erau cîteva ceasuri bune pînă să se însereze, propusei prietenilor mei să dăm o raită prin pădure, că doar, doar vom avea norocul să ne pice ceva.

— Poate ceva broaşte şi şerpi… cobi din nou Borel.

— Sau poate ceva păsăruici – adăugai eu, optimist.

Van Thyft, ca-ntotdeauna, se asocie cel dintîi la propunerea mea. Şi fiindcă Borel ezita, l-am avertizat:

— Să ştii, Borel, dacă nu vii, din vînatul nostru nu te vei înfrupta.

— De aşa ceva ştiu că sînteţi în stare. Dar iacă, merg cu voi, cu condiţia însă că dacă într-o oră nu găsim nimic, ne întoarcem la corabie, fără să mai rătăcim nebuneşte ca zilele trecute.

— Te asigurăm că ăsta este şi gîndul nostru – îmi dădui cuvîntul.

*

* ★

Ne-am luat carabinele, ne-am ales trei negri mai descurcăreţi, care să ne însoţească împreună cu călăuza, şi la drum.

După vreo oră de umblet, fără să întîlnim nimic vrednic de

vînat, la o mică depărtare se vedea un luminiş. Cînd ne-am apropiat, ne-am trezit pe malul unui lac, încercuit pe margini cu o minunată vegetaţie acvatică.

Ne-am dat seama că este un bun sălaş pentru raţe şi alte păsări înotătoare şi totdeodată un vad sigur pentru diverse animale de pădure.

Ne-am oprit pentru puţină odihnă, dîrid vorbă oamenilor care ne însoţeau să cerceteze malul şi împrejurimile, comunicîndu-ne dacă n-au dat de urmele unor vietăţi.

După o scurtă trecere de timp, cum stăm pe burtă şi admiram priveliştea lacului, observai la o mică distanţă de noi, pe marginea apei, că ierburile se clatină în'dreapta şi-n stînga, iar imediat după aceea pe muchea malului apăru ceva asemănător cu un bolovan umblător.

Van Thyft, care-mi urmărise privirea, puse repede mîna pe armă, crezînd că este capul unui hipopotam sau al vreunei jivine. Borel, care era gata să aţipească, se ridică şi el brusc în capul oaselor, căutîndu-şi arma.

Cum între timp îmi dădusem însă seama ce era cu arătarea de pe mal, i-am oprit să-şi descarce armele, lămurindu-i:

— Liniştiţi-vă! Este o simplă broască ţestoasă…

— Aşa de mare? întrebă Van Thyft.

— Apoi nu ştii că la tropice toate vietăţile şi toate plantele sînt uriaşe?

Şi în aşteptarea negrilor, duşi în cercetarea lo^ cului, le istorisii ce am văzut eu în „arhipelagul reptilelor", în care poposisem cu ani în urmă, în cursul unei călătorii mai lungi cu vaporul.

Arhipelagul se găseşte în Oceanul Pacific, cam în dreptul republicei Ecuador. O notă caracteristică a acestui arhipelag este că în fauna, de altfel destul de sărăcăcioasă, a insulelor care îl

formează, nu există nici o specie de mamifere. Face excepţie doar un soi de focă „otarios", care frecventează apele acestor insule.

Nu întîlneşti aci decît păsări zburătoare şi reptile, puzderie de reptile. Atunci am observat mai ales prezenţa unei broaşte ţestoase uriaşe – de două ori mai mare decît exemplarul ce apăruse acum în faţa noastră. Este vorba de broasca ţestoasă „turtuga", ale cărei labe, spre deosebire de adevăratele vîsle ale broaştelor ţestoase de apă, nu se pot acomoda înotului. De aceea nu trăiesc dedît pe uscat.

Nu mi-am putut explica prezenţa lor pe insule, pentru că nu vedeam cum ar fi putut traversa su*. tele de kilometri de apă, care despart insulele de continent. Afară de ipoteza că existenţa lor aci datează din vremea cînd insulele erau unite şi încorporate uscatului, de care s-au izolat în urma cataclismelor seismice ce au scufundat, de-a lungul mileniilor, regiuni continentale, scoţînd în schimb la suprafaţă părţi de funduri de mare.

Republica Ecuador a încercat să colonizeze insulele arhipelagului, trimiţînd aci pe condamnaţii la muncă silnică pe viaţă. Depottaţii n-au putut însă să reziste şi atunci s-a renunţat.

Din cauza condiţiunilor climaterice – arhipelagul se găseşte în plin ţinut ecuatorial – şi a lipsei de apă potabilă (în insule nu se găsesc nici rîuri, nici izvoare) viaţa omului este cu neputinţă aci. Şi chiar viaţa altor animale, cu excepţia reptilelor, păsăretului şi cîinilor de mare, speţa „otarios", de care ajm pom'enit.

Mai trăia aci şi altă speţă de foce, foarte căutată pentru frumuseţea blănii. Ele au fost însă exterminate de vînătorii în afară de lege.

De fapt şi focele de speţa „otarios" excelează prin frumuseţea blănurilor, dar tirania capriciului modei, care dă preferinţă unui anumit soi de blană, a făcut ca aceste animale dispreţuite de cei care dau tonul modei să supravieţuiască, nefiind socotite obiective

demne pentru vînatul exterminator.

♦

t* *

Abia sfîrşisem povestea amintirilor mele din arhipelagul reptilelor şi călăuza veni să ne anunţe că au dat de urmele prospete ale unei turme de porci mistreţi.

Am sărit în sus şi ne-am dus la locul cu urmele. Da, erau copite de rîmători, se vedea bine, şi apoi pămîntul era scormonit în toate părţile.

Am ţinut drumul urmelor, însoţiţi, de călăuză, în timp ce ceilalţi trei negri se duseseră de iscoadă.

Am umblat ce am umblat, pînă dădurăm peste oamenii noştri, care, văzîndu-ne, ne făceau semne cu mîinile.

Am înaintat tiptil; în capul unei rarişti, împrăştiaţi prin ierburi, o turmă de vreo 10—12 godaci îşi căutau hrana. Din ierburile înalte, apăreau cînd şi cînd la vedere spinările lor spinoase.

Borel, 'potrivit temperamentului său, a tras cel dintîi.

Rîmătorii au ridicat capul şi, ca la comandă, au tulit-o în desişul pădurii, în frunte cu cel mai vînjos dintre ei – căpetenia. Unul singur – godănac – răzleţit de turmă, se încurcase în nişte mărăciniş. Am tras şi l-am culcat la pămînt. Dar şi Borel îşi nimerise ţinta, pentru că pe locul unde se găsea turma, negrii noştri au găsit urme mari de sînge.

Am continuat urmărirea, mergînd pe urma jivinelor, iar negrii mai sprinteni căutau să ajungă din urmă turma.

Mistreţii, chiar grav răniţi, rezistă şi izbutesc cu mare dibăcie să se ascundă, scăpînd de urmăritori.

Unul din negri i-a dibuit însă refugiu mistreţului rănit, dar nu s-a apropiat de el decît după ce i-a repezit o lance în grumaz. Ceilalţi erau greu de urmărit. Se distanţaseră prea mult şi înaintarea

noastră printre liane şi mărăciniş devenise foarte anevoioasă. în afară de asta, ne depărtam prea mult de corabie şi se făcuse tîrziu.

Negrii noştri i-au legat cu funii de liane împletite pe cei doi rîmători împuşcaţi, le-au atîrnat trupurile de două lemne lungi, pe care le-au luat pe umeri, doi cîte doi, şi am pornit cu alaiul spre tabără.

★

★ *

în drum, aproape de rîu, ne-am trezit bombardaţi cu o ploaie de proiectile ce porneau de sus, de deasupra capetelor noastre. Era o colonie de maimuţe, care ne întîmpina cu obişnuitele lor manifestări de joacă. Proiectilele constau dintr-un fel de fructe, asemănătoare cu castanele sălbatice.

Am crezut că o să obosească. Nici gînd.

Săreau mereu de la un copac la altul, pe urmele noastre, făcînd adevărate figuri de acrobaţie şi nu ne slăbeau deloc.

Borel, enervat, a ridicat puşca şi a tras într-un grup căţărat pe un copac din apropierea lui. Una a căzut moartă; celelalte au încremenit. Ţipete sfîşietoare ne-au însoţit apoi, prudent, mai departe, pînă la corabie.

Aci, cocoţate pe arborii din vecinătatea noastră, s-au dedat la nişte manifestări teribile, un adevărat atac organizat. Unele coborau şi culegeau de pe jos tot ce putea servi ca proiectile, cu care aprovizionau pe cele irămase la postul lor, în pomi. Un cor barbar de ţipete stridente însoţeau bombardamentul, împiedicînd pe bieţii negri să facă cum trebuie toaleta porcilor şi să ne pregătească cina.

Am fost nevoiţi să ieşim cîteşitrei cu armele încărcate şi să dezlănţuim o lungă canonadă de împuşcături, ca abia la lăsarea întunericului maimuţele să părăsească teatrul de luptă.

Ne-am aşezat şi noi în jurul focului, privind cum erau perpeliţi

mistreţii.

Am cinat apoi cu poftă, înfruptîndu-ne cu gustoasele cotlete din carnea godănacului, după care Borel a destupat o sticlă de coniac – trei stele – din care i-am împărtăşit şi pe căpitan şi călăuză.

Am zăbovit încă multă vreme în jurul focului şi, discutînd atacul maimuţelor, Borel ne atrase atenţia:

— Să ştiţi că la noapte, sau în zorii zilei, ne vor ataca din nou, chemînd în ajutor tot poporul maimuţesc al pădurii.

— Las-o naibii de treabă, iar cobeşti?

— Ştiţi bine că siînt foarte răzbunătoare şi tot atît de periculoase, graţie spiritului lor diabolic de inventiv. Dacă nu vom întări paza lîngă foc, sînt în stare să arunce cu găteje aprinse asupra corăbiei şi s-o incendieze…

— Aşa ceva se poate întîmpla – confirmai eu – de aceea trebuie să întărim paza, atît pe mal, cît şi pe corabie.

Am transmis dispoziţiile noastre călăuzei şi căpitanului, cu consemnul de a ne deştepta la primul semnal de alarmă.

— Tot este bine – spuse Borel – că am avut de-a-face cu maimuţe vulgare. Ce ne făceam dacă dădeam peste o ceată de gorile?

— Gorilele nu trăiesc în cete – îl corectai eu – ci în grupuri de familie, ca să spun astfel. Bărbatul tronează în mijlocul familiei, formată dintr-una sau mai multe femele şi din copiii lor. Femeile îi îngrijesc ca nişte adevărate neveste. îi scarpină-n cap, îi purecă, hrănesc şi păzesc copiii. Bărbatul le, agoniseşte hrana, dar sarcina lui principală este să-i păzească de fiare şi de alţi duşmani şi să-i apere în caz de atac. Sălaşul lor este sus, pe copaci. Acolo mănîncă, acolo se culcă, acolo îşi fac toate mendrele.

Bărbatul îşi pune astfel familia la adăpost într-unul din copacii cei mai rămuroşi, iar el face de pază prin apropiere. Cînd simte pericolul dă de veste familiei, ca să fie pregătită pentru luptă sau

pentru retragere. Mama îşi apără cu dîrzenie copiii, la fel ca şi bărbatul.

în cazul nostru, nu era nevoie de o armată de gorile ca să ne bage-n sperieţi; unul singur era de ajuns. Au o forţă în atac înspăimîntătoare.

— Dumneata, care ai cutreierat mai mult decît noi continentele, ai avut prilejul să întîlneşti gorile? mi se adresă Van Thyft.

— Da, de cîteva ori. Ultima dată chiar aci, în Africa occidentală şi anume în Guineea franceză şi cea portugheză.

— M-ar interesa mult să ştiu cum se comportă în mediul lor şi mai ales în întîlnirile cu omul – mi se adresă din nou Van Thyft. îţi mărturisesc că n-am văzut făpturile astea decît în grădinile zoologice.

— Văd că-ţi iubeşti grozav strămoşii – nu-şi stăpîni Borel gura.

— Poate merită mai multă stimă decît mulţi dintre semenii noştri! răspunse tăios Van Thyft.

Apoi din nou către mine:

— Amice Tican, dacă nu eşti obosit, istoriseşte-ne şi nouă cîte ceva despre întîlnirile dumitale cu gorilele!

— O fac bucuros, dacă nu se supără Borel că ne ocupăm prea mult de strămoşi…

— Or fi ai voştri, căci de ai mei habar nu am. Totuşi sînt dispus să ascult cu plăcere povestirile lui Tican, pentru că ştiu că nu le înfloreşte.

— Cele ce vreau să vă povestesc acum pot fi confirmate şi de prietenul nostru comun, Laffite, care mă însoţea pe domeniile Guineelor de pe coasta occidentală a Africei.

Şi le-am povestit.

— Părăsind localitatea Dubreka, ţineam, cu unele abateri, cursul fluviului Congo şi după o zi şi o noapte de umblet întins, însoţit –

spuneam – de Laffite, am sosit la Sussu, în inima Guineei franceze. Sussu se găseşte închis într-un unghi format de fluviu Congo şi unul din numeroşii lui afluenţi, al cărui nume îmi scapă'. Această localitate era în vremea aceea reşedinţa unui rege negru, Abba Huju, recunoscut mai mult cu numele de către autorităţile franceze drept monarh al regiunei.

în jurul locuinţei sale, destul de primitivă, regele avea o grădină, în care predominau un soi de lămîi cu fructul mic cît măslinele de Vol<o, dar pline de suc. în grădină, o colonie numeroasă de maimuţe îşi făceau de cap cu jocurile, tumbele şi salturile lor de la un copac la altul. Iar într-un colţ al grădinii se afla o colivie cu zăbrele solide, înăuntrul căreia o gorilă de talie mijlocie ne privea, agitată. Era favorita regelui. Prinsă de mică, fusese îngrijită de rege, împărţeau împreună masa şi de multe ori şi patul. E adevărat că faţă de ceilalţi muritori, gorila nu manifesta aceeaşi simpatie şi intimitate. Dar, între ea şi regele negru se înfiripaseră legături d, e adevărată dragoste fraternă. De altfel, suveranul din Sussu o numea „frate".

La cîteva zile după această vizită, în palatul administraţiei teritoriului Buffa, din vecinătate, am văzut o gorilă mai bine domesticită şi mult mai comunicativă.

Era legată de un par îh grădina din preajma palatului, plantată cu palmieri, cocotieri, arbori de papayas şi mlanigos, printre care se plimbau gazele tinere fără nici o sfială.

Cînd ne văzu, gorila nu-şi mai putu stăpîni dorinţa de a se apropia de noi. Marcel Chassaigne, administratorul şef al teritoriului Buffa, ne conduse spre ea şi aceasta sări voioasă înaintea noastră, scotocindu-ne prin buzunare. Cum stăpînul ei avea întotdeauna cîte ceva bun pentru ea în buzunare, acest fapt explica îndeajuns operaţia de percheziţie la care supunea acum buzunarele

noastre. Dacă nu o potolea la timp Chassaigne, golindu-şi buzunarele, riscalm să ne vedem sfîşiate toate documentele şi hîrtiile noastre de identitate.

Poftiţi la masă de administrator, gorila, văzîndu-se părăsită, s-a dedat la nişte văicăreli şi agitaţii, care nu is-au potolit decît după ce, la ordinul stăpînului său, a fost adusă în sala de mîncare.

Fusese obişnuită să mănînce în fiecare zi cu stăpînul său, îmbrăcată, spre nemulţumirea ei, cu haină şi pantaloni, în care nu se simţea bine de loc.

De data aceasta se grăbise să-şi ocupe locul pe scaun fără să se fi pus la „ţinută"; a fost deajuns ca Chassaigne să încrunte sprîncenele, fără să rostească un singur cuvînt, ca animalul să coboare de pe scaun şi să se îndrepte spre dulapul unde-şi ţinea veşmintele.

S-a îmbrăcat fără ajutorul nimănui. în timpul mesei se servea de furculiţă şi bea cu paharul, ca şi noi, o răcoritoare dulce, aromată. Chassaigne ne-a asigurat că nu făcuse niciodată uz de bătaie sau de alte violenţe, în toată perioada de domesticire. Cu acest prilej ne aminti cazul unei gorile adulte, capturată cu ani în urmă de nişte marinari englezi în jungla africană. Era un mascul bine dezvoltat, pe care-l rănise la piept un glonte de calibru mare şi pierduse mult Sînge. Capturat de acei marinari, a fost adus pe bord şi luat în îngrijire de medicul vaporului, care şi-a dat toate silinţele să-i salveze viaţa. Răbdarea şi docilitatea cu care suportă tratamentul, deşi dureros, dovedeau că animalul îşi dădea seama că totul era spre binele lui. în curînd a fost lăsat cu totul liber şi din ziua aceea el venea singur la cabina medicului, cînd acesta îl chema să-i spele rana şi să-i schimbe pansamentul.

Se împrieteni, de altfel, cu tot echipajul, afară de marinarul care-l împuŞcase, faţă de care păstra o rezervă tacită, totuşi fără

impulsuri de răzbunare.

în timpul lungii navigării pe apele Oceanului Pacific, gorila a reuşit să înveţe unele manevre marinăreşti şi aportul său a fost adesea preţios pentru echipaj. Mulţumită forţei sale puţin comune, mînuia singură cabluri pe care trei oameni abia le-ar fi putut mişca.

Specialitatea, şi pasiunea sa în acelaşi timp, era manevrarea pînzelor. în toiul furtunilor se mişca cu o extremă agilitate printre vergi şi frînghii, săvîrşind lucruri imposibile pentru om.

Trăia într-o perfectă comunitate cu echipajul, cu care împărţea hrana şi participarea la jocuri. Mateloţii n-au izbutit însă s-o facă să bea vin sau alcooluri., i.;

Din nefericire, în timpul unei furtuni puternice, un val năpraznic o smulse de pe bord, pe cînd vasul trecea pe la Capul Bunei Speranţe, în tiruml spre Anglia, fără ca accidentul să fi fost observat de vreunul din mateloţi.

Cînd au constatat dispariţia, regretele oamenilor din echipaj au fost tot aşa de vii ca şi cînd ar fi dispărut un tovarăş de muncă.

Gorila atinge uneori înălţimea de doi metri şi chiar mai mult. Forţa sa este de neînchipuit., Fălcile-i sînt atît de puternice, încît pot s'fărîma în dinţi ţeava unei carabine.

De obicei, masculii sînt aceia care atacă omul sau animalul care s-ar încumeta să intre în vizuina lor.

Cînd sînt răniţi devin mai primejdioşi decît cea mai cumplită fiară. Merg obişnuit în patru labe şi nu se ridică în picioare decît spre a ataca. în asemenea cazuri, ei se lovesc amarnic cu pumnii în piept, care, sună ca o tobă, şi scot ţipete înfiorătoare.

Dacă în timpul urmăririi îi cade în braţe un om, îl sfărîmă în bucăţi cît ai clipi din ochi.

în vînătorile întreprinse prin pădurile Africei, am întîlnit în multe rînduri familii de gorile. Odată, aflîndu-mă la o vînătoare de

mistreţi în Guineea portugheză, urmăream tocmai un rîmător pe care-l rănisem şi care se strecurase în desişul unor ierburi gigantice şi uscate. în timp ce răscoleam acel desiş, auzul ne fu izbit de nişte strigăte puterni.ee, care nu se asemănau cu urletul animalelor, nici cu un ţipăt omenesc.

Privirăm cu atenţie în direcţia din care pornise strigătul şi la o distanţă de 60—70 de metri zăriră) m cocoţată într-un copac o făptură gigantică, neagră şi păroasă. Era o gorilă enormă, ocupată în momentul acela să se deparaziteze.

Din cînd în cînd îşi întrerupea migăloasa îndeletnicire, ca să dea drumul unor strigăte ca acelea pe care le auzisem cu cîteva clipe mai înainte.

Abia Cînd s-a ridicat în picioare mi-am dat seama de mărimea excepţională a acestei gorile, atît de asemănătoare omului prin talia şi structura corpului său.

înfăţişarea sa era atît de omenească, încît în conştiinţă se ridica întrebarea dacă să îndreptăm armele asupra ei, sau să o lăsăm să-şi ducă Viaţa mai departe.

Ştiam cît de periculoasă devine gorila cînd este provocată, mai ales că aveam în faţa noastră o gorilă-bărbat, şi încă un exemplar deosebit de forte.

Pe de altă parte, nu eram însoţit decît de Laffite şi de 5—6 negri, aceştia înarmaţi numai cu nişte ghioage. Ne hotărîsem deci să batem în retragere, tiptil şi fără zgomot, ca să nu simjtă prezenţa noastră.

S-a întîmplat însă altfel.

în momentul în care ne pregăteam retragerea, un strănut inoportun deşteptă atenţia gorilei. întoarse repede capul în direcţia noastră. Nu mai aveam altă alegere, ştiind că soarta ne era pecetluită, dacă nu reacţionam fără zăbavă.

Eram cu carabinele în bătaie, exact în clipa în care gorila dădea

la o parte crengile şi, încordîndu-şi muşchii braţelor sale enorme, făcu un salt în pomul vecin în direcţia noastră.

Era momentul prielnic să tragem, întrucît în poziţia în care se afla, ne oferea o ţintă aproape cu

totul descoperită. Laffite trase cel dintîi, dar glontele nu-ţi atinse ţinta, nimerind întîi într-o cracă groasă din dreptul gorilei.

Surprinsă de detunătură, gorila se opri o clipă din avîntul năvalnic al contraatacului său, clipă de care profitai fără întîrziere, trăgînd în plin. Rănită, gorila se lovea furioasă cu pumnii în piept, scrîşnind teribil din dinţii săi albi.

înteţirăm focurile, trimiţîndu-i unul după altul, şapte gloanţe. Năucită de durere şi poate şi de frică, sălbătăciunea o rupse la fugă din pom în pom, dar nu în direcţia noastră ,,ci într-una contrară.

Se dăduse bătută.

A încerca s-o urmărim era şi primejdios, dar şi zadarnic. Primejdios, pentru că gorila este de o rezistenţă extraordinară, iar rănile căpătate nu făceau decît să-i înzecească furia şi puterile. Zadarnic, pentru că pădurea se întindea pe o rază de mai mulţi kilometri, oferindu-i un refugiu sigur.

în afară de aceasta, viteza mişcării de retragere era aşa de, mare, încît în nici un caz n-o mai puteam ajunge.

Am părăsit, deci, locul acela cu o strîngere de inimă. Lăsam în urma noastră o pădure cu arbori gigantici, al căror frunziş, la o înălţime considerabilă, forma o boltă magnifică, prin care razele soarelui cerneau o lumină stranie peste toate lucrurile din jur; şi lăsam mai ales o victimă pe care nimeni dintre noi n-o dorise.

*

* *

Gînd am terminat de povestit, noaptea aşternuse zăbranicul ei

negru peste toată împrejurimea, ca să înlesnească parcă odihna firii îşi a vietăţilor ei, după frăm'întările din timpul zilei.

Mă aşteptam că Borel, care se lungise de-a binelea pe plaja unde poposisem, o să cadă repede în somnul lui greu şi sănătos, aşa cum îi era obiceiul, înainte 'de a-mi termina povestirea.

Mă înşelam. Borel – mirare! era încă treaz. Mare eveniment, într-adevăr, şi care mi-a dat ghes ca să-l necăjesc puţin:

— Borel, după cît se pare, porţi oarecare interes strămoşilor tăi, pe care nu-i disprețuieşti chiar aşa de amarnic, cum ne lăsai să înţelegem la început…

— Da, recunosc, merită mult interes pentru… antropologi…

Apoi, după 6 mică pauză:

— … şi pentru dresorii din circuri!

Am rîs cu poftă şi de rîsul nostru s-a contaminat. şi sobru şi rezervatul Van Thyft.

Dar oboseala nu ne-a mai dat răgaz să continuăm tăifăsuiala.. Am pus călăuza să ne întindă corturile în jurul focului, am controlat dacă şi cum au fost executate măsurile de pază pe timpul nopţii şi, luînd armele cu noi, ne-am instalat în corturi.

— Ce bucurii ne-o mai rezerva oare noaptea asta? mă întrebam în timp ce-mi aşezam capul pe perna improvizată din frunze uscate.

Din fericire; nu s-a mai întîmplat nimic.

Noaptea a trecut fără ca cel mai mic incident să ne fi turburat odihna.

Au uitat de noi pînă şi obraznicele şi năzdrăvanele maimuţe.

Capitolul XVII

AM AJUNS, ÎN SFIRŞIT, LA ALCHAK

Am dormit pînă tîrziu dimineaţa, oînd, cu oarecare anevoinţă, ne-a deşteptat călăuza. Fusese trimis de Sadek, nerăbdător să ajungă odată la Alchak, unde trăgea nădejde să-şi vadă visul cu ochii: vinul

de palmier.

între timp, el şi oamenii din echipaj trăseseră corabia de pe uscat la adînicimea care permitea plutirea şi totul era pregătit pentru continuarea călătoriei, după acelaşi sistem al tragerii la edec. Trebuia să. navigăm, cu băgare de seamă şi tot în apropierea ţărmului.

Dar, curînd am avut prilejul să ne încredinţăm că prevederile lui Van Thyft erau juste. De-abia înaintasem jumătate de oră şi căpitanul trimise vestea că vasul ia din nou apă.

Ce era de făcut? Satul Alchak nu binevoia de loc să se arate.

Căpitanul, în ciuda dorinţei lui de a ajunge cit mai degrabă la sat, ceru să oprim din nou vasul. N-am fost de părerea luă. Dacă ne opream, o reparaţie ca lumea tot nu puteam face, ci doar o cîrpeală, care după foarte puţin timp ne-ar fi adus în aceeaşi situaţie. Aşa cum prevăzuse olandezul, orice reparaţie exterioară nu ajuta la nimic, deoarece încheieturile vasului începuseră să cedeze; neputînd suporta presiunea apei, tăbliile cedau şi ele, permiţînd infiltrarea apei.

— O reparaţie serioasă nu se poate face decît, în sat, şi ea trebuie făcută în interior – ne spuse Sadek. De aceea, odată sosiţi în sat, trebuie să căutăm! tablă lată sau măcar nişte pînză impermeabilă. Pînă atunci n-aveam altceva mai bun de făcut decît să continuăm drumul cum vom putea.

Am făcut deci uz de aranjamentul la care recursesem şi mai înainte: ne-am aşezat pe o singură parte a vasului, adunînd tot ce era greu pe lîngă noi, ca să menţinem vasul înclinat în partea noastră şi ridicat cu partea avariată deasupra apei. Aplicînd aceste măsuri, am putut relua drumul, deşi foarte domol şi cu puţin spor.

într-un tîrziu, călăuza ne aduse vestea că se zăresc colibele din AJLchak.

însufleţirea se citea pe feţele tuturor, de parcă am fi ajuns la porţile raiului.

Am. debarcat plini de încredere şi voie bună.

Am trimis cinci negri după benzină; alţi trei ne-au cerut învoirea să plece în căutarea vinului de palmier, iar prietenii me'i, inginerii, s-au dus să caute materiale pentru repararea vasului.

Eu am rămas la bord.

Satul părea o adunătură de colibe răzleţite fără nici un rost, care nu ieşea din nota comună a majorităţii aşezărilor indigene. Deci, nu prezenta nici un interes deosebit.

Primii care s-au înapoiat la vas au fost negrii trimişi după benzină. Aduceau cu ei zece bidoane pline. Acestea ne-ar fi înlesnit navigaţia pe cel puţin patru zile. Dar înainte de toate trebuia efectuată reparaţia vasului. Şi asta imediat, înainte de a începe oamenii noştri ospăţul şi îndestularea cu vin de palmier.

Puţin timp după aceea, văzui venind dinspre sat şi pe cei doi ingineri; dar atît ei, ciît şi oamenii care îi însoţeau erau cu mîinile goale. N-au găsit nimic din ce le trebuia.

Am întrebat călăuza dacă nu cumva mai este vreun sat prin apropiere.

Prin apropiere, nu, dar la o depărtare de două zile se află satul Domuz.

Ne făceam socoteala că, navigînd cu motorul – benzină aveam acuma, slavă domnului – puteam străbate această distanţă numai într-o singură zi.

— Şi dacă nu găsim nimic nici acolo şi vom pierde timpul şi benzina de pomană? obiectă Borel.

N-am vrut să riscăm o asemenea situaţie; de aceea ne-am hotărît să reparăm deocamdată vasul cu mijloacele pe care le aveam la îndemînă, după planul lui Van Thyft. Mai tîrziu vom vedea ce

aveam de făcut.

Dinspre sat se vedeau venind şi negrii plecaţi după vinaţ. Modul uşor şi legănat cum duceau vasele n-avea deloc aerul să arate că ele sînt pline. Şi nioi nu erau, spre desperarea căpitanului şi a întregului echipaj.

Erau aşa de plouaţi, ’încît nici nu le mai ardea de mîncare.

Capitolul XVIII

SA ÎNAINTĂM SAU SA NE ÎNTOARCEM?

După ce s-a terminat reparaţia, m-am dus cu cîţiva negri în sat şi am mai cumpărat cinci bidoane de benzină. Puţină rezervă nu strică.

Negustorul s-a arătat cît se poate de bucuros de deverul pe care i l-am făcut.

Intrigat să ştiu pe ce cale se aprovizionează cu benzină, l-am întrebat de unde şi cum şi-o procură. S-a grăbit să-mi răspundă cu toată sinceritatea că numai datorită unei îhtîmplări am găsit benzină la el. O are de doi ani, cu prilejul aterizării unui aviator, care l-a trimis la Buwar să cumpere benzină. Iar el, naiv cu gîndul la cîştig, a cumpărat atunci mai mlultă decît îi colmandase aviatorul în credinţa că ar mai ateriza pe acolo „păsări” din astea care „beau” benzină… De atunci însă nici un avion nu mai aterizase pe acolo şi nici vreun vas plutitor cu motor.

— Nu vin pe aici va! se mai mari? îl întrebai eu, cu gîndul să închiriem unul din ele, în cazul cînd nu vom mai putea continua călătoria cu corabia lui Sadek.

— Pe-aici, musiu, trage, din cînd în cînd, dar foarte rar, cîte o barcă sau pirogă indigenă.

— Şi nici la Buwar?

—■ Acolo, mai degrabă…

în drum spre locul de acostare, reflectam foarte serios: cu

reparaţia de cîrpeală a vasului nostru, nu puteam continua călătoria în siguranţă. Nu ne rămînea decît alternativa: sau întrerupem expediţia şi ne întoarcem' acasă, adică la Matadi, sau ne întoarcem la Buwar, centru mai mare şi mai bine aprovizionat, unde vom avea posibilitatea de a repara vasul cum trebuie, ori de a găsi un alt vas, cu care să ne continuăm drumul.

Ajuns la bord, am împărtăşit gîndul meu prietenilor ingineri, care-l aprobară imediat.

Şi cum reparaţia se terminase, am chemat pe căpitan şi pe călăuză, cărora le-am comunicat decizia noastră de a ne reîntoarce, pentru moment, pînă la Buwar, şi dacă vom putea repara acolo corabia, aşa cum se cuvine, urma să ne reluăm călătoria mai departe, în susul rîului.

Cînd a auzit de întoarcerea la Buwar, căpitanul a primit cu entuziasm proiectul nostru.

Pentru ce, nu este greu de înţeles. întîi, pentru că reparaţia radicală a vasului urma să se facă pe socoteala noastră, deşi, contractual, nu aveam nici o obligaţie, şi al doilea, pentru că acostarea la Buwar însemna pentru oamenii noştri vin de palmier la discreţie şi petrecere la cataramă…

Cînd echipajul a luat cunoştinţă de dispoziţiile noastre, nu şi-a mai putut stăpîni bucuria.

Cîntînd şi chiuind, au şi început pregătirile pentru întoarcerea vasului în direcţia contrară, spre Buwar.

*

★ ★

Căpitanul a pus deci motorul în funcţiune şi cum mergeam în josul apei, puterea curentului ajuta foarte mult înaintarea noastră.

Pe la mijlocul drumului, am avut norocul să simţim şi adierea vîntului. Am înălţat pînzele şi nu ne-a trebuit decît o singură zi de

mers, ca să ajungem noaptea la Buwar.

Am aterizat în aşa-zisul port şi ne-am petrecut noaptea pe vas, fără a fi tulburaţi cu nimic de la odihna noastră.

A doua zi, am coborît pe chei foarte de timpuriu, cu grija de a ne aproviziona cu cele necesare unei reparaţii mai • serioase a vasului.

Ideia de a găsi şi a închiria aci un alt vas pentru continuarea călătoriei nu o vedeam realizabilă, pentru că de-a lungul cheiului n-am descoperit nici urmă de alt vas, în afară de al nostru. Iar după informaţiile căpătate mai tîrziu în sat, nu puteam nutri nici o speranţă că ar putea sosi vreunul dintr-o zi într-aita. Toată nădejdea rămînea, deci, în repararea cît mai temeinică a corăbiei noastre.

Am pornit numaidecît în sat, însoţiţi de călăuză şi de doi oameni. Am vizitat pe rînd toate colibele, dughenele şi bivuacurile. N-alm găsit nimic din ce ne trebuia, în afară de o scîndură lată, nedată la rindea, aşa cum fusese tăiată din trunchiul copacului.

De data aceasta se punea serios chestiunea dacă mai puteam relua călătoria piînă la Alchak, şi de aci în susu'l Congo-ului, sau eram nevoiţi să întrerupem expediţia şi să coborîm rîul pînă la Matadi. După lungi dezbateri şi chibzuială, am căzut de acord asupra celei de a doua soluţii: întoarcerea la Matadi. Altfel, am fi fost expuşi unor riscuri inevitabile: stoparea vasului prin agravarea avariei şi imposibilitatea de a-l repara; atacul monştrilor acvatici, care de data asta ne putea fi fatal din cauza deteriorării vasului; incertitudinea de a mai găsi benzină în satele din susul apei.

Negrii noştri au rămas consternaţi cînd le-am comunicat hotărîrea de a părăsi Buwarul. Aici găsiseră tot ce le poftea inima: vin, fructe, mălai.

învoindu-i în cursul dimineţii să cutreiere satul după aprovizionări, ei veniseră încărcaţi cu de toate. Consternarea lor se

mai explica şi prin faptul că, la propunerea mea, acceptată şi de ceilalţi doi prieteni, am chemat pe căpitan şi pe călăuză, cărora le-am adus la cunoştinţă că, fiind mulţumiţi de osteneala şi purtarea echipajului, le acordam o gratificaţie, peste plata cuvenită de cîte 5 franci de fiecare Om din echipaj şi cîte 20 de franci căpitanului şi călăuzei.

Asta îi făcuse să credă ca-şi vor putea întinde aci cheful şi jocurile cel puţin cinci zile.

Anunţarea plecării i-a surprins tocmai cînd luarau de zor la pregătirea serbării, punînd la fript ultima rămăşiţă – în sfîrşit – din carnea blestematului hipopotam şi o zdravănă ciozvîrtă de mistreţ cu capetele, partea de jos a picioarelor şi toate măruntaiele, pe care noi nu le foloseam'.

Pentru ca cititorul să nu înţeleagă greşit că negrii din echipajul nostru consumau carnea de hipopotam în stare de putrefacţie, sînt dator să explic aci că această carne, expusă la vînt şi la soare, nu era decît un aliment conservat, aşa cum e pastrama noastră de oaie, de miel sau de capră zvîntată la soare şi vînt.

Ceea ce o făcea însă în ochii noştri să apară ca ceva indigest, necomestibil, era faptul că această carne provenea de la un animal care nu intra în obişnuinţele noastre culinare.

Consumarea cărnii de peşte şi de alte animale de apă şi de uscat, conservată prin expunerea la vînt şi soare, este foarte răspîndită în rîndurile populaţiei indigene din Continentul Negru şi mai cu deosebire în regiunile riverane.

în localităţile situate pe coasta oceanelor, mărilor şi pe malurile rîurilor mai mari, călătorul întîlneşte numeroase uscătorii de peşte, care, ca şi în bălţile noastre, răspîndesc un miros nu întotdeauna plăcut celor care nu sînt obişnuiţi cu el.

Pescarii negri, după' ce spală carnea peştelui sau animalului

sacrificat în apa sărată a mării sau oceanului, o pun la uscat. Mirosul cărnii expuse astfel la soare se simte pe distanţe foarte mari şi, la primlul contact, senzaţia (mai ales pentru călătorul alb nu întotdeauna este plăcută. De aceea, nici noi, albii de pe corabia lui Sadek, nu ne prea împăcăm cu mirosul specific al pastramei de hipopotam.

Negrii noştri nu şi-au venit în fire decît atunci cînd Mor el le-a comiuniicat că le acordăm toată ziua aceea pentru „banchet" şi distracţie, cu condiţiunea ca a doua zi sa fim gata de plecare.

Aduseră pe bord toate cumpărăturile, hotărîţi să-şi celebreze serbarea pe vas, iar pe chei să-şi instaleze bucătăria.

Mă gîndeam ce vor face cu mălaiul. Ştiam că din el – mai ales din mălaiul de mei – îşi prepară un fel de turte, care ţin loc de pîine. Dar iarăşi mai ştiam că atunci cînd au carne, negrii se lipsesc de pîine. Şi aveau o jumătate de sac de mălai.

Am asistat deci la tot ritualul pregătirilor culinare.

După ce au aprins focul, au pus deasupra flăcărilor, în frigări improvizate, bucăţi mari de carne. Le-au vîrît apoi într-un cazan, după ce le-au tăiat în bucăţele mai mici; au turnat peste ele toată făina şi apă din rîu şi după toate acestea, cîţiva negri au început să frămînte vîrtos cu mîinile, tot acest amestec, pînă s-a format un fel de pastă.

Alţi negri, pe bord, erau ocupaţi cu curăţatul fructelor – un fel de banane – pe care le-au răsturnat peste pastă. Totul, apoi, a fost pus la fiert şi, cu o lingură mare, amestecau cu greutate în pasta enormă.

— Ce va ieşi din asta? întrebă Van Thyft, văzînd culoarea cenuşie, puţin îmbietoare, pe care o luase amestecul.

— Va ieşi un pateu clasa întîi – se rosti ironic Borel, apropiindu-şi nasul de ceaun.

— Ţi-l dăruiesc cu plăcere, Borel – îi spusei eu.

— Mersi, dar nu înghit.

Cffind totul a fost gata, toată lumea s-a suit pe covertă. Petrecerea a început pe la ora 11 şi s-a terminat abia seara, fără să şe fi înregistrat un singur caz de indigestie sau de migrenă. Oamenii noştri erau în al nouălea cer, de fericire.

Şi pentru că în jurul „bucătăriei", pe chei, se strînsese un grup de indigeni localnici, li se împărţiră şi lor din puţinul ce mai rămăsese din pastă şi toate resturile cărnii de hipopotam.

Sadek era în culmea bunei dispoziţii. Setea lui năpraznică se potolise, în sfînşit. Asta se vedea din numărul ulicioarelor şi tidvelor goale ce zăceau lîngă picioarele lui.

Toţi beau dintr-o tidvă, un fel de tărtăcuţă, pe care şi-o treceau din mînă-n mînă.

Cel dintîi care 'lua tidva şi sorbea din ea era, fireşte, Sadek. Mai înainte însă de a duce la gură tidva, el vărsa cîteva picături ca ofrandă lui Alah şi pentru cei răposaţi…

în fine, cînd ceilalţi au început dansul în ritmul tam-tamului şi a'1 bătăilor din palme, singur Sadek a rămas neclintit locului, trăgînd voiniceşte cîte o stacană de vin de palmier.

Această băutură este, într-adevăr, foarte căutată de negri. Ea se găseşte pretutindeni, de vînzare, în regiunile cu plantaţii de palmieri. în marginea satelor, pe la răspîntii de drumuri mai umblate, vezi instalate mici dughene – cam la fel cu mustăriile de la noi – unde se vinde vinul de palmier expus într-un fel de vase de pămînt.

în lipsa dughenelor, indigenii îşi prepară singuri băutura, fireşte, acolo unde cresc palmieri.

Pentru a culege sucul, ei se caţără pe palmier pînă spre vîrf, proptindu-şi picioarele în nodurile pe care le are palmierul din loc

în loc, pe toată lungimea trunchiului. Indigenul poartă cu sine o secure bine ascuţită şi un fel de lanţ împletit din iederă tare, pe care-l petrece peste nodul palmierului, aşa ca să se poată odihni din oînd în cînd, instalat pe curbătura dinăuntru a cercului de liane.

Suişul este anevoios din cauza înălţimii palmierului şi a grosimii lui. Cel căţărat mută din nod în nod cercul, care-l menţine atîrnat pe copac ca întru-un fel de leagăn, sprijinindu-se în acelaşi timp în degetele picioarelor, pînă ajunge în vîrf.

■ Aci, instalat în leagănul de iederă, alege locul potrivit de la subsuoara uneia dintre ramurile tinere ale palmierului şi cu ajutorul securii face o crestătură bună. Are grijă să introducă imediat în crestătură o frunză de bananier îndoită în formă de jgheab, iar la capătul din afară al jgheabului se aţine tidva, în care se scurge seva palmierului. După ce se umple tidva, pune în loc alta goală, şi aşa mai departe.

Bineînţeles că la această operaţie nu lucrează un singur indigen, ci mai este ajutat, atunci cînd are mai multe vase de umplut, şi de un al doilea, care face naveta pe trunchiul copacului. în chipul acesta se poate obţine în ti|mp de 24 ore de la un singur arbore cam 15—20 litri de lichid. Acesta se lasă apoi să fermenteze. La căldura tropicelor, procesul de fermentaţie durează foarte puţin: cîteva ore.

De curiozitate, am gustat şi eu din această băutură. Are un gust dulce-acrişor şi se bea mai cu plăcere dimineaţa, cînd e mai rece.

Trebuie să menţionez aci că palmierul odată golit de sevă, se usucă, moare.

Capitolul XIX

ÎNTOARCEREA LA MATADI

Am părăsit Buwarul în zorii dimineţii. O boare lină sufla dinspre miazănoapte, destrămînd pînzele de ceaţă spînzurate prin crengile copacilor de pe mal.

Norocul ne surîdea de data aceasta.

Cu pînzele umflate de vînt, vasul înainta întins, ajutat şi de curentul apei, care ne ducea cu el la vale. înspre amiazi, pe cer văzurăm că se adună norii şi o răpăială de ploaie nu întîrzie să-şi trimeată trîmlbele grele de apă asupra pămîntului însetoşat. Pe înserat, ploaia încetă tot aşa de neaşteptat precum venise, lăsînd în urma ei o atmosferă proaspătă şi răcoroasă.

Era tîmpul să facem popasul de noapte.

La o mică distanţă, în faţa noastră, se vedea pe malul stîng o plajă mare, nisipoasă, care se întindea pînă la poalele pădurii, depărtată cam la un kilometru de apa Congo-ulu'i.

Navigasem pînă aci fără să fim turburaţi în drum tie nici o lighioaie a apelor, al cărei atac ar fi pus la grea încercare starea şubredă a corăbiei noastre. De aceea ani şi hotărît popasul înainte de căderea nopţii, ca să evităm astfel atacul fiarelor acvatice. Pe întuneric şi cu corabia avariată, cu greu i-am fi făcut faţă.

Coborînd pe plajă, am întins corturile peste nisipul încă umed. Ici şi colo, pe cîmpia de nisip se prizăreau mici boschete de arbuşti şi ierburi chiroiţe, care în urma ploii îşi redobîndiseră culoarea şi înviorarea.

— Dan ce se hrănesc oiare plantele astea, aci, pe locul acesta sterp şi pîrjolit de soare? întrebă Van Thyft, aşa, într-o 'doară.

— Tiotul se explică prin puterea extraordinară de adaptare la condiţiunile mediului în care trăiesc – răspunse Borel – de data aceasta serios şi doct. Pliantele – continuă ei, poate mai mult decît vieţuitoarele, au – ca să ziic aşa – instinctul de conservare foarte dezvoltat. Priviţi la mărăcinişul de colo, la cactuşii şi m (imozele pitice de dincolo. Ga să se menţină pe teren sterp, ele fac o economie de avar cu forţele lor. Tulpina lor rămîne mică, nu fac risipă de prea multe frunze, iar coroana o au mai mult împrăştiată la suprafaţa

pământului. Aceasta le prinde bine din două motive: întîi că nu le cere hrană multă, şi al doilea, prin umbra lor menţin – de bine de rău – puţina umezeală de care dispun.

Dacă nu cresc în înălţime, în schimb au rădăcinile adînci şi puternice, ca să absoarbă din rărunchii pământului hrana de care acesta este secătuit la suprafaţă. Este o ilustraţie tipică a puterii lor de adaptare la mediu.

— Bravo, Borel 1 am aplaudat noi cu entuziasm, ne^ai ţinut un curs minunat despre una din tainele cele mai interesante ale naturii, această alina măter a tuturor văzutelor şi nevăzutelor din univers.

★

★ *

Pentru că era încă devreme, le-am propus să ne luăm puştile şi să dăm o raită prin pădurea din apropiere.

Soseam la Matadi, la prietenul Laffite, gazda şi tovarăşul meu de, lungi peregrinări africane.

—1 Ei bine, care este trofeul pe care i-l aducem!? spusei eu.

Nu luasem cu noi nici măcar colţii mistreţilor pe cane îi împuşcasem, colţi care la exemplarele porcine din Africa sînt cu mult mai mari deciît ale mistreţilor din părţile noastre şi care aci servesc ca material de prelucrare în mîinile iscusite ale meşteriilor negri. Aceştia fac din ele, pe lîngă diferite obiecte şi unelte uzuale, de foarte multe ori adevărate mlici bijuterii artistice, statuiete minuscule, podoabe.

—• Să mergem – acceptă Borel – numai de nu ne-ar ieşi iar maimuţele înainte, în loc de vreun vînat.

*

* *

Am chemat călăuza şi ijam făcut cunoscut proiectul nostru, cerîndu-i să aleagă cîţiva însoţitori.

Călăuza a rămas cîitivja timp locului, fără să răspundă.

— Ce este? Ai ceva de obiectat? îl întrebai eu.

— Să vedeţi, musiu: după ploaie, oamenii noştri se feresc să intre în pădure.

— Pentru ce?

— Pentru că, după ploaie, fiarele sînt foarte excitate şi feroce. Mai ales că pădurea de aci este foarte mare şi deasă şi plină de fiare care atacă omul.

— Ce fel de fiare?

— Îndeosebi şerpi veninoşi, cobra şi mambo. Pericolul este şi mai mare cînd oamenii trebuie să înainteze pe cărări înguste, unul cîte unul, fiind astfel lipsiţi de un cîmp mai larg de observaţie.

Temeiurile invocate de călăuză mi s-au părut convingătoare, mai cu seamă că începuse să se lase întunericul. A trebuit să ne resemnăm, pregătindu-ne de culcare în paturile noastre de la proră.

*

* *

A doua zi dimineaţa ne-am trezit în strigătele oamenilor din echipaj, oare ridicau ancorele, dezlegau funiile care fixau corabia de mal şi desfăceau pînzele, ce se umflau la bătaia vîntului.

Am navigat piînă seara, fără oprire şi fără vreun incident important, doar unul mai mititel: totul se părea că este normal, cînd deodată un ţipăt sfîşie liniştea din jur. Am alergat în direcţia de unde pornise ţipătul. Era al unui paznic, oare pretindea că ar fi observat ceva mişioîndu-se pe lîngă vas.

— Hait, am păţit-o tocmai aînd să zicem bogdaproste!

Am explorat' apoi apa, privind 'din toate colţurile vasului, dar n-iam descoperit nimic suspect sau alarmant. Nici atunci, nici mai tîrziu.

Paznicul avusese, se vede, o halucinaţie, pe cînd dormita

rezemat de bord. I se răscolea, poate, în pînte'ce „pateul" de hipopotaim şi avea vise urîte…

* * *

Ne apropiam de Matadi, dar pentru că se înserase bine, nu puteam intra noaptea în port din cauza legilor riguroase care erau în vigoare în regiunea aceea privitor la navigaţie şi care opreau navigaţia în timpul nopţii.

A trebuit să tragem lîngă ţărm, urmiînd să sosim a doua zi la Matadi.

Soarele lumina cu putere faţadele oaselor din Mataldi, cînd vasul lui Sadek intra în port.

Ne întrebam ce v. a spune Laffite cînd ne va vedea întorşi atît de curînd. De abia trecuseră' cincisprezece zile de la îmbarcare şi călătoria trebuia să ţină cel puţin o lună.

Vaporul a acostat.

Căpitanul a rămas, să îndeplinească formalităţile de sosire, dar înainte de a ne despărţi, n-a uitat să ne întrebe dacă ne mai ţinem angajamentul de a-d repara vasul pe socoteala noastră.

— Cît o să coste? l-am întrebat.

—■ O sută de franci, musiu.

— Bine; îţi dăm această sută de franci, dar să nu dea dracu' să bei blănii şi să-i cheltuieşti cu femeile…

— Nu! răspunse Sa'dek.

Dar noi am înţeles că acest „nu" la el însemna „da" şi ca primul lui gînd era să se vadă cît mai repede la tavernă, ca să convertească suta în sticle de vin.

în ce priveşte repararea vasului, aceasta va cădea, bineînţeles, în seama primului negustor care va avea nevoie să-i închirieze vasul, – pentru a-şi transporta marfa în interior.

Am coborit pe chei cu călăuza şi doi negri după noi, care ne

duceau bagajele.

Călăuza urma să ia în primire salariul său, al lui Sadek şi pe cel al oiamlenilor din echipaj.

Cînd 'am intrat în factoreria lui Laffite, acesta, precum ne aşteptam, a rămas foarte surprins:

— Dar oe-i cu voi, exploratorilor? Aţi şi sosit?

— Da, cu coada-ntre picioare! o luă înainte Bo' rel, ca de obicei.

—■ Dar ce s-a întîmplat, Ti'oane? Ia istoriseşte-mi…

—• Ba, să-ţi pui pofta-n cui. Drept pedeapsă că nu ne-ai însoţit, n-o să afli nimic pînă la publicarea în foileton a notelor mele de drum…

CUPRINSUL

Cap. I. O expediţie pe fluviul Congo 9

Cap. II. Plecarea 1?

Cap. III. Povestea marabutului (Baia lui Van Thyft) 26

Cap. IV. Nopţi neliniştite 35

Cap. V. Atacul hipopotamilor 42

Cap. VI. Sosirea la Sakat (Serbarea de pe bord). 47

Cap. VII. Clipe de panică 61

Cap. VIII. Moartea monstrului 69

Cap. IX. Remorcînd hipopotamul (Sosirea la Buwar) 75

Cap. X. Atacul crocodililor 81

Cap. XI. Din nenorocire în nenorocire 97

Cap. XII. O excursie ce putea să se termine rău. 107

Cap. XIII. Negrul cu barca în spinare 115

Cap. XIV. Furnicarele 120

Cap. XV. în luptă cu condorii 128

Cap. XVI. Insula reptilelor şi cîteva note despre întîlniri cu gorile 139

Cap. XVII. Am ajuns, în sfîrşit, la Alchak.… 158

Cap. XVIII. Să înaintăm sau să ne întoarcem?… 159
Cap. XIX. întoarcerea la Matadi 166

A. LECCA:

NAUFRAGIUL

Acum aproape o sută de ani, în portul Sydney, o corabie ridica pînzele, plecînd cu destinaţie necunoscută membrilor echipajului. Căpitanul ei o conducea spre o ţintă îndepărtată.

Colindînd Australia, TaSmania şi Noua Zeelandă, luptînd din greu cu natura şi trecînd prin nenumărate peripeţii, corabia din volumul de faţă – o coajă de nucă ce atîrnă între cele două imensităţi: albastrul cerului şi albastrul apei, purtată de valuri şi împinsă de vînt – va sfîrşi prin a fi înghiţită de ocean; Dar neînfricaţii ei mateloţi, aruncaţi în ţinuturi îndepărtate ale globului, răzbat prin multă încredere în propriile lor forţe şi spirit de solidaritate, dîndu-ne o adevărată pildă de curaj, energie şi înalte simţăminte omeneşti.

Cunoaştem în cursul acestei călătorii lucruri deosebit de interesante despre locurile străbătute şi despre oamenii ce le locuiesc. Ne încîntă şi ne instruiesc frumuseţea peisajelor descrise precum şi bogăţia de cunoştinţe 'din domeniul faunei, florei, geologiei, navigaţiei etc.

într-un cuvînt o carte plăcută şi instructivă.

I. M. ŞTEFAN şi RADU NOR

ROBINSONI PE PLANETA OCEANELOR

Explozia unei nave interplanetare în spaţiul cosmic, la milioane de kilometri de pămînt, nu îndreptăţeşte vreo speranţă în ceea ce priveşte supravieţuitorii. Şi totuşi, Dan Brebu nu crede în moartea tatălui său.

Acesta este începutul unei povestiri palpitante, pline de poezia unor lumi stranii, îndepărtate, începutul unei povestiri în care

prietenia, dragostea şi devotamentul se dovedesc a fi comorile cele mai de preţ.

Ce ascunde caseta zidită în stîncă? Cine sînt misterioşii prieteni? Care e explicaţia dispariţiei lui Francesco şi, mai ales, cine locuieşte în strălucitorul castel din mijlocul lacului?

Iată întrebări la care nu puteţi primi răspuns decît citind noul roman al scriitorilor I. M. Ştefan şi Radu Nor „Robinsoni pe planeta oceanelor".

Ca şi în „Drum printre aştri" cititorul va fi interesat să urmărească rezolvarea literară a unor probleme atît de actuale ca zborul interplanetar, desăvîrşirea mijloacelor pentru realizarea călătoriei în cosmos, starea sufletească a oamenilor.

CONSTANTIN CHIRIŢĂ

CASTELUL FETEI ÎN ALB

în noua sa lucrare de aventuri, Constantin Chiriţă reia personajele din volumul „Cireşarii" fără a continua şi acţiunea lui.

Grupul cireşarilor porneşte în căutarea Laurei —■ personaj nou apărut în urbea lor, care le suscitase interesul prin rezerva ei voită şi prin farsa pe care le-o jucase. Fata dispare dintr-odată trimiţînd cireşarilor o scrisoare prin care îi cheamă la castelul domnesc descoperit de ea. După îndelungi rătăciri şi numeroase peripeţii, cireşarii găsesc castelul cu ajutorul unui document pe care-l descifrează.

în final se află că fusese vorba de o falsă răpire. Presupusul hoţ era chiar tatăl fetei, profesor de arheologie, care, ajutat de doi colaboratori, făcea cercetări ştiinţifice împreună cu alţi doi colaboratori, într-o peşteră;

Atmosfera exuberantă, spiritul activ şi antrenant şi o serie de calităţi morale ale personajelor molipsesc cititorul. Voioşia şi umorul împletite cu mici maliţiozităţi măresc tensiunea peripeţiilor.

Redactor de carte: Gheorghiu Const. Tehnoredactor: C. Guluţă Corector: E. Gulută

Dat la cules 4.11.958. Bun de tipar 2. IV.958. Tiraj 18.100 ex. broşate pe htrtie tipar de 50 gr. m.2 $1 2050 ex. cartonate pe htrtie semivelină de 65 gr. m.2 Coli de tipar 11. Coli editură 7,4. Ft. 32184X108. Co manda editurii 2741. Ediţia I. A. 01590. Pentru bibliotecile mici indicele de clasificare 8 (R)*

★ *

Am uitat să menţionez în cele descrise mai sus că siStem, ul folosit de indigeni la vînătorile de crocodili se aseamănă foarte mult cu cel practicat în vînătorile şi capturările de rechini.

Şi cum rechinul face parte din aceeaşi familie înfricoşătoare a „monştrilor apelor", de care mă ocup în special în această lucrare şi de care nu duce lipsă nici fauna acvatică a Continentului Negru, cred că va interesa pe cititor, fără să-l obosească' prea mult, dacă, făcînd o digresiune scurtă la povestirea peripeţiilor din cursul expediţiei noastre pe -fluviul Congo, voi descrie mai jos o